

Møteinnkalling

Utvalg: Verneområdestyret for Trollheimen
Møtested: ,
Dato: 04.11.2013
Tidspunkt: 18:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. xxxx. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 51/2013	Godkjenning av møteinnkalling og saksliste		
ST 52/2013	Valg av to medlemmer til å underskrive protokoll		
ST 53/2013	Orienteringssaker		
ST 54/2013	Surnadal Røde Kors Hjelpekorps - Søknad om kjentmannsturer - Trollheimen landskapsvernområde og Svartåmoen naturreservat, Surnadal, Rindal, Meldal, Rennebu og Oppdal kommuner.		2013/4942
ST 55/2013	Wenche og Hallvard Storli - søknad om bruk av snøscooter ved oppsyn i utmarka på Storli Gard - Trollheimen landskapsvernområde, Oppdal kommune.		2013/6864
ST 56/2013	Forvaltningsplan for verneområdene i Trollheimen - oversendelse til Miljødirektoratet for faglig gjennomgang / godkjenning.		2012/3779
ST 57/2013	Verneområdene i Trollheimen - Bestillingsdialog tiltak og budsjett forvaltning 2014		2013/4769
ST 58/2013	Eventuelt		

ST 51/2013 Godkjenning av møteinnkalling og saksliste

ST 52/2013 Valg av to medlemmer til å underskrive protokoll

ST 53/2013 Orienteringssaker

Arkivsaksnr: 2013/4942-0

Saksbehandler: Hege Sæther Moen

Dato: 22.10.2013

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Trollheimen	54/2013	04.11.2013

Surnadal Røde Kors Hjelpekorps - Søknad om kjentmannsturer - Trollheimen landskapsvernområde og Svartåmoen naturreservat, Surnadal, Rindal, Meldal, Rennebu og Oppdal kommuner.

Søker:

Surnadal Røde Kors Hjelpekorps ved korpsleder Lars L. Polden, Postboks 146, 6656 Surnadal.

Dokumenter i saken:

1. Søknad fra Surnadal Røde Kors Hjelpekorps, av 27.08.2013.
2. Brev av 31.01.2013 fra Miljøverndepartementet (MD) med retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøscooter i utmark og i verneområder.
3. Brev av 30.09.2013 fra Verneområdestyret for Trollheimen til Surnadal RKHK vedrørende utsatt behandling av VO sak 46/2013.
4. Møtereferat fra felles møte den 17.10.2013 med tema øvelsesplaner og behov for kjentmannsturer i Trollheimen.

Søknaden vurderes iht.:

1. Forskrift for Trollheimen landskapsvernområde av 11.12.1987
2. Forskrift om fredning av Svartåmoen som naturreservat av 17.12.1999
3. Forvaltningsplan for Trollheimen landskapsvernområde av august 2005
4. Naturmangfoldloven

Forvalters tilråding

Verneområdestyret for Trollheimen gir Surnadal Røde Kors Hjelpekorps tillatelse til å gjennomføre årlige kjentmannsturer i Trollheimen for sesongene 2014, 2015, 2016. Turene skal skje i samarbeid med SNO og lokalt politi. Tillatelsen er gitt i medhold av verneforskriften for Trollheimen Kap IV punkt 5.3 f) og Naturmangfoldloven § 48 for kjøring innenfor Svartåmoen naturreservat.

For sesongen 2014 er godkjente traseer «Trekanten» samt tilkjøring til Trollheimshytta fra Folldalen langs Gråsjøen og over Breiskaret, og fra Vindøldalen via Svartvatnet. For sesongene 2015 og 2016 skal traseer avklares i samråd med SNO og D-råd for Sør-Trøndelag Røde Kors Hjelpekorps.

Vilkår

1. Det kan benyttes inntil 2 snøscootere fra Surnadal Røde Kors hjelpekorps i tillegg til eventuelt politi og SNO. Øvrige medlemmer som deltar på kjentmannturen er med som passasjerer på slede.

2. Redningstjenesten skal før turen finner sted, på fastsatt skjema (kjøreordre), senest 12 timer før kjentmannskjøring starter, melde fra til lokal redningssentral – med kopi til verneområdeforvalter. Her skal tidspunkt, område/traseer, antall snøscootere med reg. nr. og sjåfører oppgis, samt hvem som er leder for øvelsen (se brev av 31.01.2013 fra MD for beskrivelse av prosedyre).

3. Etter turen (senest 15. mai 2014) skal det sendes en kort rapport om kjøringen til verneområdestyret for Trollheimen.

Løyyet skal medbringes under transport og vises fram til oppsyn/politi eller andre når dette kreves. Brudd på vilkår, forskrift eller lov vil medføre straffeansvar.

Forholdet til annet lovverk

Kjøretillatelsen begrenser ikke grunneiers rett til å nekte motorferdsel på egen eiendom. Innehaveren av denne dispensasjonen må selv innhente tillatelse fra grunneier. Søknaden er en del av godkjent øvelsesplan, noe som gjør at det ikke er behov for behandling etter lov om motorferdsel i utmark fra den enkelte kommune.

Klagemulighet

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljøverndepartementet, men sendes til Verneområdestyret for Trollheimen.

Søknaden

Surnadal Røde Kors har behov for å gjøre seg kjent i de viktigste utfartsområdene i sin del av Trollheimen, og trekanten med avstikkere, det området som antas å være viktigst å ha kjennskap til ved Eventuelle leteaksjoner i området.

De ønsker å gjennomføre kjentmannsturene i nært samarbeid med Statens Naturoppsyn. Det søkes om inntil 3 turer med 5 snøscootere i perioden sesongstart til medio mars.

Videre peker de på at de vil søke å unngå å legge turene på de viktigste utfartshelger, og legge opp kjøringen slik at det ikke skapes villedende spor for skiløpere i etterkant.

Søknaden – omtalt som øvelsesplan, er forankret og anbefalt av Røde Kors sentralt og lensmannen i Surnadal og Rindal.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Omsøkte transportstrekninger berører både Trollheimen landskapsvernområde og Svartåmoen Naturreservat.

Formålet med vern av Trollheimen landskapsvernområde er å ta vare på et særegent og vakkert fjellområde med skog og seterdaler, og et rikt plante- og dyreliv.

Formålet med vernet av Svartåmoen naturreservat er å sikre et skogområde med alt naturlig plante og dyreliv. Av spesielle kvaliteter nevnes at området er et lite rørt furuskogområde på grusavsetninger som er typiske for regionen.

Det er et generelt kjøreforbud både i verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde kap. IV punkt 5.1 og i forskrift om fredning av Svartåmoen naturreservat kap. IV punkt 4.

Konkrete redningsaksjoner er unntatt fra forbudet mot motorferdsel i verneområdene.

Ved forberedende og forebyggende redningstjeneste kan bruk av motorkjøretøy bare skje dersom tillatelse er gitt av forvaltningsmyndigheten for verneområdene.

For Trollheimen landskapsvernområde må en eventuell tillatelse gis i medhold av verneforskriftens kap. IV punkt 5.3 f) «*Motorferdsel når andre særlige grunnar ligg føre*». Før en eventuell tillatelse kan gis må behov veies opp mot mulige skader og ulemper og i høve til et mål om å redusere motorferdselen til et minimum.

For Svartåmoen naturreservat er det ikke hjemmel for å åpne for omsøkt transport, en eventuell tillatelse må derfor vurderes utfra Naturmangfoldloven (NML) § 48. For å kunne vurdere om en tillatelse kan gis i medhold av § 48 må tiltaket ikke være i strid med vernevedtakets formål, og ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Miljøverndepartementet har 8.2.2011 i medhold av Naturmangfoldloven (NML) § 62 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene i Trollheimen til Verneområdestyret for Trollheimen for dispensasjoner etter verneforskriftene og NML § 48.

Verneområdestyret for Trollheimen har den 13.02.2013 delegert avgjørelse i alle typer ferdselsaker, herunder motorferdselsaker, i tråd med gjeldene retningslinjer til verneområdeforvalter. Delegasjonen omfatter ikke adgangen til å treffe vedtak etter naturmangfoldloven § 48.

Alle dispensasjoner skal vurderes etter NML §§ 8-12.

Vurdering av saken

Brev av 31.01.2013 fra Miljøverndepartementet kom med nye klargjørende retningslinjer for redningstjenestenes bruk av snøscooter i utmark og i verneområder. Her framgår det at dersom redningstjenesten har en godkjent øvelsesplan kan øvelser skje utenfor verneområder uten at det er nødvendig med egen tillatelse etter lov om motorferdsel, men det for verneområdene kan gis tillatelse til nødvendig kjentmannskjøring som ledd i forberedende øvelse. Tillatelsen kan gis for flere år når den er forankret i en øvelsesplan.

Ved operativt redningsarbeid er det Politiet som er juridisk ansvarlig, og motorferdselen er unntatt verneforskriftenes generelle motorferdselsforbud. Det er ønskelig at forvaltningsmyndigheten informeres om leteaksjoner og henteoppdrag som har skjedd innenfor verneområdene i Trollheimen.

Kjentmannsturer skal i henhold til forvaltningsplanen for Trollheimen skje i regi av Statens Naturoppsyn, i samarbeid med Politiet og Røde Kors. Dette er også i tråd med søkers ønske.

Videre har forvaltningsplanen retningslinjer for motorferdsel der det framgår at all transport bør skje mest mulig sporløst, det vil si på frosset og snødekt mark. Forvaltningsplanen har også kjøretidsbegrensninger for å minimere motorferdsel i ferie, høytid og helg, og i sårbare tider for vilt om våren.

Det er viktig at verneområdenes retningslinjer for motorferdsel følges så langt det er mulig, også av redningstjenesten når de er på forberedende arbeid (kjentmannskjøring) i Trollheimen. Unntak kan gjøres i kjøretider på helg for at frivillige i hjelpekorpsset skal kunne delta, men det bør da forutsettes at aktiviteten legges tidlig i sesongen og utenfor større utfartshelger / -perioder slik at forstyrrelsen for andre brukere minimeres.

Med utgangspunkt i de nye retningslinjene fra MD i brev av 31.01.2013, for å legge opp til en god dialog og få på plass øvelsesplaner i god tid før kommende vintersesong, har det vært møte mellom Surnadal Røde Kors Hjelpekorps, Rindal Røde Kors Hjelpekorps, verneområdeforvalter og miljørådgiver i Surnadal kommune den 7. mai 2013. Senere har Surnadal Røde Kors, Verneområdeforvalter og SNO Trollheimen

hatt et oppfølgende møte den 8. juli 2013.

Verneområdestyret for Trollheimen valgte å utsette søknaden da den ble lagt fram for behandling den 28.09.2013 som VO sak 46/2013. Bakgrunnen for utsettelsen var at verneområdestyret ønsket å legge til rette for best mulig samarbeid mellom forvaltningsmyndighet, SNO, lokalt politi og redningstjenesten, der de ulike hjelpekorpsene med Trollheimen som del av sitt ansvarsområde får mulighet til å utvikle et felles opplegg for kjentmannsturer koordinert gjennom Distriktsrådet til Sør-Trøndelag Røde Kors.

Den 17.10.2013 ble det holdt et felles møte med aktørene slik verneområdestyret ba om. På møtet framgikk det at det var at samarbeid var ønskelig og nyttig, både mellom korpsene, med SNO og lokale kjentmenn. Da bare Surnadal RKHK har søkt om kjentmannstur med utgangspunkt i en øvelsesplan, ble det fra forvaltningen pekt på at D-rådet i tillegg kan stå som søker på vegne av flere korps, og at årlige kjentmannsturer koordineres gjennom D-råd, SNO og lokalt politi. Verneområdestyret behandler søknaden fra Surnadal RKHK men åpner for at andre korps kan delta koordinert via D-rådet.

Kommunene Surnadal, Rindal, Meldal, Rennebu og Oppdal er berørt av søknaden. Den foreliggende øvelsesplanen /«søknad om kjøring i verneområder», synes for verneområdeforvalter og ansvarlig for motorferdsel i Surnadal kommune noe ufullstendig som øvelsesplan. Surnadal kommune har bedt om supplerende informasjon om behov for kjentmannsturer i området utenfor Trollheimen, og for planlagte øvelser for øvrig. For verneområdene i Trollheimen der motorferdselen kun skal være knyttet til kjentmannskjøring synes saken å være tilstrekkelig begrunnet for å gi tillatelse, særlig da det stiles som vilkår at kjentmannsturene skjer i samråd med SNO og lokalt politi.

For kjentmannskjøring i verneområdene, synes det ikke nødvendig å bruke flere snøscootere enn nødvendig, og det bør brukes sleder på snøscooterne. Ved en redningsaksjon i området er det snøscootere med sleder som trenger å komme fram på de aktuelle strekningene. Sentralt Røde Kors peker på at det av sikkerhetsmessige årsaker bør være flere snøscootere – særlig ved dårlig vær. Med tanke på å bli kjent synes det viktig at kjentmannsturene som er tenkt utført sammen med lokalt SNO og eventuelt andre korps, skjer på dager med godt vær for å kunne danne seg et bilde av fjellområdene. Annen kjøring / øving i å ta seg fram under dårlige værforhold forventes å skje utenfor verneområdene.

§ 8 kunnskapsgrunnlaget

Kjøringen det søkes om berører store deler av de indre kjerner av Trollheimen, villmarkspregede områder – der naturvern hensyn etter forvaltningsplanen skal være overordnet andre hensyn. Sjekk i Naturbasen gir ikke funn som er nødvendig å ta spesielle hensyn til i den aktuelle perioden kjentmannsturene er planlagt utført i.

Erfaringsmessig vet vi at støy er den største belastningen for miljøet ved bruk av snøscooter, forutsatt at transporten skjer på snødekt og frosset mark. Støy er likevel en vesentlig forstyrrelse for villlevende dyr og tamrein, spesielt i yngletiden. Også turgåere i slike områder sjeneres av støy fra motorkjøretøy. Surnadal røde kors har hensyn tatt disse forhold i sin søknad ved å legge kjentmannsturene tidlig i sesongen og utenom de viktigste utferds helger.

Kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig og det er derfor ikke nødvendig å bruke § 9 føre-var-prinsippet.

§ 10 økosystemtilnærming og samlet belastning

Trollheimen har mange brukere med behov for motorisert transport. Turistforeningene og private hytteeiere for transport av varer/ materialer, energiselskapene ved snømålinger og SNO og reindrifta knyttet til sine arbeidsoppgaver i området. Likevel er det totale omfang av motorferdsel i Trollheimen på et akseptabelt nivå. Det er mange løyver, men de fleste løyvene brukes kun 1 – 2 turer i snitt. Dersom Røde kors fra alle kommunene i Trollheimen har samme behov for kjentmannskjøring – både antall turer og snøscootere, vil dette medføre betydelig økning i motorferdselen i området – en tilnærmet doubling sammenlignet med all kjøring til private hytter i Trollheimen.

Det er om lag 10 år siden det sist ble gjennomført en tilsvarende kjentmannstur i Trollheimen med lokalt SNO og flere av hjelpekorpsene. En åpning for at korpsene skal ha årlige turer i området med flere snøscootere vil medføre en betydelig motorferdsel økning.

Rennebu, Meldal og Rindal Røde Kors har oppdrag som gjør at de kan kombinere nyttetransport med å bli kjent i deler av området, og framtidige øvelsesplaner vil klargjøre ansvarsområder for hvert av Korpsene. Surnadal røde kors har en stor del av Trollheimen innenfor sitt ansvarsområde, er et voksende og aktivt korps med mange nye personer som har behov for å bli kjent med hvor de skal kjøre ved eventuelle redningsaksjoner.

§ 11 kostnadene ved miljøforringelse

Vurderes som ikke relevant i denne sak da tiltaket ikke medfører varig skade.

§ 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Det synes riktig å tillate noen turer med snøscooter for å gjøre seg kjent i et fjellområde, for senere å kunne gjøre en god innsats ved eventuelle redningsaksjon.

§ 48 Dispensasjon fra vernevedtak

Dispensasjonsadgangen ved bruk av § 48 skal være snever, og skal normalt bare brukes ved bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser, som er av stor betydning for søker.

Vilkår som må være oppfylt:

- 1) tiltaket kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig
- 2) tiltaket må ikke stride mot vernevedtakets formål

Selv om omfanget av motorferdsel i denne saken er betydelig har søker og Politi (Lensmannen i Rindal og Surnadal) tydeliggjort at det er et behov. Motorferdselen på snødekt mark synes ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig, og er ikke i strid med vernevedtakets formål. Vilårene for å bruke § 48 i denne saken er oppfylt.

Utfra en samlet vurdering av saken synes det kunne åpne for kjentmannsturene som omsøkes, men tidsrommet begrenses til perioden 1. januar til 1. mars, og antall snøscootere reduseres til maks 2 fra Surnadal RKHK med slede for øvrige korpsmedlemmer. I tillegg kan SNO og politiet delta med egen snøscooter. Dersom D-rådet for Sør-Trøndelag RKH søker om at flere korps kan delta på den planlagte kjentmannsturen kan det åpnes for maksimalt 2 snøscootere per korps.

Kopi:

Rindal kommune, 6657 Rindal

Surnadal kommune, 6650 Surnadal

Meldal kommune, 7336 Meldal

Rennebu kommune, 7393 Rennebu

Oppdal kommune, 7340 Oppdal

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset, 6404 Molde

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Postboks 4710, Sluppen, 7468 Trondheim

Statens naturoppsyn, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim

Miljødirektoratet, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim

Reindrifftsforvaltningen i Sør-Trøndelag/ Hedmark, Pb 121, 7361 Røros

Lensmannen i Rindal og Surnadal, 6650 Surnadal.

Røde Kors, avd. for nasjonal beredskap og hjelpekorps, PB 1 Grønland, 0133 Oslo

Sør-Trøndelag Røde Kors Hjelpekorps, post@strk-redcross.no

POLITIET

FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL	
Mottatt:	12 SEPT. 2013
J. nr.	1314942 dok. 3
Ark.	432.2 Saksb. HEME
Sek.	

Vernestyret for Trollheimen
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
6404 MOLDE

Deres referanse

Vår referanse

Dato

2013/02087-2 681

11.09.2013

Godkjenning av øvingsplan i Trollheimen landskapsverneområde fra Surnadal Røde Kors Hjelpekorps. Søknad om kjøring i verneområder i Trollheimen

Det vises til vedlagt øvingsplan fra Surnadal røde kors datert 28.08.13. Det vises også til vedlagt uttalelse fra Røde kors sentralt.

Som lokal redningsentral (LRS) er vi avhengig av et godt samarbeid med Surnadal røde kors, der de kan stille med kompetent personell og utstyr i forbindelse med redningsaksjoner i bl.a Trollheimen. I den forbindelse er det viktig at redningspersonell er godt kjent i de områder en redningsaksjon kan oppstå. Jeg er enig i begrunnelsen for kjøringen som Røde kors har vektlagt (pkt 3.1 i øvingsplan). Jeg er videre enig i at det er viktig at kjøringen skjer i et samarbeid med Statens naturoppsyn.

Som lokal redningsentral anbefales at Røde kors får innvilget omsøkt kjentmannsturer

Med hilsen

Olav Halse
Lensmann

Saksbehandler:

Kopi til:

Norges røde kors

Tlf:

Nordmøre og Romsdal politidistrikt

Lensmannen i Surnadal og Rindal, besøk: Skei

Post: Postboks 34, 6656 Surnadal

Tlf: 71 65 87 50 Faks: 71 65 87 51

E-post: post.noro@politiet.no

Org. nr.: 983 998 585

Bankgiro: 4040.07.04807

**Nordmøre og Romsdal redningsentral/
Nordmøre og Romsdal politidistrikt**

E-post: post.noro@politiet.no

Avd.

Nasjonal Beredskap og Hjelpekorps

Deres ref.

Vår ref.

Arne Kalstadstuen

Dato

28. august 2013

**GODKJENNING AV ØVINGSPLAN (SØKNAD OM KJØRING I VERNEOMRÅDER) I TROLLHEIMEN
LANDSKAPSVERNEOMRÅDE FRA SURNADAL RØDE KORS HJELPEKORPS**

I henhold til Miljøverndepartementets «Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snø-scooter i utmark og verneområder» av 31. januar 2013 skal øvingsplaner (søknad om kjøring i verneområder) gjennomgås av Lokal redningsentral v/politimesteren som gir sin vurdering og deretter oversender den til forvaltningsmyndigheten for det aktuelle området.

Vedlagt følger en øvingsplan fra Surnadal Røde Kors Hjelpekorps for Trollheimen landskapsverneområde som vi anmoder om Nordmøre og Romsdal lokale redningsentral/ Nordmøre og Romsdal politidistrikt sin påtegning på.

Som det fremgår av vedlagte øvingsplan så anbefales den av Norges Røde Kors og vi håper at Nordmøre og Romsdal lokale redningsentral/Nordmøre og Romsdal politidistrikt også vil gjøre det.

Etter påtegning bes øvelsesplanen sendt til Trollheimen landsskapsverneområde v/Hege Sæther Moen, 6657 Rindal og gjerne da med kopi til Norges Røde Kors.

Skulle noe være uklart, så ta gjerne kontakt med Arne Kalstadstuen, seniorrådgiver hjelpekorps på telefon 22 05 42 57/408 76 006 eller e-post arne.kalstadstuen@redcross.no

Med hilsen

Trude Marie Nilsen

Konst. avdelingsleder

Nasjonal beredskap og Hjelpekorps

Vedlegg

Røde Kors

Post: P.B. 1 Grønland, 0133 OSLO
Besøk: Hausmannsgt. 7
Fakturering: Norges Røde Kors, Postboks 2967, 7438 Trondheim

Bank: 8200 01 76318
Post: 0809 50 90444
Org.nr: NO 864 139 442

Tlf: 05003
Faks: 22054040
Web: <http://www.redcross.no>
E-post: post@redcross.no

Norges Røde Kors er en del av
Den internasjonale Røde Kors
og Røde Halvmånebevegelsen

ØVINGSPLAN

Søknad om kjøring i verneområder

1. Søker

Navn (Røde Kors Hjelpekorps) Surnadal Røde Kors	Kontaktperson Korpsleder Lars L. Polden
Telefon (kontaktperson) 48220237	E-post (kontaktperson) surnadal-korpsleder@strk-redcross.no
Korpsleder Lars L. Polden	Telefon (korpsleder) 97541674
E-post (korpsleder) larspolden@hotmail.com	Korpsets postadresse Pb 146, 6656 Surnadal

2. Område

Hvilket område søkes det for (nasjonalparker/verneområde) Trollheimen landskapsverneområde	
Området ligger i fylket/fylkene: Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal	Området ligger i kommune/kommunene: Surnadal, Sunndal, Rindal, Rennebu, Oppdal, og Meldal

3. Kjentmannskjøring

Nærmere beskrivelse av området (om mulig - oppgi aktuelle trasserer/kjøreruter for kjøringen) Trekanten i Trollheimen (Trollheimshytta-Jøldalshytta-Gjevilvasshytta) med start fra Gråhaugen. Også alternativ rute gjennom Litjdalen til Jøldalshytta, og alternative ruter på begge sider av Gråsjøen inn til Trollheimshytta. Også ønskelig å kjøre traséen mellom Vindølbu og Svartvatnet. Kjentmannskjøring vil gjøres i samarbeid med Statens naturoppsyn ved Lars Olav Lund.
--

3.1 Begrunnelse

Begrunnelse for kjøringen -Surnadal er den kommunen som har det absolutt største området i Trollheimen, og det er derfor viktig at Surnadal Røde Kors Hjelpekorps gjør seg kjent i verneområdet for å sikre at redningsaksjoner gjennomføres så effektivt og sikkert som mulig. -Innlegging av sporlogg på GPS for egensikkerhet ved redningsoppdrag i dårlig vær. -Kartlegging av trygge/utrygge områder ved ulike værforhold -Mange turister i det aktuelle området. -Vi vektlegger hensyn til naturmangfold, reinsdrift, og naturopplevelser, og vil legge turene til tidspunkt det er lite folk i fjellet. Vi vektlegger også å ikke lage spor som kan villedde turister.
--

3.2 Tidspunkt og antall turer

Tidspunkt/Periode (om mulig - oppgi mest mulig eksakte tidspunkter) Desember - primo mars 2013-2017	
Antall ganger/turer pr. vinter/sesong 1-3	Antall scootere pr. gang/tur 5

4. Tilsyn/ettersyn av infrastruktur

Nærmere beskrivelse av området (om mulig - oppgi aktuelle trasserer/kjøreruter for kjøringen)

4.1 Begrunnelse

Begrunnelse for kjøringen

4.2 Tidspunkt og antall turer

Tidspunkt/Periode (om mulig - oppgi mest mulig eksakte tidspunkter)

Antall ganger/turer pr. vinter/sesong

Antall scootere pr. gang/tur

Etter utfylling av skjemaet sender korpset det på E-post til: arne.kalstadstuen@redcross.no

Norges Røde Kors påtegning

Se vedlegg!

Kontaktperson Arne Kalstadstuen	Telefon 22054257/40876006	Epost arne.kalstadstuen@redcross.no
---	-------------------------------------	---

Sted, dato Oslo, 27. august 2013	Underskrift Trude Marie Nilsen	Funksjon Konst. avd.leder Nasjonal Beredskap og Hjelpekorps
--	---	---

Avd.
Nasjonal beredskap og hjelpekorps

Deres ref.

Vår ref.
Arne Kalstadstuen

PÅTEGNING/ANBEFALING FRA NORGES RØDE KORS TIL SØKNAD OM KJENT-MANNSKJØRING/ØVINGSPLAN I TROLLHEIMEN LANDSKAPSVERNOMRÅDE FRA SURNADAL RØDE KORS HJELPEKORPS

Norges Røde Kors støtter søknaden fra Surnadal Røde Kors Hjelpekorps innhold og omfang og tilrår at den godkjennes. Norges Røde Kors har vurdert søknaden opp mot de kriterier som anses relevant for det aktuelle området og det omsøkte formålet og Miljøverndepartementets «Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøscooter i utmark og i verneområder» av 31. januar 2013.

I vurderingen legger vi særlig vekt på tre forhold, der det ene er helse, miljø og sikkerhetsbehovene for redningstjenesten, det andre er publikums forventninger og behov for bistand i en nødssituasjon i området og det tredje er de generelle og spesielle verneinteressene for området.

Helse, miljø og sikkerhetskravene til de mannskaper som er med i redningstjenesten, både lønnet personell, nød- og redningsetatene og frivillig personell i organisasjonene er svært viktig å ivareta på best mulig måte. Utfordringene for redningsmannskaper under vinterforhold er mange, store og varierte. Sikre veivalg frem til publikum i nød i søk- og redningsaksjoner er et vilkår for å opprettholde og bemanne en troverdig redningstjeneste etter den norske modellen. Hyppige endringer i lokale klimatiske forhold medfører ofte betydelige endringer i forholdene knyttet til sikkert veivalg inn i, og omkring i, søksområder. Derfor må frivillige i redningstjenesten både ha anledning til å gjøre seg generelt kjent i områder der publikum kan komme i nød og spesifikt kjent etter hvert som klima endrer snøforhold ved endring i vindretning, endring i nedbørsmengde, endring i temperatur, endring av skredfare, endring i isforhold, osv.

Publikum forventer en rask, effektiv, målrettet og tidsmessig bistand om de kommer i en situasjon der de har behov for bistand fra redningstjenesten. Norges Røde Kors opplever en betydelig øking i antall aksjoner med bistand til publikum i ulike nødssituasjoner. Økingen skyldes trolig økt antall publikum i utendørsaktivitet generelt og at kompetansenivået hos personer og grupper ikke alltid balanseres mot ambisjonsnivået. I tillegg opplever vi at folk generelt er flinkere til å varsle, og at man ofte varsler tidligere i nødsprosessen enn før.

Røde Kors

Post: P.B. 1 Grønland, 0133 OSLO
Besøk: Hausmannsgt. 7
Fakturering: Norges Røde Kors, Postboks 2967, 7438 Trondheim

Bank: 8200 01 76318
Post: 0809 50 90444
Org.nr: NO 864 139 442

Tlf: 05003
Faks: 22054040
Web: <http://www.redcross.no>
E-post: post@redcross.no

Norges Røde Kors er en del av
Den internasjonale Røde Kors
og Røde Halvmånebevegelsen

Behovet for bistand fra redningstjenesten opptrer oftest under vær- og temperaturforhold der man ser en utvikling fra godt og moderat vær til dårlig og svært dårlig vær. Ofte er siktforholdene krevende, noe som f eks utelukker bruk av helikopter. Det er når været blir riktig dårlig og publikum normalt burde oppholde seg innendørs at alarmen går og Røde Kors rykker ut. Rask og effektiv redning bygger på sikker redning. Sikker redning bygger på kjennskap til det aktuelle området spesielt og vinterforhold generelt.

Norges Røde Kors opplever at søknaden reflekterer publikums- og redningstjenestens behov på disse områdene på en god måte.

Norges Røde Kors deler myndighetenes- og publikums ambisjon ønske om å tilrettelegge for naturopplevelser av alle slag i hele landet og i alle årstider. Vi er også sterkt opptatt av at totaliteten i verneinteressene i de ulike områdene ivaretas på en best mulig måte. De fleste aktive Røde Kors medlemmer er også ivrige friluftsfolk og de har stor respekt for verneområdenes hensikt og mål.

Særlig er Røde Kors opptatt av å legge til rette for at våre behov for aktivitet i verneområdene ikke skaper unødig konflikt i areal eller tid, slik at man unngår aktivitet i områder som i perioder er særlig sårbar f eks på grunn av kalving, klekking eller andre tilsvarende forhold.

Norges Røde Kors vurderer at denne søknaden har hensyntatt slike forhold på en god måte.

I henhold til Miljøverndepartementets «Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøscooter i utmark og verneområder» av 31. januar 2013 vil Surnadal Røde Kors Hjelpekorps hvis øvingsplanen (søknaden) godkjennes - 12 timer før øvelsen melde dette til Nordmøre og Romsdal lokale redningssentral/Nordmøre og Romsdal politidistrikt. Dette gjøres på fastsatt skjema (kjøreordre) og da med henvisning til godkjent øvingsplaner. Lokal redningssentral/Agder politidistrikt skal i henhold til «retningslinjene» informere den forvaltningsmyndigheten som har gitt dispensasjonen og Statens naturoppsyn (SNO) om øvelsen.

Norges Røde Kors har strenge sikkerhetsregler for alle mannskaper som deltar i våre søks- og redningsoppdrag. Dette regelverket tjener oss godt, det er få alvorlige skader på eget personell. Viktige element i denne sikkerheten er kravet om at man alltid skal kjøre flere i følge og at antall snøscootere skal økes i takt med at klimatiske forhold blir mer krevende. Røde Kors kjører aldri med mindre enn 2-3 snøscootere i følge, alltid med god avstand i usikre områder. I utfordrende vær, f eks ved dårlig sikt, sterkt vind, ekstrem kulde osv. øker vi fort dette antallet til 4-8 snøscootere i samme følge. Antall snøscootere i denne søknaden vurderer Røde Kors å være godt tilpasset det reelle behovet.

Norges Røde Kors anbefaler søknaden.

Oslo den 27. august 2013

Trude Marie Nilsen
Konst. avdelingsleder
Nasjonal Beredskap og Hjelpekorps

Informasjon om Surnadal Røde Kors Hjelpekorps

Organisering

Surnadal Røde Kors Hjelpekorps (SRKH) er en avdeling i Surnadal Røde Kors (SRK), på lik linje med Surnadal Røde Kors Omsorg (SRKO). SRK er av praktiske grunner tilknyttet Sør-Trøndelag Røde Kors (STRK). SRKH har eget styre (lokalråd) og har en representant i styret i SRK (lokalforening). SRKH er selvstendig på det viset at det har egen handlingsplan og eget budsjett, men i praksis er det tett og godt samarbeid mellom lokalforening og lokalråd.

Faglig forholder SRKH seg til distriktsråd for hjelpekorps (d-rådet). Dette består av valgte medlemmer fra ulike hjelpekorps i Sør-Trøndelag distrikt. Over d-rådet er landsråd for hjelpekorps.

SRK har i tillegg til Surnadal kommune også beredskap i Halså kommune som ikke har egen Røde Kors-forening.

Hjelpekorpsset

Hjelpekorpsset i Surnadal ble startet i 1948. Etter en lengre ikke-operativ periode ble det høsten 2011 gjennomført opplæring og godkjenning av flere nye medlemmer som gjorde at hjelpekorpsset igjen ble operativt. For å være operativt og stå på alarmlista til Røde Kors må det være minst 6 medlemmer med minimumskompetanse. Pr 10.juli 2013 har SRKH ca 20 medlemmer med denne kompetansen.

Røde Kors' mandat er å avdekke, hindre og lindre nød, og hjelpekorpsets hovedaktivitet i så måte er deltakelse på redningsaksjoner. For at SRKH skal bli utkalt på f.eks leteaksjon eller henteoppdrag må oppdraget først komme til Politiet eller AMK som videre variser STRK som igjen ringer vår alarmtelefon. SRKH står også på alarmlista til både Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag.

I tillegg til redningsaksjoner og henteoppdrag har SRKH et visst omfang av leiekjøring med snøscooter, samt at vi leies inn som sanitetsvakter på ulike arrangementer. Disse aktivitetene er en del av det inntektsbringende arbeidet vårt. Anskaffelse og vedlikehold av redningsutstyr er kostnadskrevenne, og en stor del av det frivillige arbeidet som legges ned går også med til å søke om støtte.

Beredskapsavtale med Surnadal kommune

I 2012 startet arbeidet med å lage en avtale mellom SRK og Surnadal kommune. I 2013 ble den underskrevet og danner grunnlaget for et godt og forpliktende samarbeid med kommunen. Avtalen beskriver samarbeidet mellom Surnadal kommune og SRK ved øvelser og ekstraordinære hendelser og kriser. Avtalen beskriver også gjensidig utveksling av utstyr fra begge parter.

Våre mål

I handlingsplanen for 2013 har STRKH blant annet følgende mål:

- Øke kompetansen i hjelpekorps
- Stille med mannskap i 100 % av oppdrag på søk og redning
- Motivere medlemmer
- Oppgradere utstyr

Opplæring og kompetansekrav

Røde Kors har stort fokus på opplæring, og har kurs som dekker det meste av det som en tenkelig kan komme borti i Røde Kors-sammenheng. For alle frivillige i Røde Kors er "Introduksjon til Røde Kors" (3t), "Norsk grunnkurs i førstehjelp" (6t) og "Psykososial førstehjelp" (3t) obligatoriske kurs. Videre for å bli godkjent til å delta på redningsaksjoner må en gjennom en 60 timers grunnopplæring. I den ligger det 33 timer førstehjelp, der alle må bestå en prøve for å bli godkjent. Denne prøven skal tas opp igjen hvert tredje år. Resten av timene fordeles på søk og redning, samband og generell info om hjelpekorps. Når grunnopplæringa er gjennomført er det et praktisk kurs i søk og redning som går over en hel helg med realistiske øvelser før en er kvalifisert til å delta på aksjoner både sommer og vinter.

Det finnes mange videregående kurs for hjelpekorps; lagledelse søk og redning, fagkurs skred, vannredning, samband, KO-kurs med mer.

For å opprettholde nivået på kompetansen og motivere medlemmene arrangerer SRKH medlemskvelder med fagtema gjennom hele året.

Øvelser

SRKH har fokus på å ha minst mulig kjøring i verneområder og sårbare områder, så øvelser på reelle situasjoner vil bli lagt til andre steder. Øvelser blir arrangert som en typisk redningsaksjon der det dannes et KO (aksjonsledelse) og deltakerne blir delt opp i lag og sendt ut på oppdrag f.eks for å lete etter en person. Da trenes det på ulike søkemetoder, samt førstehjelp når det gjøres funn. Årlig arrangeres det også områdeøvelser der hjelpekorps fra samme område samles til en felles øvelse.

Redningsutstyr

Siden 2011 har SRKH investert i mye utstyr for å være beredt når vi er på oppdrag. Vi har blant annet investert i redningshenger, snøscooter, vakuumpjelkesett, gps'er, samband, kart og 10 sekker utstyrt med søkestang, sender/mottaker, hodelykt, spade og fjellduk. Gjennom samarbeidet med Surnadal kommune har vi også tilgang til ATV og satellitt-telefon. Planlagte investeringer er blant annet mannskapsbil og vannredningsutstyr.

POLITIET

Surnadal røde kors
v/ Reidar Brøske

Deres referanse

Vår referanse

Dato

15.07.2013

Uttalelse om behov for bistand av Surnadal røde kors

Som lokal redningssentral (LRS) er vi avhengig av å ha et godt samarbeid med Surnadal røde kors der de kan stille med kompetent personell og utstyr i forbindelse med redningsaksjoner / hendelser. I den forbindelse er det viktig å være kjent i områdene der leteaksjoner / hendelser kan oppstå.

Det er videre viktig med et godt og nært samarbeid med politi, lokalt røde kors og statens naturoppsyn

Med hilsen

Olav Halse
Lensmann

Nordmøre og Romsdal politidistrikt

Lensmannen i Surnadal og Rindal, besøk: Skei

Post: Postboks 34, 6656 Surnadal

Tlf: 71 65 87 50 Faks: 71 65 87 51

E-post: post.noro@politiet.no

Org. nr.: 983 998 585

Bankgiro: 4040.07.04807

DET KONGELIGE MILJØVERNDEPARTEMENT

Kommunene
Fylkesmennene
Nasjonalpark- og verneområdestyrene
Frivillige Organisasjoners Redningsfaglige Forum
Hovedredningsentralen
Politidistriktene

Deres ref

Vår ref
13/120

Dato
31.01.2013

Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøscooter i utmark og i verneområder

1. Innledning

Miljøverndepartementet og Justisdepartementet har samarbeidet om utarbeidelsen av dette skrivet for å klargjøre praktiske retningslinjer innenfor rammene av gjeldende lover og forskrifter som kan ivareta redningstjenestens forberedende funksjoner.

Retningslinjene erstatter tidligere retningslinjer i brev 1. mars 1999 fra Direktoratet for naturforvaltning om redningstjenestens motorferdsel i verneområder.

2. Redningstjenesten

Redningstjenestens oppgave er å forestå øyeblikkelig innsats for å redde mennesker fra død og skader som følge av ulykkes- eller faresituasjoner som krever koordinering, og som ikke blir ivaretatt av særskilt opprettede organer eller ved særlige tiltak, jf. Meld. St. 29 (2011-2012). I redningstjenesten inngår en rekke frivillige organisasjoner, jf. organisasjonsplan for redningstjenesten vedtatt ved kgl. res. 4. juli 1980. Redningstjenesten koordineres av Hovedredningsentralen og lokal redningsentral. Hvert politidistrikt utgjør en slik lokal redningsentral under ledelse av politimesteren. Det er Hovedredningsentralen eller lokal redningsentral som kaller ut redningstjenestens frivillige organisasjoner dersom det er behov for deres bistand.

3. Oversikt over gjeldende regler for motorferdsel i utmark og i verneområder

Motorferdsel i utmark og vassdrag reguleres av motorferdselloven 10. juni 1977 nr. 82 med tilhørende forskrifter. Bruk av motorkjøretøyer, herunder ATV og snøscootere, er særskilt regulert i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag 15. mai 1988

nr. 356. Reglene gjelder uavhengig av om utmarka ligger i eller utenfor verneområder.

Redningstjenestens adgang til motorferdsel i utmark og på vassdrag fremgår av motorferdselloven § 4 første ledd bokstav a:

”Uten hinder av § 3 er motorferdsel tillatt i forbindelse med:

- a) Politi-, ambulanse- og redningstjeneste og oppsyns- og tilsynstjeneste etablert med hjemmel i lov”.

I Miljøverndepartementets rundskriv T-1/96 pkt. 6.1 legges det til grunn at bestemmelsen ikke bare gir hjemmel for kjøring i utrykningssituasjoner, men også hjemler motorferdsel i forbindelse med øvelses- og utdanningsvirksomhet for enheter som politi, Røde Kors Hjelpekorps, Norsk Folkehjelp, Norske Redningshunder og liknende frivillige hjelpeorganisasjoner som deltar i den offentlige redningstjeneste. Det er en forutsetning at øvelsene er ledd i et øvelsesprogram, det vil si at det er reelle øvelser som er et ledd i redningstjenestens organiserte øvelsesvirksomhet. Øvelses- og utdanningsvirksomheten må videre innskrenkes til så begrensede områder og til så kort tidsrom som mulig for å unngå skader og ulemper for friluftsliv, naturopplevelse og naturmiljø. Ved planlegging av slike øvelser er det ønskelig, når det er tidsmessig praktisk mulig, at det tas kontakt med den aktuelle kommunen, eventuelt med fylkesmannens miljøvernavdeling, for samarbeid om tidspunktet for øvelsen og hvor og hvordan øvelsen skal foregå.

Motorferdselloven § 4 a åpner ikke for øvingskjøring for redningstjenesten ut over det som inngår i organiserte redningsøvelser fastsatt i øvelsesprogram. Bestemmelsen omfatter heller ikke bruk av snøscooter utelukkende for å gjøre seg kjent.

I verneområder gjelder i tillegg verneforskriftenes eventuelle regler for motorferdsel. Dersom verneforskriften ikke inneholder bestemmelser om motorferdsel, er adgangen til motorferdsel kun regulert gjennom de alminnelige reglene i motorferdselloven med tilhørende forskrifter samt naturmangfoldloven kap. II og V.

For de fleste verneområdene er det fastsatt i verneforskriftene at motorferdsel til lands og til vanns er forbudt. Det er imidlertid gjort unntak for kjøring til visse formål, blant annet for kjøring i forbindelse med ambulanse, politi, brannvern- og redningsvirksomhet. Det fremgår imidlertid normalt av verneforskriftene at unntaket ikke gjelder øvingskjøring. Det betyr at øvingsvirksomhet som hovedregel skal legges utenfor verneområdene.

For søknader om øvingsvirksomhet gjelder også de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7.

4. Forberedende redningstjeneste

For at redningsaksjoner kan gjennomføres så effektivt og sikkert som mulig, skal det legges til rette for at organisasjonene kan drive øvingskjøring med snøscooter i områder hvor det kan forventes mulige redningsaksjoner. Med øvingskjøring menes nødvendig kjøring med snøscooter under organisert redningsøvelse. Grunnopplæring i bruk av snøscooter inngår ikke i dette.

Øvingskjøringen skal ivareta behovene som den enkelte organisasjon har, slik at de kan gjennomføre en effektiv redningsaksjon med høy sikkerhet for egne mannskaper. Samtidig

skal øving skje på en måte som ivaretar hensynet til naturmangfold, friluftsliv og naturopplevelser. Dette er særlig viktig innenfor verneområder, der områdets verneverdier skal beskyttes. All øvingsvirksomhet som kan legges utenfor et verneområde, **skal** derfor foregå utenfor verneområdet.

Øvingskjøring utenfor verneområder som ikke er fastsatt i øvelsesplan – se nærmere om øvingsplaner i punkt 5 – krever dispensasjon fra § 6 i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. Søknad om dispensasjon sendes kommunen, da det er kommunestyret som har myndighet til å gi slik dispensasjon. Eventuelt behov for motorkjøretøyer for å gjøre seg kjent, forutsettes at dekkes i samband med øvingskjøring, slik at dispensasjon for ren kjentmannskjøring som hovedregel ikke vil være nødvendig utenfor verneområder.

Innenfor vernede områder er utgangspunktet i de fleste verneområder at øvingskjøring er forbudt. Det er et overordnet mål i verneområder å redusere motorisert ferdsel til et minimum, derfor skal slik ferdsel begrenses til det som er strengt nødvendig. For å være i stand til å redde liv og ivareta egen sikkerhet ved redningsoperasjoner, vil imidlertid redningstjenesten til en viss grad være avhengige av mulighet for øvingskjøring og i praksis særlig kjøring for å bli kjent ("kjentmannskjøring") innenfor verneområder.

Øvingskjøring og kjentmannskjøring innenfor et verneområde kan skje dersom det gis dispensasjon fra verneforskriften etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48. Søknad om dispensasjon sendes forvaltningsmyndigheten for verneområdet. Forvaltningsmyndigheten skal vurdere slike søknader etter § 48 første alternativ, som gjelder dispensasjon for kjøring som ikke er i strid med verneformålet, eller som kan skade verneverdiene nevneverdig.

Ved vurdering av om tiltaket er i strid med verneformålet og om det påvirker verneverdiene nevneverdig, må det tas utgangspunkt i verneformålet slik det er angitt i formålsbestemmelsen for aktuelt verneområde. Det må vurderes konkret i hvilken grad motorferdsel vinterstid er i strid med de formål som er angitt, herunder påvirkning på naturtyper, arter mv. Dersom friluftsliv er del av verneformålet skal det i vurderingen her også legges vekt på at forebyggende redningstjeneste er viktig for allmennhetens friluftslivsutøvelse.

Forvaltningsmyndigheten skal som hovedregel bare kunne gi dispensasjon til øvingskjøring og kjentmannskjøring som er ledd i en øvingsplan. Se nærmere om innholdet i øvingsplaner i punkt 5 nedenfor. Dersom øvingsplanen er forankret sentralt (på nasjonalt nivå) hos Røde Kors Hjelpekorps, Norsk Folkehjelp, Norske redningshunder eller andre lignende større redningsorganisasjoner, og planen er i samsvar med vurderinger fra lokal redningssentral, skal forvaltningsmyndigheten normalt gi dispensasjon til kjøring som omsøkt i planen, herunder gi dispensasjon for flere år av gangen, såfremt dette ikke vil stride mot vernevedtakets formål og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig. Kjøring som det er søkt om gjennom slike sentralt forankrede planer skal i utgangspunktet anses som strengt nødvendig kjøring, jf. at motorferdsel i verneområder skal begrenses til det som er strengt nødvendig. Denne føringen gjør at forvaltningsmyndighetens skjønnsrom ved søknadsbehandling av slike sentralt forankrede øvingsplaner blir mindre.

Kopi av dispensasjoner skal sendes til Direktoratet for naturforvaltning og Statens naturoppsyn samt fylkesmannen der dispensasjonen fattes av et nasjonalpark- eller verneområdestyre.

For kjøring som ikke er fastsatt i øvelsesplan, kreves dispensasjon fra kommunen etter § 6 i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag i tillegg til dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten.

Kjøring i forbindelse med tilsyn og vedlikehold av kritisk infrastruktur for redningstjenesten

Med kritisk infrastruktur siktes til sambandsstasjoner og relé-stasjoner utplassert midlertidig eller permanent på sentrale utsiktspunkter, nødkjelkehus med førstehjelpsutstyr og forhåndsutplassert transportutstyr. Slik kritisk infrastruktur trenger tilsyn, etterforsyning, kontroll og bytte av batterier mv. Behovet for slikt tilsyn vil variere med temperaturforhold, nedbør mv.

Utenfor verneområder åpner ikke motorferdselloven for slik kjøring for redningstjenesten ut over det som inngår i organiserte redningsøvelser fastsatt i øvelsesplan. Tilsynsskjøring som ikke er fastsatt i øvelsesplan, krever dispensasjon fra kommunestyret etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 6.

Innenfor verneområdene er kjøring i forbindelse med tilsyn og vedlikehold avhengig av dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten for verneområdet etter naturmangfoldloven § 48, se nærmere om dette over.

5. Innholdet i øvingsplanene

Øvingsplanene må være i samsvar med gjeldende regelverk i utmark og i verneområder, og skal inneholde:

- En beskrivelse av områdene hvor øvingsvirksomhet skal foregå, og i den grad det er mulig å forhåndsfastsette, trasèer for bruk av snøscooter
- En nærmere beskrivelse av innholdet i og omfanget av øvingsvirksomheten
- Forventet tidspunkt for øvingsvirksomheten
- Forventet antall deltakere og snøscootere
- Redningstjenestens vurdering av øvingsområde, tidspunkt for øving, innhold og omfang sett opp mot motorferdsellovens krav om at bruk av snøscooter skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulempe for naturmiljøet og mennesker.

Planene skal ta utgangspunkt i at øvingsvirksomhet primært skal skje utenfor verneområdene.

Så langt det er mulig å planlegge, skal øvingsplanene også gi en beskrivelse av forebyggende redningstjeneste/sikring, jf. pkt 7 nedenfor.

Øvingsplanene skal sendes til kommunen og til lokal redningssentral v/politimesteren. Politimesteren går gjennom planene og gir sin vurdering, før øvingsplanene sendes til forvaltningsmyndigheten for eventuelle verneområder som berøres.

I de tilfeller øvingsplanen inneholder aktiviteter som krever dispensasjon etter § 6 i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag, må kommunen vurdere om dispensasjon kan gis.

Innenfor berørte verneområder skal øvingsplanene danne grunnlaget for søknader om dispensasjon til øvingskjøring etter naturmangfoldloven § 48, jf. punkt 4 i retningslinjene her.

Øvingsplaner som berører verneområder bør innarbeides i forvaltningsplanen for verneområdet, eller legges som vedlegg til forvaltningsplanen.

6. Godkjenning fra lokal redningssentral (politiet)

Redningstjenesten skal før øvelser finner sted og på fastsatt skjema (kjøreordre), senest 12 timer før kjentmannskjøring/øvelsen starter melde fra til lokal redningssentral. Her skal det være en henvisning til øvingsplanene, jf. punkt 5, samt tidspunkt, område/traseer, antall snøscootere som skal være med samt registreringsnummer på disse. Det skal også fremgå hvem som er leder for øvelsen.

Lokal redningssentral underskriver på skjemaet som returnerer det til organisasjonen snarest og senest 12 timer etter at man har mottatt skjemaet. Dersom øvelsen skal foregå innenfor et verneområde, skal lokal redningssentral også informere forvaltningsmyndigheten for verneområdet om når øvelsen finner sted, jf. at det er forvaltningsmyndigheten som har gitt dispensasjon. Lokal redningssentral må også informere Statens naturoppsyn om øvelsen.

Kopi av "kjøreordren" skal medfølge hver enkelt snøscooter som deltar i øvelsen.

Dersom øvelsen foregår i et verneområde skal organisasjonen etter gjennomført øvelse på fastsatt skjema sende en kort rapport om omfanget av kjøringen til forvaltningsmyndigheten for verneområdet.

Snøscootere som eies av organisasjonen og som benyttes skal være tydelig merket med organisasjonens emblem (logo). Private scootere som organisasjonen disponerer til gjennomføring av oppdrag skal merkes slik at det fremgår at disse er under organisasjonens tjeneste.

7. Forebyggende redningstjeneste/sikring

Eksempler på forebyggende redningstjeneste kan være mer rutinepreget merking/varsling av rasfare, farlige isforhold og liknende. Slikt arbeid bør i likhet med forberedende redningstjeneste vurderes i øvingsplan for redningsvirksomhet, se nærmere om dette ovenfor. Planen bør skissere beredskapsbehov og tiltak i forbindelse med spesielle snø og isforhold osv.

For motorferdsel i forbindelse med slikt arbeid utenfor verneområdene må det søkes om dispensasjon fra kommunen etter § 6 i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.

Motorferdsel i forbindelse med slikt arbeid i verneområder krever dispensasjon fra verneforskriften etter naturmangfoldloven § 48. Søknad om dispensasjon sendes til

forvaltningsmyndigheten for verneområdet. Dispensasjon kan gis for flere år. Der dispensasjonen fattes av et nasjonalpark- eller verneområdestyre skal dette sende kopi av dispensasjonen til Direktoratet for naturforvaltning og Statens naturoppsyn samt fylkesmannen.

Av og til kan det være nødvendig med avsperring eller skilting av et særlig rasfarlig område, eller i områder med isforhold eller isgang helt utenom det vanlige. Det er politiet som skal bedømme og avgjøre behov og omfang av slike sikringstiltak og besørge nødvendig iverksettelse. Dersom slike tiltak er aktuelt i verneområder, skal politiet melde fra til forvaltningsmyndighet og oppsyn om de beslutninger som politiet har truffet. Det vil i slike tilfeller ikke være nødvendig å søke forvaltningsmyndigheten om tillatelse. I slike helt spesielle tilfeller utenfor verneområdene, vil det heller ikke være nødvendig å søke om dispensasjon hos kommunen. Kjøreordren fra lokal redningsentral må medfølge de snøscooterne som deltar.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Hege H. Feiring
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Surnadal Røde Kors Hjelpekorps
Ved korpsleder Lars L. Polden
Epost: larspolden@hotmail.com
Epost: surnadal-korpsleder@strk-redcross.no

SAKSBEHANDLER: HEGE SÆTHER MOEN
ARKIVKODE: 2013/4942 - 432.2
DATO: 30.09.2013

Surnadal Røde Kors Hjelpekorps – Utsatt behandling av søknad om kjentmannsturer i Trollheimen.

Det vises til Øvelsesplan - søknad fra Surnadal Røde Kors Hjelpekorps, oversendt via Lensmannen i Surnadal og Rindal i brev av 11.09.2013. Verneområdestyret for Trollheimen behandlet søknaden i møte den 26.09.2013 (VO sak 46/2013) og vedtok følgende:

«Saken tas opp til behandling på neste møte, mens det fram til da arbeides mot distriktsrådet for å samkjøre alle aktuelle hjelpekorps til et felles opplegg sammen med SNO og lokalt politi.»

Bakgrunnen for utsettelsen er at Verneområdestyret ønsker å legge til rette for best mulig samarbeid mellom forvaltningsmyndighet, Statens Naturoppsyn (SNO), lokalt politi og redningstjenesten.

Verneområdestyret ønsker at de lokale hjelpekorpsene med Trollheimen som del av sitt ansvarsområde får mulighet til å utvikle et felles opplegg for kjentmannsturer koordinert gjennom Distriktsrådet til Sør-Trøndelag Røde Kors.

Kjentmannsturer skal i henhold til forvaltningsplanen for Trollheimen arrangeres i regi av SNO, noe også Surnadal Røde Kors Hjelpekorps i sin søknad viser at de ønsker. Ved å få et samordnet og koordinert opplegg for kjentmannsturer skapes generelt bedre samarbeidsrutiner, og personalressursene både til SNO og et mulig kontaktnett av «kjentmenn» i Trollheimen utnyttes bedre enn om korpsene hver for seg skal ha kjentmannsturer i området. Et felles opplegg vil også redusere det samlede omfang av motorferdsel, og konsentrere det i tid.

Invitasjon til felles møte vil sendes hjelpekorpsene og Distriktsrådet i Sør-Trøndelag i løpet av kort tid.

Med hilsen

Hege Sæther Moen (e.f. leder i verneområdestyret for Trollheimen)
Verneområdeforvalter Trollheimen

Kopi:

Lensmannen i Rindal og Surnadal, post.noro@politiet.no

Røde Kors – Nasjonal beredskap og hjelpekorps,
arne.kalstadstuen@redcross.no

Sør-Trøndelag Røde Kors, post@strk-redcross.no

Rindal kommune, post@rindal.kommune.no

Surnadal kommune, post@surnadal.kommune.no

Meldal kommune, postmottak@meldal.kommune.no

Rennebu kommune, postmottak@rennebu.kommune.no

Oppdal kommune, postmottak@oppdal.kommune.no

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, postmottak@fmmr.no

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, postmottak@fmst.no

Statens Naturoppsyn, postmottak@milodir.no

Miljødirektoratet, postmottak@milodir.no

Reindrifftsforvaltningen i Sør-Trøndelag / Hedmark,
roros@reindrift.no

Lokale redningstjeneste i Trollheimen

Referat / oppsummering av møte den 17.10.2013 på Bolme Pensjonat i Rindal med tema øvelsesplaner og behov for kjentmannsturer i Trollheimen

Tilstede på møtet:

Lokale hjelpekorps:

Surnadal ved Lars Polden, Marit Møllenus og Reidar Brøske

Rindal ved Vigdis Opøien, Ole Smevold og Richard Halgunset

Meldal ved Øystein Hoel og Jan Steffen Hoem

Rennebu ved Ove Einar Drugudal

Sør-Trøndelag Røde Kors Hjelpekorps ved Svein Erik Boland

D-råd hjelpekorpsene i Sør-Trøndelag ved Johannes Moxnes og Richard Halgunset

Lokalt SNO ved Lars Olav Lund

Verneområdeforvaltningen ved Hege Sæther Moen

Rindal Kommune ved Erik Halvorsen

Surnadal kommune ved Bodil Gjeldnes

Lensmannen i Rindal og Surnadal ved Tor Hansen

Verneområdene i Trollheimen er viktige rekreasjonsområder for lokalbefolkning, hytteboere og tilreisende fotturister. Lokal redningstjeneste er en viktig ressurs i forbindelse med leteaksjoner og bistand når noen er skadd i fjellet. For å kunne utføre godt arbeid når behov oppstår kreves både erfaring og kunnskap hos redningstjenesten. Deler av kunnskapen går på det å være kjent i områder det kan forventes henteoppdrag og leteaksjoner i.

Formålet med å samle aktørene fra forvaltning, oppsyn og redningstjeneste i Trollheimen, var å utvikle gode samarbeidsrutiner og felles forståelse for behov og restriksjoner knyttet til redningstjenestens bruk av motorkjøretøy i vernede områder.

Verneområdeforvaltning og SNO redegjorde for formaliteter som er nødvendig for å kunne gi tillatelse til kjentmannskjøring med snøscooter i verneområder, og stilte en del spørsmål omkring behovet for å være kjent, områder det er nødvendig å være kjent i – som utgangspunkt for dialog med møtedeltakerne.

Kort oppsummert i brev fra MD av 31.01.2013 «Retningslinjer for redningstjenestenes bruk av snøscooter i utmark og i vernede områder», går det fram at øvelser og forberedende redningsarbeid så langt det er mulig skal skje utenfor verneområdene. Når det foreligger godkjent øvelsesplan kan det etter søknad åpnes for nødvendig kjentmannskjøring i områder det kan forventes mulige redningsaksjoner. En eventuell dispensasjon skal vurderes etter naturmangfoldloven (NML) §§ 8-12 og gis ved bruk av NML § 48. Dersom øvelseskjøringen ikke er forankret i godkjent øvelsesplan krever behandling også etter motorferdselloven § 6.

Hjelpekorpsene og D-råd fortalte om sitt arbeid og sine behov for øvelser og kjentmannsturer i Trollheimen. Ved utkalling til operativt arbeid, iverksatt av politi (112) eller AMK (113) kan motorferdsel skje i medhold av motorferdsellov og verneforskrifter. Oppdragene er enten henteoppdrag eller leteaksjoner. Ved operativt redningsarbeid kan flere korps sendes ut samtidig og i samme område – også utenfor sitt primærområde.

De lokale hjelpekorpsene i Trollheimen utfører transporttjenester i deler av primærområdene sine som leiekjørere eller ved å kjøre opp skiløyper, frakte varer til Turisthyttene, vintermerke / kviste viktige strekninger som den mye brukte Trekanten mellom de store turisthyttene til TT. Dette er viktig nyttetransport som gir god erfaring i transport med snøscooter, samt kunnskap om naturmiljø og snøforhold i verneområdene. Korpsene har likevel behov for å bli kjent i ulike deler av områdene de kan forvente leteaksjoner eller henteoppdrag i. Alle hjelpekorpsene har deler av «Trekanten» som en aktuell strekning det vil forventes oppdrag i. Ellers er det behov for å være kjent med viktige opp- og nedfartsområder til de populære toppene som besøkes.

Hjelpekorpsene og D-rådet pekte på behov for å kunne kombinere en del øvelser med kjentmannsturer i Trollheimen, og mente dette ville føre til bedre utnyttelse av tid, mannskap og ressurser.

Det var enighet blant korpsene i at samarbeid var ønskelig og nyttig, både mellom korpsene, med SNO og lokale kjentmenn. Da bare Surnadal RKHK har søkt om kjentmannstur med utgangspunkt i en øvelsesplan, ble det fra forvaltningen pekt på at D-rådet i tillegg kan stå som søker på vegne av flere korps, og at årlige kjentmannsturer koordineres gjennom D-råd, SNO og lokalt politi. Verneområdestyret behandler søknaden fra Surnadal RKHK men åpner for at andre korps kan delta koordinert via D-rådet.

I forslag til forvaltningsplan for verneområdene i Trollheimen tas det med en mulighet for at det kan gis tillatelse til slike felles kjentmannsturer i regi av D-råd, SNO og lokalt politi. SNO og D-rådet avgjør sammen med de lokale hjelpekorpsene hvor turen legges det enkelte år, og hvem av korpsene som bør delta. Det er viktig at slike turer planlegges i god tid, da det kreves tillatelser både fra den enkelte kommune og verneområdestyret for Trollheimen.

Verneområdeforvalter ba hjelpekorpsene om informasjon om deres aktivitet i Trollheimen, for å kunne være bedre orientert om aktuelle leteaksjoner eller henteoppdrag som forgår. Slike meldinger kan sendes på SMS til 91339538 eller epost hege.sather.moen@fylkesmannen.no.

Arkivsaksnr: 2013/6864-0

Saksbehandler: Hege Sæther Moen

Dato: 21.10.2013

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Trollheimen	55/2013	04.11.2013

Wenche og Hallvard Storli – næringsmessig bruk av snøscooter til oppsyn i utmarka på Storli Gard, utkjøring av saltstein, ved m.m. - Trollheimen landskapsvernområde, Oppdal kommune.

Søker:

Wenche og Hallvard Storli, Storli Gård, 7340 Lønset.

Dokumenter i saken:

1. Søknad av 15.09.2013 fra Wenche og Hallvard Storli, videresendt fra Oppdal kommune i epost av 16.10.2013.
2. Epost av 21.10.2013 som viser jaktas økonomiske betydning for Storli Gård.
3. Motorferdsel tillatelse av 10.03.2011 fra Verneområdestyret for Trollheimen for næringsmessig bruk av snøscooter på egen eiendom perioden 2011 – 2013.

Søknaden vurderes iht.:

1. Forskrift for Trollheimen landskapsvernområde av 11.12.1987
2. Forvaltningsplan for Trollheimen landskapsvernområde av august 2005
3. Naturmangfoldloven

Forvalters tilrådning

Wenche og Hallvard Storli gis tillatelse til motorferdsel med hjemmel i verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde kap. IV punkt 5.3 a) for næringstransport innen jord- og skogbruk, 5.3 e) for transport av materialer og tyngre utstyr til hytter og 5.3 f) for transport i tilknytning til oppsyn / tilsyn av ulovlig jakthund trening.

Innehavar av løyvet	Wenche og Hallvard Storli			
Eigedom	Storli Gard			
	Gnr/bnr	155/1	Areal (daa)	40.000 daa
Verneområde	Trollheimen landskapsvernområde			
Kjøretøy	Skuter m/slede	Registreringsnr.	VT 1939	
Sjåfør	Wenche, Hallvard eller Harald Storli			
Kjørerute	Langs veien til / ved Tovatna, til Lontjern og på eiendommen ved utkjøring av saltstein.			
Formål med transporten	Transport av saltstein, ved, materialer og tyngre utstyr til hytter / buer på egen eiendom, samt ved oppsyn /			

	tilsyn ved ulovlig trening av jakthund.
Verksemnd	Utmarksnæring – beitedyr, jakt, fiske og turisme.

Vilkår:

1. Tillatelsen er knyttet til Wenche og Hallvard Storli som er ansvarlig for at vilkårene overholdes.

2. Gjelder bruk av snøscooter med slede for transport av saltstein, materialer og tyngre utstyr til vedlikehold av hytter / buer på egen eiendom, for framkjøring av ved og i forbindelse med tilsyn / oppsyn på egen eiendom.

3. Transport i forbindelse med privat oppsyn knyttet til ulovlig jakthund trening på eiendommen skal skje etter de samme traseer som benyttes i forbindelse med annen næringsmessig transport eller langs traseene som benyttes til skiløyper – for å unngå unødig spor og forstyrrelse i terrenget.

3. Tillatelsen gjelder til 20. april 2016.

4. Kjøringen skal skje på frossen, snødekt mark og med aktsomhet for å unngå skade på vegetasjon, forstyrrelse av dyreliv og andre brukere av området.

5. I tillegg til ei generell oppfordring om å unngå motorisert ferdsel i helger og høgtider, er det fastsett følgende kjøretidsbegrensninger:

Generelt kjøreforbud:

- fra lørdag kl. 10.00 til søndag kl. 16.00
- alle dager mellom kl. 20.00 – 08.00

Kjøreforbud i påska og om våren:

- fra skjærtorsdag kl. 12.00 til 2. påskedag kl. 16.00.
- etter 20. april

6. Det skal føres kjørebok, som sendes til forvaltningsmyndigheten innen 15. mai årlig.

Innehaver av løyvet skal kombinere ulike kjøreoppdrag slik at kjøringen begrenses til et absolutt minimum, og på så få kjøredager som mulig.

Når grunneier / rettighetshaver har behov for det kan det fravikes fra tidsbegrensningen, men hensikten er å unngå kjøring på helg / helligdag og i den tiden utfarten er størst. SNO eller verneområdeforvalter skal varsles dersom slike behov oppstår.

Da deler av transporten skjer i forbindelse med vedlikeholdsarbeid, er det viktig å merke seg at endringer i fasade, ombygging eller utvidelse ikke er å betrakte som vedlikehold, og derfor ikke kan skje uten byggesaksbehandling.

Det er ikke tillatt å bruke motorkjøretøy i verneområdet med det formål å frakte personer, bagasje og proviant av bekvemmelighets-årsaker. Persontransport kan kun skje ved ledig plass i forbindelse med annen nytte transport.

Løyvet og kjørebok medbringes under transport og vises fram til oppsyn/politi eller andre når dette kreves. Brudd på vilkår, forskrift eller lov vil medføre straffeansvar.

Forholdet til annet lovverk

Innehaveren av denne dispensasjonen må selv påse at kjøringen følger andre lover og forskrifter, som regulerer motorferdsel i utmark.

Klagemulighet

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljøverndepartementet, men sendes til Verneområdestyret for Trollheimen.

Søknaden

Det vises til søknad av 15.09.2013, tillatelse av 10.03.2011, samt telefonsamtale og epost av 21.10.2013.

Søkerne ønsker fornyelse av tidligere flerårig motorferdsel tillatelse knyttet til utnyttelsen av Storli Gards utmarksressurser ved beite, jakt og fiske. Herunder transport av saltstein på eiendommen og transport av ved og materialer til vedlikehold av hytter / buer på eiendommen.

I tillegg søker Wenche og Hallvard Storli særskilt om tillatelse til å kunne drive oppsyn med ulovlig trening av fuglehund på eiendommen. I utdypende epost av 21.10.2013 og telefonsamtale, er det redegjort for betydningen rypejakta har på gårdens omsetning og drift. Da jakt og jaktprøver selges sammen med overnatting og bevertning på gården, er grunneiers forvaltning av rypebestanden svært viktig for gårdens totale drift og omsetning. For å kunne forhindre ulovlig jakthund trening i viktige områder for rypebestanden, og slik sikre best mulig forhold for å utvikle rypebestanden (som ressurs for gårdens drift), søker de om å kunne benytte snøscooter ved privat oppsyn.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Formålet med vern av Trollheimen landskapsvernområde er å ta vare på et særegent og vakkert fjellområde med skog og seterdaler, og et rikt plante- og dyreliv. I den forbindelse er stillhet, ro og fravær av motordur en viktig kvalitet for både dyr og mennesker. Det er en overordnet nasjonal målsetting å holde omfanget av motorisert ferdsel i utmark på et nødvendig minimum, både i og utenfor verneområdene.

Det er et generelt kjøreforbud i verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde kap. IV punkt 5.1. For søknaden fra Wenche og Hallvard Storli må en eventuell tillatelse vurderes etter flere punkt i verneforskriften for Trollheimen - kap. IV punktene:

5.3 a) «*Transport som trengs i samband med jordbruk og beitebruk, td. frakting av for, gjødsel, ved eller hogstvirke, og til framkjøring av felt storvilt.*»

5.3 e) «*Frakting av materialer og tyngre utstyr (båter e.a.) til fritidshus, buer og naust.*»

5.3 f) «*Motorferdsel når andre særlege grunnar ligg føre. Før eit løyve i tilfelle vert gjeve, skal trongen haldast opp mot moglege skadar og ulemper og vurderast i høve til eit mål om å reduseremotorferdsla til eit minimum.*»

Miljøverndepartementet har 8.2.2011 i medhold av Naturmangfoldloven (NML) § 62 delegert forvaltningsmyndigheten til verneområdestyret for Trollheimen for dispensasjoner etter verneforskriften og NML § 48.

Verneområdestyret for Trollheimen har den 13.02.2013 delegert avgjørelse i alle typer ferdselsaker, herunder motorferdselsaker, i tråd med gjeldene retningslinjer til verneområdeforvalter. Delegasjonen omfatter ikke adgangen til å treffe vedtak etter naturmangfoldloven § 48. Da søknaden omhandler privat oppsyn ved trening av jakthund, som det ikke er gitt åpning for i gjeldene retningslinjer for motorferdsel, behandles saken av Verneområdestyret for Trollheimen.

Alle dispensasjoner skal vurderes etter NML §§ 8-12.

Vurdering av saken

Verneforskriften har hjemmel for å kunne gi tillatelse for bruk av snøscooter ved jord- og skogbruksmessig utnyttelse av egen eiendom i verneforskriftens punkt 5.3 a), transport av tyngre utstyr til hytter kan gis i medhold av punkt 5.3 e). Transporten knyttet til oppsyn / tilsyn av ulovlig jakthund trening må vurderes etter verneforskriftens punkt 5.3 f) – «*motorferdsel når andre særlege grunnar ligg føre...*»

Storli Gård selger jaktpakker, der jakt / jaktprøver er nøkkelproduktet i en samlepakke som inkluderer overnatting og servering. Omsetningen på slike produkt utgjør en viktig del av gårdens økonomi. Det er derfor viktig at rypeterrenget ikke forstyrres unødig eller benyttes ulovlig. Jakthund trening og prøver kan bare skje dersom grunneier har gitt slik tillatelse, jf. hundeloven § 8. Wenche og Hallvard Storli søker om mulighet til lettere og kunne stoppe ulovlig trening på sin eiendom, ved å benytte snøscooter som hjelpemiddel.

Av forvaltningsplanen for Trollheimen går det fram at det skal føres en restriktiv praksis for tillatelser til motorferdsel til hytter som blir brukt privat eller til utleie. Transport av materialer og tyngre utstyr i forbindelse med vedlikehold vil i utgangspunktet få en positiv behandling. For permanente transportbehov i forbindelse med jord- og skogbruk vil det kunne bli gitt tillatelse for inntil 3 år, forutsatt god samordning, informasjon og tilbakemelding.

Videre går det fram at all transport også bør skje mest mulig sporløst. Det vil si på frosset og snødekt mark dersom det benyttes motorisert kjøretøy.

Persontransport i verneområdet er i utgangspunktet ikke tillatt, annet enn ved ledig kapasitet i forbindelse med annen transport.

Forvaltningsplanen har kjøretidsbegrensninger for å minimere motorferdsel i ferie, høytid og helg, og i sårbare tider for vilt om våren.

§ 8 «Kunnskapsgrunnlaget»

Det er allment kjent kunnskap at motorferdsel kan virke forstyrende på dyreliv, samt medføre skade på vegetasjonen. I tillegg virker støy fra motorferdsel ofte generende på friluftslivet. Et legitimt transportbehov, og særlig når det er knyttet til næring må likevel kunne foregå. Det er viktig å minimere motorferdselen, og styre den til tider da forstyrrelsen er til minst mulig skade og sjenanse, samt begrense områder som det kjøres i.

Med bakgrunn i erfaringer fra tidligere forvaltningspraksis, forvaltningsplanens retningslinjer for motorferdsel innenfor verneområdene i Trollheimen og søkers beskrivelse av behov knyttet til utnyttelsen av gårdens ressurser, vurderes kunnskapsgrunnlaget å være tilstrekkelig. Det skjer ikke noe uopprettelig inngrep og derfor ikke nødvendig å ta i bruk § 9 «Føre-var-prinsippet».

§ 10 «Økosystemtilnærming og samla belastning»

Denne delen av Trollheimen har lite motorferdsel. Grunneier Hallvard Storli, Storli Utmarkslag, Storlidalen løypelag og Trønder Energi Kraft AS har løyver for motorferdsel. Motorferdselen følger i stor grad veitraseen langs Tovatna, skiløypa rundt Høa, samt traseen som kvistes til Meskaret.

Wenche og Hallvard Storli`s omsøkte motorferdsel er begrenset til næringstransport med snøscooter på snødekt og frossen mark – inkludert privat oppsyn av ulovlig jakthund trening.

Ved å følge forvaltningsplanens retningslinjer for motorferdsel medfører motorferdselen ingen varig skade eller spor som truer verneformålet, plante eller dyrelivet. Begrensninger i kjøretid på helg og kveld / natt vil også redusere forstyrrelsen for de som ønsker å oppleve naturen med minst mulig forstyrrelse i form av støy og motorisert trafikk.

Behovet for privat oppsyn ved bruk av snøscooter for å forhindre ulovlig jakthund trening, er anslått å variere fra 2-10 turer per år. Ofte vil dette oppsynet kunne skje sammen med annen næringstransport som utkjøring av saltstein, ved til hytter og buer m.m. En oppsynstur vil også kunne føre til færre turer med løypekjøring i det aktuelle området, da Hallvard Storli også utfører løypekjøring for Storlidalen løypelag i dette området. Det er likevel viktig at bruk av snøscooter til privat oppsyn ikke får for stort omfang, og det begrenses i antall turer per sesong, når det ikke kombineres med annen næringstransport eller løypekjøring.

Verneområdestyret rapporterer antall tillatelser til motorferdsel. For å ha oversikt over faktisk omfang på motorferdsel innenfor verneområdene i Trollheimen, er det ønskelig at det føres kjørelog over utført transport innenfor verneområdet.

§ 11 «Kostnaden ved miljøforringelsen skal bæres av tiltakshaver»

Dette prinsippet er ikke relevant da miljøet ikke påføres skade som må rettes opp.

§ 12 «Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder»

Snøscooter på snødekt og frosset mark for framkjøring av ved og transport av materialer og tynge utstyr synes å være beste miljøforsvarlige metode.

Samlet vurdering i saken er at omfanget av motorferdsel, både i dette området og i Trollheimen samlet sett, synes å være akseptabelt og innenfor områdets tåleevne. Det synes derfor å kunne åpnes for videreføring av tidligere næringstillatelse. Med utgangspunkt i den økonomiske betydningen utmarksressursene knyttet til jakta har for Storli Gård, synes det å kunne åpne for et begrenset antall private oppsynsturer. Det er viktig at kjøringen knyttet til oppsyn alene ikke overstiger 5 turer per sesong - uten at det skjer i kombinasjon med annen næringstransport eller løypekjøring. Videre at oppsynskjøringen skje langs traseer som likevel kjøres i forbindelse med utkjøring av saltstein til egne beitedyr, transport av utstyr og materialer til buer / hytter på egen eiendom, og oppkjøring av skiløyper for Storli løypeforening.

Kopi

Oppdal kommune, 7340 Oppdal

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset, 6404 MOLDE

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Postboks 4710, Sluppen, 7468 Trondheim

Statens naturoppsyn, Postboks 5672 Sluppen, 7485 TRONDHEIM

Miljødirektoratet, Postboks 5672 Sluppen, 7485 TRONDHEIM

Reindriftsforvaltningen i Sør-Trøndelag / Hedmark, Pb 121,7361 Røros

Oppdal lensmannskontor, Pb. 94, 7341 Oppdal

 OPPDAL KOMMUNE	
Saksbeh. 12/186	Doknr. 75
17 SEPT. 2013	
Ark.kode P	K01
Ark.kode S	
Saksbeh. Artho	Besvares

15.09.2013

Oppdal kommune

TILLATELSE TIL BRUK AV SNØSCOOTER TIL OPPSYN

Bruk av utmarka til rypejakt og arena for stående fuglehunder utgjør en stadig viktigere del av næringsgrunnlaget for Storli Gard. Området rundt Tovatna er en sjelden fin rypebiotop der bestanden i flere år har holdt seg på et høyt nivå.

For å opprettholde den høye bestanden, er vi omhyggelige med å gi rypa best mulig vekstvilkår. Bestanden av stamfugl søkes regulert gjennom en kontrollert avskyting, basert på resultatene av den årlige rypetaksering. Ro for rypa under formeringsperioden er også viktig for å beskytte og utvikle bestanden.

På grunn av sin store fuglebestand er utmarka for Storli Gard et populært treningsområde for stående fuglehunder. For å sikre at slik aktivitet finner sted innenfor lovlige rammer og ikke er til skade for rypa, kreves et aktivt oppsyn. Det siste gjelder særlig på senvinteren. Her opplever vi dessverre at mange folk tar seg til rette og trener ulovlig i våre terrenger.

For å kunne utøve et effektivt oppsyn, må grunneier raskt kunne bevege seg over store deler av terrenget. Vinters tid krever dette bruk av snøscooter.

På bakgrunn av dette søker vi om tillatelse til bruk av snøscooter til å foreta oppsyn i utmarka til Storli Gard. Vi anser at en slik bruk vil være i tråd med formålet med loven om motorferdsel i utmark og vassdrag 10 juni 1977 og vernereglene for Trollheimen landskapsvernområde.

Storli Gard har bruksrett på vegen fra Storli Gard til demningen ved Tovatna. Denne omfatter motorferdsel i forbindelse med næringsvirksomhet, tilsyn og utnytting av eiendommene. Vi finner det rimelig at de samme hensyn som ligger til grunn for denne bruksretten også bør kunne komme til anvendelse for bruk av snøscooter.

Vi håper på en velvillig behandling av vår søknad.

Vennlig hilsen

Storli Gard
Wenche og Hallvard
Storli

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

KOPI

Saksbehandler
Therese Ruud
Miljøvern-avdeling

Innvalgstelefon
73 19 92 15

Vår dato
10.03.2011
Deres dato
07.02.2011

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2011/1245-432.2
Deres ref.

Hallvard Storli
Storli gård
7342 LØNSET

FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL	
Mottatt:	15 MARS 2011
J.nr.	11 11911 dok. 1
Ark.	432.2 Saksb. UCCU
Sek.	

Verneområdestyret for Trollheimen- tillatelse til motorferdsel i utmark- Hallvard Storli

Vi viser til søknad av 29.01.2011.

I møte 02.03.2011 fattet Verneområdestyret for Trollheimen følgende vedtak i saken (sak 16/2011):

"Med hjemmel i kap. IV, pkt. 5.3. a og e i verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde finner Verneområdestyret å kunne innvilge søknad datert 29.01.2011 fra Hallvard Storli der det gis tillatelse til snøscootertransport i vintersesongene 2011-2013 i forbindelse med utkjøring av saltstein, ved, materialer og utstyr etter behov. Følgende vilkår er knyttet til dispensasjonen:

1. All kjøring langs ruta skal skje på en slik måte at skader på vegetasjon, forstyrrelse av dyreliv og brukere av løypa blir minst mulig.
2. Tillatelsen gjelder bruk av snøscooter med reg. nr. VT 1939 innenfor besetningens beitemråde.
3. Innehaver av løyvet er ansvarlig for at gitte vilkår blir fulgt. Sjåfører er Hallvard Storli, Wenche Storli eller Harald Storli.
4. I tillegg til en generell oppfordring om å unngå motorisert ferdsel i helger og høgtider, forutsettes det at det ikke kjøres i tidsrom med kjøreforbud:
 - Det er et generelt kjøreforbud mellom kl 20.00 – 08.00 alle dager.
 - Kjøreforbud fra kl 10.00 på lørdager til kl 16.00 på søndager.
 - Kjøreforbud fra kl 12.00 skjærtorsdag til kl 16.00, 2. påskedag.
5. Dispensasjonen gis med varighet til og med 20. april hvert år."

	Embetsledelse og administrasjonsstab	Kommunal- og beredskapsavdeling	Oppvekst- og utdanningsavdeling	Sosial- og helseavdeling	Landbruk og bygdeutvikling	Miljøvern-avdeling
Telefon	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00	73 19 90 00
Telefaks	73 19 91 01	73 19 91 01	73 19 93 51	73 19 93 01	73 19 91 01	73 19 91 01
E-post:	postmottak@fmst.no	Internett: www.fylkesmannen.no/st		Organisasjonsnummer: 974764350		

Forholdet til annet lovverk

Kjøretillatelsen begrenser ikke grunneiers rett til å nekte motorferdsel på egen eiendom. Innehaveren av denne dispensasjonen må selv innhente tillatelse fra grunneier, og se til at kjøring følger andre lover og forskrifter som regulerer motorferdsel i utmark.

Klagemulighet

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljøverndepartementet, men sendes til Verneområdestyret for Trollheimen v/Fylkesmannen i Sør- Trøndelag, Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim.

Med hilsen

Marit Lorvik (e.f.)
underdirektør

Therese Ruud
rådgiver

Vedlegg:

Sak 16/2011- behandlet i Verneområdestyret for Trollheimen 02.03.2011

Kopi:

Direktoratet for naturforvaltning	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Oppdal kommune	Inge Krokanns veg 2	7340	OPPDAL
Oppdal lensmannskontor	Postboks 94	7341	Oppdal
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM

Arkivsaksnr: 2012/3779-0

Saksbehandler: Hege Sæther Moen

Dato: 23.10.2013

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Trollheimen	56/2013	04.11.2013

Forvaltningsplan for verneområdene i Trollheimen - oversendelse til Miljødirektoratet for faglig gjennomgang / godkjenning.

Forvalters tilråding

Verneområdestyret slutter seg til framlagt forslag til forvaltningsplan for verneområdene i Trollheimen. Planen sendes til Miljødirektoratet for faglig gjennomgang / godkjenning. Forvaltningsplanen legges deretter fram for verneområdestyret med de endringer miljødirektoratet finner nødvendig å gjøre, før den sendes på høring til kommuner, grunneiere og berørte brukergrupper.

Bakgrunn

I forbindelse med utarbeidelse av ny forvaltningsplan for verneområdene i Trollheimen har ulike deltema som reiseliv og turisme, motorferdsel og vei og bygg og anlegg vært lagt fram underveis for prinsipielle diskusjoner og avklaringer med verneområdestyret.

Forslaget som nå legges fram er en samlet plan, der kun mindre endringer er gjort i deltema som verneområdestyret har behandlet tidligere. Noen deltema har ikke vært lagt fram tidligere.

Ved kunngjøring av at forvaltningsplanen skulle rulleres kom det innspill fra noen brukergrupper, og dette er forsøkt tatt med så langt det synes mulig i forhold til verneforskriftene, øvrig lovverk og andre brukergrupper.

Før forvaltningsplanen kan sendes på høring må planen til Miljødirektoratet for faglig gjennomgang. Det er ønskelig at verneområdestyret først gir sin vurdering av forslag til forvaltningsplan for verneområdene i Trollheimen, slik at planen er i samsvar med verneområdestyrets ønsker for den framtidige forvaltningen av Trollheimen.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Vurdering av saken

Utkast til
Forvaltningsplan for verneområdene i
Trollheimen

Forord

Verneområder skal forvaltes i et langsiktig perspektiv og med tanke på å ivareta verneverdiene i henhold til nasjonale mål og internasjonale konvensjoner.

Verneområdestyret for Trollheimen har forvaltningsansvar for verneområdene:

- **Trollheimen landskapsvernområde**
- **Innerdalen landskapsvernområde**
- **Svartåmoen naturreservat**
- **Minildalsmyrene naturreservat**

Områdene dekker et samlet areal på 1250 km²

Forvaltningsplanen for Trollheimen er ment å være et redskap for den daglige forvaltningen av de overnevnte verneområdene, og gi økt forutsigbarhet for rettighetshavere og brukere i spørsmål knyttet til forvaltning og bruk av verneområdene. Restriksjonsnivå vil variere med det enkelte områdes verneformål, verneform, eksisterende bruk og grad av inngrep.

Forvaltningsmålene gir overordnede mål for forvaltningsarbeidet, mens konkrete og målbare bevaringsmål er satt for å kunne vurdere om forvaltningen greier å opprettholde eller fremme verneverdiene over tid.

Forvaltningsplanen gir også oversikt over ønskede tiltak for å nå forvaltningsmålene. Tiltakene er gitt med kostnadsoverslag og viser hvem som har ansvar for gjennomføring. Tiltakene er knyttet til alle typer forvaltningsoppgaver i verneområdene, som informasjon, kartlegging, skjøtsel og tilrettelegging.

Innholdsfortegnelse

SAMMENDRAG	5
1 INNLEDNING	6
1.1 Verneområdene i Trollheimen	6
1.2 Naturvern i Norge	7
1.3 Forvaltningsplanen	7
2. Verneområdene i Trollheimen	9
2.1 Trollheimen landskapsvernområde	9
2.2 Innerdalen landskapsvernområde	10
2.3 Svartåmoen naturreservat	11
2.4 Minilldalsmyrene naturreservat	12
2.5 Naturfaglige verdier	14
2.6 Menneskelig bruk av Trollheimen	18
3. BEVARINGSMÅL	20
4. BRUKERINTERESSER	21
4.1 Landbruk – jord- og skogbruk	21
4.2 Reindrift	28
4.3 Naturressurser – jakt, fiske og høsting av nyttevekster	31
4.4 Friluftsliv, reiseliv og turisme	33
4.5 Redningstjenesten	36
4.6 Vasskraft	39
4.7 Bygninger og anlegg	42
4.8 Motorisert ferdsel	47
4.9 Veier	54
5 FORVALTNINGSOPPGAVER OG TILTAK	59
5.1 Statens naturoppsyn	59
5.2 Tilrettelegging	59
5.3 Informasjon	59
6 SAKSBEHANDLING	60
6.1 Forvaltningsmyndigheter	60
6.2 Lovverk, føringer og forvaltning	61
Litteratur	63
VEDLEGG	64
Vedlegg 1 Forskrift om vern av Trollheimen landskapsvernområde	
Vedlegg 2 Vernebestemmelser for Innerdalen landskapsvernområde	
Vedlegg 3 Forskrift om freding av Svartåmoen som naturreservat	
Vedlegg 4 Forskrift om Minilldalsmyrene naturreservat	
Vedlegg 5 Bevaringsmål	
Vedlegg 6 Besøksplan	
Vedlegg 7 Kart over merkede stier (sommer) og turistforeningshytter	
Vedlegg 8 Kart over kvistede vinterruter og oppkjørte skiløyper	
Vedlegg 9 Kart over veier egnet for ferdsel med sykkel og hest	
Vedlegg 10 Kart over vernskog	
Vedlegg 11 Kart over reindriftens arealbruk	
Vedlegg 12 Kart over inspeksjonspunkt og Snøstrekk Driva og Grana Kraftverk - Trønder Energi	
Vedlegg 13 Kart med anlegg og tunneller i Trollheim – Statkraft	

Sammendrag

1. Innledning

Forvaltningsplanen for verneområdene i Trollheimen er utarbeidet som en felles plan for 4 verneområder som Verneområdestyret for Trollheimen har forvaltningsansvar for. Hensikten er å lage en forutsigbar og helhetlig oversikt over forvaltningsutfordringer, forvaltningsmål og retningslinjer for ønsket og mulig bruk av verneområdene.

1.1 Verneområdene i Trollheimen

Følgende områder i Trollheimen er vernet i medhold av «Lov om naturvern» (Naturvernloven) i perioden 1967 - 1999:

- **Trollheimen landskapsvernområde**
- **Innerdalen landskapsvernområde**
- **Minilldalsmyrene naturreservat**
- **Svartåmoen naturreservat**

Verneforskriftene finnes som vedlegg 1-4.

Innerdalen og Trollheimen er vernet som landskapsvernområder. Naturreservatene Minilldalsmyrene og Svartåmoen er henholdsvis myr- og skogreservat. Til sammen er det vernede arealet i Trollheimen på ca 1250 km² – alt på privat grunn, med over 500 grunneiere og rettighetshavere.

Verneområdene ligger i kommunene Oppdal, Rennebu og Meldal i Sør-Trøndelag fylke og Rindal, Surnadal og Sunndal i Møre og Romsdal fylke. Arealfordelingen på de ulike kommunene er som vist i figur 1.1. samlet areal i Møre og Romsdal fylke er på 66 %.

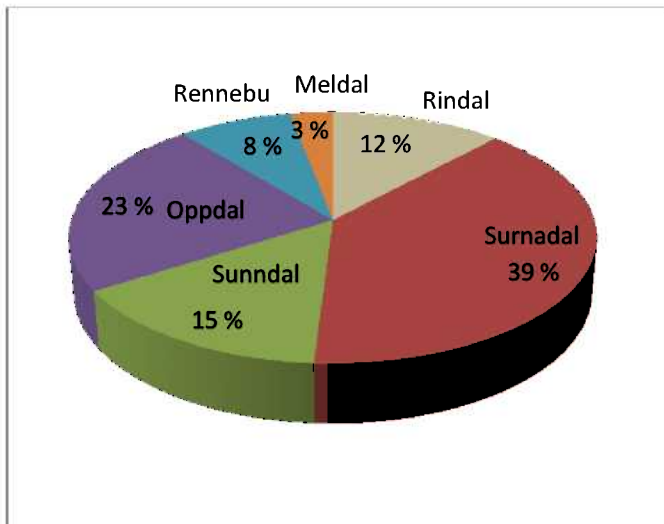

Fig.1.1 Verneområdene i Trollheimen - areal fordelt på kommunene.

Naturvernloven er i dag erstattet av «Lov om forvaltning av naturens mangfold» (Naturmangfoldloven). Det følger av Naturmangfoldloven § 77 at forskrifter opprettet i medhold av naturvernloven fortsatt gjelder. Unntatt er de generelle unntaksbestemmelser i eldre verneforskrifter, som nå erstattes med Naturmangfoldloven § 48.

1.2 Naturvern i Norge

I dag er nær 18 % av Norges landareal vernet, hvorav 10 % som Nasjonalparker. I tillegg finnes en del større landskapsvernområder og mange små naturreservat.

Nasjonalparker er større verneområder, som fram til 2009 da Naturmangfoldloven kom, i hovedsak ble opprettet på statsgrunn. Vern som nasjonalpark innebærer et relativt strengt områdevern der hensikten er å ivareta landskapet med planter, dyr, geologiske forekomster og kulturminner.

Større verneområder på privat grunn, vernet etter Naturvernloven fikk tidligere, som Innerdalen og Trollheimen, vernestatus som Landskapsvernområder. Verneformen omfatter egenartede eller vakre natur- og kulturlandskap, der vernet skal hindre inngrep som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter. Restriksjonsnivået i landskapsvernområder er ofte noe lavere enn for Nasjonalparker og Naturreservat.

Naturreservater både tidligere og i dag er opprettet for å ivareta sjelden, truet eller sårbar natur – ofte med særskilt naturvitenskapelig verdi. I naturreservat er det ofte strenge restriksjoner både på tiltak som kan tillates og på ferdsel.

1.3 Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen for verneområdene i Trollheimen er utarbeidet med utgangspunkt i verneforskriftene, sammen med forvaltningsmyndighetenes erfaringer og samarbeidsutvalgets tilrådinger i årene etter at områdene ble fredet. Forvaltningsplanen utdyper verneformålet og de enkelte bestemmelsene i verneforskriftene til verneområdene i Trollheimen.

Verneforskriftene for de ulike områdene har en del spesifisert dispensasjonsbestemmelser – som er et uttrykk for konkrete avveininger av brukerinteressene i det enkelte verneområde på vernetidspunktet.

I forvaltningsplanen legges retningslinjer for bruk av verneområdene i Trollheimen i et langsiktig perspektiv, og det skisseres behov for tiltak for å ivareta de ulike områdenes verneformål.

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal miljørettsprinsippene i Naturmangfoldloven §§ 8-12 vurderes ved utøving av all offentlig myndighet – også ved utforming av forvaltningsmål, tiltak og retningslinjer i forvaltningsplanen for verneområdene i Trollheimen.

Dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriftene bruker begrepet ”*kan gi tillatelse til*”. Dette innebærer ikke at forvaltningsmyndigheten *skal* gi dispensasjon, men at man kan vurdere om en søknad gir grunnlag for en dispensasjon, etter at behov er veid opp mot mulige ulemper og skader. Forvaltningsplanens retningslinjer og søkers dokumenterte behov danner grunnlaget for en dispensasjonsbehandling. I tillegg må informasjon om arter, naturmiljø, naturtyper eller biologisk mangfold vektlegges i vurderingen.

Gjennom verneplanprosessen ble mye kunnskap om området registret og dokumentert (Trollheimsutvalet, 1980), kunnskap som fremdeles er viktig, men som må suppleres med

kunnskap fra nyere forskning og informasjon tilgjengelig via databaser som Naturbase og Artsdatabanken.

Kunnskapskravet (naturmangfoldloven § 8) skal stå i forhold til et eventuelt tiltaks karakter.

I utarbeidelsen av dagens forvaltningsplan har Verneområdestyret i sin vurdering lagt vekt på eksisterende kunnskap om verneområdene slik de er beskrevet i Verneplanen for Trollheimen (Trollheimsutvalet, 1980) og forvaltningsplanen for Trollheimen av 2005 (Rapport Møre og Romsdal fylke 2005:6). Videre er etablert forvaltningspraksis for verneområdene vektlagt, sammen med viktig informasjon hentet fra Naturbase og Artsdatabanken.

Dersom det er tvil om et tiltak får negative konsekvenser for verneverdiene skal føre-var-prinsippet i NML § 9 benyttes, og tiltaket skal ikke gjennomføres.

Det følger av prinsippet om samlet belastning i NML § 10 at en påvirkning på et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Forvaltningsmyndigheten må derfor vurdere om et tiltak vil kunne bidra til en gradvis forringelse av verneområdet. I forvaltningsplanen kap. 4 finnes tematisk oversikt over dagens bruk av verneområdene, sammen med retningslinjer for framtidig bruk – der hensynet til samlet belastning er vektlagt.

I alle beslutninger / tillatelser er det viktig å legge vekt på den metode eller lokalisering som gir minst skade eller forstyrrelse, jf. naturmangfoldloven § 12. Dersom et tiltak volder skade på naturmangfoldet kan det i henhold til naturmangfoldloven § 11 pålegges tiltakshaver å dekke kostander som kan hindre eller begrense en eventuell skade.

2. Verneområdene i Trollheimen

2.1 Trollheimen landskapsvernområde

Verneformål og utfordringer for forvaltningen

Trollheimen ble vernet som landskapsvernområde ved kgl.res. av 11.12.87. Området på 1165 km² ligger på fylkesgrensen mellom Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal i kommunene Oppdal, Rennebu, Meldal, Rindal, Surnadal og Sunndal.

Av verneforskriften (vedlegg 1) framgår det at:

Formålet med vern av Trollheimen landskapsvernområde er å ta vare på eit særmerket og vakkert fjellområde med skog og seterdaler og eit rikt plante- og dyreliv.

Som både verneformål og verneform (LVO) peker på er området vernet for å hindre inngrep som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter. Trollheimen ligger i klimaskillet mellom kyst og innland, noe som gir stor variasjon i landskapsformer og naturtyper. Sørlige og nordlige arters utbredelsesområder møtes i Trollheimen, likeså kyst og innlandsarter. Dette er bakgrunnen til at Trollheimen har uvanlig stor bredde av naturtyper, plante- og dyrearter.

De østlige områdene er preget av runde rolige landskapsformer, mens det i vest er en villere og mer variert natur, med høge fjell og dype skogsdaler. Det har vært tilrettelagt for friluftsliv fra ca. 1890. All grunn er privateid, seterdalene er skapt av tidligere utnyttelse i jord-/beitebruk. Trollheimen er fremdeles viktig som beiteområde for både sau og storfe, og det er aktiv reindrift i store deler av Trollheimen.

Jøldalen i Trollheimen – foto Hege Sæther Moen

Områdene rundt Trollheimen er ettertraktede hytteområder, og framtidige utfordringer vil nok i stor grad være knyttet til hvordan området forvaltes med tanke på ferdsel og tilrettelegging.

Verneforskriften for Trollheimen LVO er mangelfull på flere områder og trenger revidering. Blant annet har forvaltningspraksis vist at det er behov for å kunne føre et punkt i verneforskriften for mindre byggearbeid på eksisterende bygninger, slik at behovet for å bruke NML § 48 i slike saker avtar. Likeledes er det ønskelig å innføre et punkt for å kunne regulere organisert ferdsel, eller forby enkelte ferdselsformer.

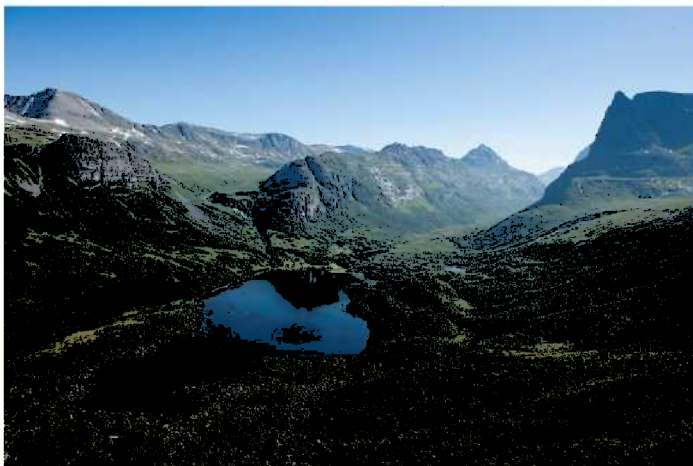
2.2 Innerdalen landskapsvernområde

Verneformål og utfordringer for forvaltningen

Innerdalen ble vernet som landskapsvernområde allerede i 1967 etter initiativ fra grunneier Øystein Opdøl og Norsk Tindeklubb. Dagens verneregler ble vedtatt ved kgl.res. av 17.6.77. Verneområdet dekker et areal på 73 km² og ligger i Sunndal kommune, Møre og Romsdal Fylke. Av verneforskriften (vedlegg 2) framgår det at:

Formålet med landskapsvernområdet er å bevare et vakkert naturlandskap som på grunn av topografi, vassdrag og vegetasjon har betydelig rekreativ og naturvitenskapelig verdi.

Initiativet til vern oppstod for å sikre dalen fra omfattende vasskraftutbygging. Som det framgår av verneformålet er landskapet, med topografi, vegetasjon og vassdrag sikret for rekreativ og vitenskapelig verdi. Innerdalen har vært spesielt viktig for klatreturistene. Innerdalshytta har vært drevet som turisthytte fra 1890. Renndølsetra drives på tradisjonelt vis som seter - i kombinasjon med turisthytte.

Innerdalen – foto Øyvind Leren

Innerdalen er egnet både for aktivitet / turer av lengre varighet og for dagsturopplevelser, med merkede ruter fra Todalen, Storlidalen, Gjøra, Fahle og fra parkering Nerdalen.

Med vei inn i området sommerstid er det en viktig forvaltningsmessig balansegang hva veien kan brukes til og av hvem. Motorferdselen bør holdes på et minimum, av hensyn til veistandard og vedlikeholdsbehov, og turgåere / besøkendes opplevelse.

Landskapet i Innerdalen har fortsatt preg av jordbruk / beitebruk, og beitedyrene sammen med den tradisjonelle setring i Innerdalen er viktig framover. I årene som kommer vil det være

nødvendig å prioritere midler både til skjøtsel av Renndølsetra og avvirking av granfeltet som vi ser i bildet over. I tillegg er det ønskelig at kraft- og telefonledningen til Renndølsetra og Innerdalshytta legges i jordkabel.

2.3 Svartåmoen naturreservat

Verneformål og utfordringer for forvaltningen

Svartåmoen ble vernet som naturreservat i to delprosesser. Den første delen samtidig med at Trollheimen landskapsvernområde ble opprettet i 1987, mens den andre delen ble vernet gjennom arbeidet med verneplan for barskog i 1999. De to naturreservatene på Svartåmoen er i dag sammenslått og følger verneforskriften av kgl.res. 17.12.1999.

Naturreservatet har et samlet areal på 12650 dekar, og ligger i Rindal og Surnadal kommuner i Møre og Romsdal fylke. Av verneforskriften (vedlegg 3) framgår det at:

Formålet med fredinga er å sikre eit skogområde med alt naturleg plante- og dyreliv. Av spesielle kvalitetar kan nemnast at området er eit lite rørt furuskogområde på grusavsetjingar som er typisk for regionen.

På det store grusdeltaet, preget av stor og til dels urørt furuskog, dødisgroper og grusrygger (eskere), møtes flere elver mellom kjente fjell som Trollhetta, Geithetta, Mellomfjellet og Snota.

Svartåmoen med Trollhetta og Geithetta – foto Øyvind Leren

Furuskogen i området er stort sett urørt og uskogpreget. Det er registret furutre med alder nær 500 år på Svartåmoen. I flate parti langs elvene er det gråor-heggeskog og lågurt-bjørkeskog. En del av arealet er også myr. Lokaliteten er noe beiteprega, og har innslag av plukkhogst.

Områdene i indre Folldalen utgjør sammen med sentrale fjellparti, som Gjevillvasskammene, kjerneområdet i Trollheimen – med høyest verneverdi. Disse områdene bør derfor gis et særlig fokus i forvaltningssammenheng.

Trollheimshytta ligger sentralt i naturreservatet, noe som medfører at området er mye brukt av turister på fler-dagers turer i Trollheimen. Ei betjent hytte så langt fra vei, fører til omfattende transport. Det er viktig å unngå etablering av ei fast båtrute på Gråsjøen, da det antas å gi for høyt ferdselstrykk i naturreservatet, økt motorferdsel knyttet til varetransport og press for ytterligere utbygging på Trollheimshytta.

Verneforskriften for Svartåmoen er mangelfull på flere områder og trenger en revidering. Forvaltningspraksis har vist at det er behov for dispensasjoner for motorisert transport til setre og hytter innenfor grensen til naturreservatet for transport av tyngre varer og utstyr, og i forbindelse med uttak og framkjøring av ved. Videre bør det finnes åpning i verneforskriften for nødvendig transport gjennom naturreservatet til setre lenger inn i Folldalen, da transport gjennom naturreservatet vinterstid vurderes som en bedre trase enn alternativet over Breiskaret. Også reindriftens rett til å bruke snøscooter i forbindelse med tilsyn og drift må inn i verneforskriften. Søknader om dispensasjon til disse nevnte formålene må i dag behandles etter den generelle unntaksparagrafen, naturmangfoldloven § 48.

2.4 Minilldalsmyrene naturreservat

Verneformål og utfordringer for forvaltningen

Minilldalsmyrene ble vernet som naturreservat ved kgl.res. av 21.12.90. Området på 1878 dekar, ligger på grensen mellom Oppdal og Rennebu kommune i Sør-Trøndelag fylke.

Av verneforskriften (vedlegg 4) framgår det at:

Formålet med fredningen er å bevare et stort, uvanlig myrområde i denne natur-geografiske regionen, samt å bevare et vakkert landskap og en rik fuglebiotop.

Naturreservatet dekker et stort, flatt landskap omkring meanderne i elva Minilla, samt gamle setervoller – et landskap som er helt egenartet for Trollheimen.

Minilldalsmyrene med Minilldalssetrene framme til høyre i bildet - foto Øyvind Leren

Området er vierdominert, omgitt av løvskogslier og har et svært rikt fugleliv av ender, vadere og rovfugl. Flatmyr dominerer med bakkemyr i kantene. Minerogen strengmyr, strengblandingsmyr og øyblandingsmyr er vanlig. Fattigmyr er hyppigst.

Et stort antall hytter utenfor verneområdet medfører høy utfart både sommer og vinter. Det er gitt flerårig tillatelse for oppkjøring av skiløype i området.

Det synes å være behov for å følge utviklingen i fuglebestanden knyttet til naturreservatet, og vurdere denne opp mot ferdselen i ulike tider av året. Av hensyn til fuglelivet er det ikke ønskelig at det trenes med fuglehund innenfor reservatgrensen.

2.5 Naturfaglige verdier

Den naturfaglige kunnskapen om verneområdene i Trollheimen er i stor grad hentet fra undersøkelser og rapporter fra tiden forut for vernevedtakene, og utgjør en stor del av dagens kunnskapsgrunnlag. For å gi et godt grunnlag for forvaltningsmyndighetens beslutninger må det i tillegg innhentes informasjon fra nyere kartlegginger og registreringer gjennom databaser som naturbase, artsdatabanken m.fl.

I det videre følger en kort beskrivelse av naturmiljøet i Trollheimen – hentet fra forvaltningsplanen fra 2005 og nyere kulturlandskapskartlegginger (Bioreg 2013, miljøfaglig utredning 2012).

Trollheimen danner klimaskille mellom kyst og innland. Her er overlappende utbredelsesområder for østlige / vestlige arter og nordlige / sørlige arter. Klimaskillet, berggrunnen og store høydeforskjeller gjør at Trollheimen har uvanlig stor bredde av naturtyper. Denne variasjonen gjør at tallet på ulike plante- og dyrearter også er svært høyt i Trollheimen.

Hustufter, seterhus og støler forteller om fast bosetting og seterdrift i fjelldalene. Fangstgraver, beingjemmer og andre kulturminner viser at menneskene i lang tid har utnyttet naturressursene i området. Det er viktig å bevare kulturlandskapet, kulturminnene og naturverdiene som en del av det helhetlige landskapet for fremtiden.

Nord vest i Trollheimen finner vi Kårvatn, et område som regnes for å være svært lite påvirket av forurensing. Det har vært drevet forskning i over 30 år på Kårvatn – med intensiv overvåkning av luft (NILU), vann (NIVA) og skog (NISK).

Geologi og landformer

Trollheimens østlige områder er preget av runde, rolige landskapsformer, mens den vestlige delen har et alpint relieff med botner og dypt nedskårne elvedaler - en villere og mer variert natur, med høge fjell og dype skogsdaler. De høyeste fjellområdene er preget av sterk forvitring. Blokkhav dominerer i fjellet over 1400-1500 m.o.h.

De vanligste bergartene i Trollheimen er gneis, ulike skiferbergarter og omkrystallisert sandstein (sparagmitt). Kvartsitt, hellesteiner og gneiser har i stor grad bygd fjell som Trollhetta, Snota og Geithetta i de sentrale deler av Trollheimen.

En annen viktig bergartsgruppe i Trollheimen er noen mørke og lett spaltede bergarter som kalles hornblendeskifre. Denne kalkrike bergarten har vært med å gi grobunn for en rekke kravfulle plantearter. De gode skiferfjellene finner vi i første rekke i de østlige deler, og omfatter fjell som Skrikhø, Mellomfjell, Gjevilvasskamman, Høghø, Grønnhø, Svahø, Tyrikvamfjell og Blåhø.

Kvartærgeologiske avsetninger synes å kunne belyse hypotesen om eventuelle isfrie områder under siste istid. Botanikere hevder at de har sterke indikasjoner på slike isfrie partier, nunatakker eller refugier i Trollheimen. Dette gjelder særlig på Gjevilvasskammene, men også deler av Snota, Trollhetta og Sunndalsfjella antas å ha vært isfrie.

Landskapet er preget av deltaer og sandurer, eskere (rygger som er avsatt av breelver) og dødisgroper.

Klima

Trollheimen ligger i klimaskillet mellom oseanisk vestland og det kontinentale indre Trøndelag. Dette vises først og fremst på den avtagende nedbørmengden fra vest til øst. Områdene ved Tovatna har over 2000 mm nedbør per år, mens Gjørdøldalen har under 600 mm i året.

Framherskende vindretning er sørvest sammen med vestlige og nordvestlige vinder.

Vassdrag

Trollheimen er avgrenset av tre store vassdrag - Driva, Surna og Orkla. Det er ca. 270 små og store vatn med et totalt vannareal på ca 90 km². Største naturlige vatn er Gjevilvatnet, mens Gråsjøen er største kunstige vannmagasin.

Vatna i Trollheimen er næringsfattige (oligotrofe) og typiske vatn for laksefisk. Bare noen tjønner kan kalles dystrofe, dvs. at de er påvirket av myr.

En finner hovedsakelig ørret i vatna i Trollheimen, mens det i enkelte vatn er satt ut røye og regnbueørret. Arter som ørekyt (Dalsvatnet) og mysis (Gjevilvatnet) er påvist, men spredningen er ikke kartlagt.

Det finnes noen naturlig fisketomme tjern i Trollheimen, med registreringer av blant annet "sydlig tusenbeinkreps" *Tanymastix stagnalis*. Dette er en art, som står som kritisk truet (CR) på rødlista, og som her i landet bare er kjent fra noen få lokaliteter i Trollheimen. Det er meget viktig at det ikke blir utsatt fisk i slike lokaliteter, eller at lokalitetene blir påvirket av andre faktorer som kan endre livsbetingelser for denne krepsdyrarten som regnes som en "levende fossil".

Vegetasjon

Trollheimen omfatter områder med lavereliggende skogdaler og høgaltpine fjell opp til 1850 m.o.h.(Trolla). Her finnes både vestlige kystplanter som klokkeling, rome og kystmyrklegg, og østlige arter som dvergtettegras, åkerbær, tyrihjelmskjerm og tysbast.

På Svartåmoene i Folldalen finner vi gammel, urskogpreget furuskog. Vi finner også furuskog i Vindøldalen, utover dette forekommer furu mer som et innslag i bjørkeskogen. Gråor opptrer langs vassdragene. I Søyådalen finner vi høgstaudeoreskog av urskogskarakter.

Blåbærbjørkeskog er den dominerende skogtypen, og preger liene i Trollheimen. Der det er god tilgang på både næring og fuktighet utvikler det seg høgstaudebjørkeskog, som er Trollheimens mest produktive naturlige plantesamfunn og forekommer over hele området.

Langs elver og vatn, samt over bjørkeskoggrensen der tilgangen på vann er god, møter man ofte et velutviklet vierbelte.

Større myrområder finnes i Trollheimens østre og nordøstre deler, hovedsakelig flatmyrer med fattig vegetasjon, samt en del bakkemyrer. Flekker med rikmyrområder opptrer der jordvannet er baserikt. De fleste dalmyrene er minerogene (har kontakt med jordvannet), mens man finner ombrotrofe myrer (nedbørsmyrer) i Romådalen.

Mesteparten av snaufjellsområdene ligger i det lågalpine beltet. Øvre grense for det lågalpine beltet er på ca. 1350 m.o.h. i de sentrale og østlige deler av området. Lenger vest vil høydegrensen for snaufjell synke på samme måte som skoggrensen. De fleste toppene ligger i det mellomalpine beltet, mens mange av fjellene mellom Innerdalen og Sunndalen ligger i det høyalpine beltet. Her finner vi også Vinnubreen, den største isbreen i området mellom Svartisen og Jostedalsbreen.

Trollheimen er botanisk sett et av de mest interessante fjellområdene i landet vårt. Den botaniske kjernen er fjellene nord for Gjevilvatnet. Fjellfloraen grupperer seg i to adskilte områder i landet vårt, et nordlig og et sørlig. Arter som finnes i begge områdene kalles bisentriske arter, mens arter som bare finnes i nord eller sør kalles nordlig / sørlig unisentriske arter. I Trollheimen er begge sterkt representert. Den mest kjente av de sørlig unisentriske artene er norsk malurt. I tillegg til en lokalitet i indre Ryfylke, finner vi norsk malurt på Dovre, i Sunndalsfjella og i Trollheimen. Utenfor Norge er norsk malurt kjent fra enkelte lokaliteter i Nord-Ural, og fra et voksested i Skottland.

I Trollheimen forekommer også enkelte endemiske arter (arter som bare finnes her). En egen rase av fjellvalmue har sin utbredelse på Gjerdhøa og på Gjevilvasskamman-Blåhø. På Blåhø finnes en løvetannart (*Taraxacum nordhagenii*) som bare er kjent fra denne lokaliteten. Knutshørapp og fjellnøkleblom er andre arter som kan nevnes. Forekomsten av disse eiendommelige artene er med på å understreke Trollheimens plantegeografiske og botaniske verdi.

Gjennom kartlegging av viktige kulturbetingede naturtyper (bioreg 2013 og Miljøfaglig utredning 2012) er det på enkelte setre gjort funn arter som bl.a. blyttsveve og engbakkesøte, samt viktige beitemarksopper - arter som er avhengig av fortsatt beite / slått. I tiltaksplanen for skjøtsel er de viktigste av disse områdene prioritert.

Fauna

Trollheimens store variasjon i naturtyper er nøkkelen til det rike og mangfoldige dyrelivet vi finner i området.

Her er gode bestander av hjort, elg og rådyr. Av de store rovdyrene er jerv vanlig, mens gaupa forekommer mer sporadisk i Trollheimen. Bjørn og ulv opptre kun som streifdyr.

Ellers er grevling, mår, oter, mink, røyskatt og snømus alle til stede i Trollheimen. Hare er jevnt over tallrik i området. Av smågnagere finner vi lemen, fjellrotte, klatremus, markmus og bjørkemus. Trollheimen ser ut til å være blant de sentrale områder for bjørkemusas utbredelse.

Rødreven er vanlig i lavere strøk av Trollheimen. Det er foreløpig ikke registrert fjellrev i området, men utsetting og foring av fjellrev på Dovrefjell kan gi etablering i Trollheimen på sikt.

Fugler

I den høgalpine regionen finner vi fjellrype og snøspurv, mens det i den mellomalpine regionen finnes heipiplerke, steinskvett og vadefugler som boltit og fjæreplytt, samt heilo og

lappspurv. I den lågalpine sonen, i områder med mye vierkratt, finner vi lirype, blåstrupe, sivspurv og løvsanger.

Fjellbjørkeskogen domineres av løvsanger og bjørkefink. I den høyereliggende furuskogen er rødstjert, tretåspett, svartspett og storfugl typiske arter. Ved åpne vannspeil og våtmarker er rødstilken den vanligste av vaderne.

Ellers finnes arter som; gråsisik, rødvingetrost, gråtrost, trepiplerke, måltrost, jernspurv, svartkvit fluesnapper og granneis.

Av truede, sårbare og sjeldne fuglearter er det registrert både kongeørn, havørn, jaktfalk, hubro, hvitryggspett og gråspett i Trollheimen.

Krypdyr og amfibier

Hoggorm er funnet i de sentrale deler av Trollheimen, men er i hovedsak utbredt i de lavereliggende dalfører. Firfisle og frosk er vanlige. Liten salamander er observert i området ved Lauvåsen i Rennebu, og i nærheten av Heldalen.

Kulturminner og kulturlandskap

Trollheimen er et av fjellområdene som først smeltet fram etter siste istid. Fangstfolk tilhørende Fosnakulturen fulgte brefronten for å jakte rein. Funn av diverse flintredskaper ved boplasser nær Gjeviltvatnet, Skarvatnet og Sprikletjørnin indikerer at de eldste bosetningene i Trollheimen trolig er fra eldre steinalder, rundt 9000 år gamle.

Som i flere andre fjellstrøk, finner vi også i Trollheimen rester etter gamle fangstanlegg med dyregraver, ledegjerder og bueskytterstillinger. Murte dyregraver finnes i høyere fjellområder både på Blåhø og Gjeviltvasskamman, men i enda større grad i området fra Tovatna og vestover. På Grinaren og nordvest på Slangelifjellet finnes det et anlegg med flere bueskytterstillinger.

Dyregraver, utgravd i jord eller andre løsmasser, finner vi i nordøst og i lavereliggende strøk. Disse representerer de mest omfattende anleggene i Trollheimen. Særlig er det mange av dem omkring Resvatnet, langs Resa og sørover langs Jøla. Også i området mellom Resvatnet og Gravurd fjellet er det mange slike fangstgraver. Likedan finnes det en mengde fangstgraver sørover fra Resvatnet til Nerskogen og Skarvatnet, i Jøldalen mot Gjeviltvatnet og i Svartådalen.

Opp gjennom årene er det gjort en rekke funn av pilspisser i snøfonner som er med og understreker Trollheimens betydning som viltområde gjennom lang tid.

Navnet Falkfangarhøa viser til en annen gammel form for fangst. Det ble i 1988 funnet rester etter ei spesiell hytte, som ble brukt ved fangst av falker. Falker ble fanget og solgt til fyrster og andre storfolk i Europa som drev jakt med dresserte falker. Norge var en viktig leverandør, ulike kilder forteller om fangst av falk helt tilbake til 1500-tallet.

Enkelte steder er det funnet slaggklumper etter tidligere tiders jernutvinning. Både i Resdalen og i Gjeviltvassdalen finnes anlegg for jernutvinning som trolig stammer fra 0-500 e.Kr. Ved anleggene i Resdalen er det også funnet spor av en mulig røsteplass for jern.

Det er ikke funnet rester av bosetting i Trollheimen før Svartedauden (1349), om vi ser bort fra de få funnene som kan indikere bosetting i steinalderen.

Tidligste bekreftet bosettinger finner vi fra 1600-, 1700- og 1800-tallet på Storlihalsen, Garden, Liagarden og Haugsgarden i Folldalen, Garden i Kvenndalen og Holtasetra, Kontrabakken og Kjerringenget i Vindøldalen. På Liagarden bodde det folk helt fram til 1919 og på Kontrabakken til omkring 1860. Garden i Kvenndalen ble fraflyttet først på 1700 tallet, mens Garden i Folldalen trolig ble fraflyttet i 1730-40 årene

Seterdrift og utmarksslått har hatt lange tradisjoner i Trollheimen i tiden fra 1600- og 1700-tallet og fram til midt på 1900-tallet. I dag drives kun et fåtall setre. Trollheimen er likevel viktig som beiteområde for sau, storfe og rein.

Mange setre er i dag svært forfalne eller ombygd til fritidsboliger. Men flere steder finnes fortsatt godt bevarte seterhus og bygninger. Folden, 20XX.. gir en omfattende og god beskrivelse av setrene i Trollheimen.

Rester av det gamle kulturlandskapet som seterdrift og utmarksslått har skapt er viktige deler av landskapsbildet i Trollheimen.

2.6 Menneskelig bruk av Trollheimen

Rester av fangstanlegg vitner om utnyttelse av naturressursene knyttet til jakt og fiske langt tilbake i tid.

Hustufter, seterhus og støler forteller om bosetting, seterdrift og utmarksslått i Trollheimens fjelldaler.

Det er i dag registrert nær 400 bygninger og anlegg innenfor verneområdene i Trollheimen. Mange av bygningene har opprinnelig hatt funksjon i tilknytning til tidligere tiders seterdrift og utnyttelse av utmarksressurser, mens det i nyere tid er bygd en del fritidshytter.

Jordbruk

Jordbruksarealene er marginale. Det er noe dyrket mark i tilknytning til Svartdalssetrin, Minillkroken og Heldalssetrin. Det er i dag aktiv seterdrift med mjølkekyr på enkelte setre, som Svartdalssetra, Jelsetra og Renndølsetra.

Trollheimen har gode beiter, men antall beitedyr kunne vært høyere. Det er hovedsakelig sau og rein som utnytter beiteressursene – for artsmangfoldet er det ønskelig med mer storfe.

Skogbruk

Trollheimen LVO er først og fremst et fjellområde. Arealet under skoggrensen utgjør bare omlag 10 % av området totale areal. Blåbærbjørkeskog er den dominerende skogtypen. Naturlig forekomst av gran er svært begrenset, derfor går furua på bedre boniteter enn i områder der gran har naturlig utbredelse.

Skogen innenfor verneområdet er hovedsakelig fjellskog, og er av marginal næringsmessig betydning for skogbruket. Det har vært noe uttak i form av plukkhogst både i Folldalen og Vindøldalen. Det har vært et viss uttak av løvskog for ved, men stort sett har skogsdriften vært begrenset til det som var nødvendig for seterhus (tømmer) og seterdrift (ved) i området.

Gadd har tidligere vært brukt til ved på setrene og turisthyttene. Dette har ført til stedvis stor avvirkning og tap av dekorative landskapselement og viktige hekkelokaliteter.

Reindrift

Det finnes i dag ikke villrein i Trollheimen. Omkring 1870 ble det etablert tamreindrift her, da sørsamen Nils Kant flyttet med reinflokken sin fra Røros.

Dagens konsesjoner for tamreindrift i Trollheimen gjelder for familiene Renander og Kant. 1600 rein pluss årskalver benytter Trollheimen som beiteområde.

Det rettslige grunnlaget for tamreindriften i Trollheimen har vært omtvistet. I dag er deler av området sikret til reindriften gjennom ekspropriasjon, mens resten er sikret ved langvarige leiekontrakter med grunneierne.

Friluftsliv og turisme

Navnet Trollheimen er et turistnavn lansert av redaktør Haakon Løken på 1880-tallet samtidig med at fotturistene begynte å bruke fjellet.

Trollheimen er kjent for svært varierte og spennende muligheter for friluftsliv. Trondhjems Turistforening (TT) er eiere av tre store turisthytter i Trollheimen, og har et stort antall merkede stier som brukes både sommer og vinter. Kristiansund og Nordmøre Turistforening (KNT) driver tilrettelegging i de vestre deler av området, og har flere ubetjent turisthytter i og nært opp til verneområdet.

Ferdselen er i perioder av året og deler av Trollheimen stor, men dette er fremdeles ikke til hinder for å kunne oppleve ro, stillhet og urørt natur.

De gode mulighetene til rekreasjon og friluftsliv har medført en omfattende utbygging av fritidshytter i randområdene.

Vannkraftutbygging

75 % av vannkraftpotensialet i Trollheimen er utbygd, og de regulerte magasinene utgjør over halvparten av vannoverflaten i området. De største regulerte innsjøene som Follsjø, Gråsjø, og Gjevilvatnet ligger utenfor vernegrensen.

Forskning og undervisning

Trollheimen er et svært interessant område for forskning og undervisning. Her er påvist steinalderboplasser, og man finner mange spor etter tidligere tiders fangstkultur.

Det foreligger en hypotese om at deler av Trollheimen var isfri under siste istid, og her finnes plantearter av spesiell vitenskapelig interesse.

På Kårvatn har det i lang tid vært foretatt målinger av forurensning i luft og nedbør, resultatene viser at Kårvatn er av de minst forurensede områdene i Nord-Europa, og har fått status som en viktig referansestasjon.

3. Bevaringsmål

Forvaltningsmyndighetens overordnede oppgave er å ivareta verneområdenes verneformål over tid, slik at verneverdiene ikke forringes. I kap. 4 er det for flere av delkapitlene satt opp forvaltningsmål – som gir forvaltningsmyndigheten mål og retning for sitt arbeid.

Gjennom å sette bevaringsmål, defineres den tilstanden vi ønsker at en naturkvalitet i verneområdet skal ha. Bevaringsmålene skal være målbare og kan for eksempel presiseres gjennom forekomst av en naturtype eller forekomst av bestemte arter.

For å definere naturkvaliteter og bevaringsmål kreves det at forvaltningen har god oversikt over naturtilstanden i området, og utviklingstendenser. Bruk av bevaringsmål og metodikk for å kunne måle ulike naturkvaliteters tilstandsvariabler over tid er i stadig utvikling.

Etter hvert som ny kunnskap kommer til, kan det være aktuelt å revidere bevaringsmålene med tilhørende overvåkingsprogram og registreringsmetodikk, oftere enn selve forvaltningsplanen.

For verneområdene i Trollheimen er bevaringsmål med tilstandsvariabler, metode og aktuelle program for overvåking satt opp i en egen oversikt, se vedlegg 5.

4. Brukerinteresser

Verneforskriftene danner rammene for hva som innenfor ulike områder er tillatt innenfor verneområdene i Trollheimen. En del tiltak og aktivitet kan skje i medhold av verneforskriftene, noe krever dispensasjon, mens noe ikke kan tillates.

I tillegg vil endel aktivitet, drift og tiltak knyttet til ulike brukerinteresser også reguleres av særlovverk som jordlov, skogbrukslov, lov om motorferdsel, plan og bygningslov osv. Ved behov for tillatelser etter særlovverkene må dette innhentes i tillegg til tillatelse etter verneforskriftene.

Kapittel 4 viser hvordan verneforskriftene regulerer de ulike brukerinteressene innenfor verneområdene i Trollheimen. For hvert delkapittel pekes det på forvaltningsmål - uthevet i røde tekstbokser. Utdrag fra verneforskriftene vises i blå tekstbokser og eventuelle forslag til tiltak for å nå forvaltningsmålene og fremme verneverdiene vises i grønne tekstbokser.

4.1 Landbruk – jord og skogbruk

Begrepet landbruksnæring defineres ut fra forståelsen i plan- og bygningsloven, det vil si jord- og skogbruk. En utvidet forståelse av begrepet "landbruksnæring" der også for eksempel turisme og liknende inkluderes, defineres ikke som landbruk – men som reiseliv / turisme, se kap 4.4. Jakt og fiske har tradisjonelt vært knyttet opp mot grunneiers utnyttelse av utmarka i næringsssammenheng. I forhold til relevant lovverk, bl.a. motorferdselloven og plan- og bygningsloven, er dette ikke å se på som landbruksnæring, men er lagt inn i kap 4.3. naturressurser.

4.1.1 Status

Jordbruksarealene innenfor verneområdene i Trollheimen er marginale og vi finner stort sett dyrka mark i tilknytning til enkelte av setrene i området. Trollheimen har gode beiteområder som i dag utnyttes av sau og noe storfe i tillegg til rein (reindrift omtales i kap 4.2).

Det er fremdeles aktiv seterdrift på Renndølsetra i Innerdalen, Jelsetra i Jøldalen og Svartdalsetra på Nerskogen. De aktive setrene er viktige både ved at de ivaretar kulturlandskapet og ved sin rolle som kulturformidler til besøkende i områdene.

Det finnes drivverdig skog i flere deler av Trollheimen. I Gammelseterdalen i Todalen finnes innslag av det en kan kalle rikskog av lavlandstype. Skog i de lavere delene av Vindøldalen og Folldalen ligger delvis innenfor dagens vernskoggrense. Med unntak furuskogen i indre Folldalen og i Vindøldalen, forekommer furu mer som et innslag i bjørkeskogen. Gran forekommer ikke naturlig i området, med unntak av enkelte steder i Jøldalen. Det er derimot plantede granfelt flere steder.

Trollheimen er først og fremst et fjellområde, bare 10 % av arealet ligger under skoggrensen. Det meste av skogen innenfor verneområdene er fjellskog, det vil si skog der de klimatiske forhold, særlig temperatur og vind, er sterkt begrensende faktorer for frøsetting, frømodning, spiring, foryngelse og produksjon. Fjellskogen er av marginal skogbruksmessig betydning, men representerer ofte store, sammenhengende areal som er preget av relativt få tekniske inngrep, og med et stort innslag av relativt urørt gammel naturskog.

I økologisk sammenheng er fjellskog, gammel urørt skog og død ved, svært viktige leveområder for planter, insekter og dyr. Gammel urørt skog er dessuten viktig som naturdokument, som inspirasjonskilde og rekreasjonsområde.

4.1.2 Rammer og mål

Landbruksnæringas tradisjonelle bruk av verneområdet til beite bidrar direkte til ivaretagelse av kulturlandskapet i seterdalene i Trollheimen.

Verneforskriftene inneholder et generelt forbud mot bygg / inngrep og motorisert ferdsel. Mens de har unntak for en del formål knyttet til jord- og skogbruk.

Forvaltningsmål

Bevare de aktive setrene i Trollheimen – og stimulere flere til å starte opp med setring.

Opprettholde og om mulig øke antall beitedyr i Trollheimen.

Avvirke eksisterende plantefelt av gran / fremmede treslag.

Sikre viktige nøkkelbiotoper i skogsområder, samt unngå felling av særmerkete og dekorative trær eller gadd.

I verneforskriften for Trollheimen LVO kap. IV finner vi følgende av betydning for jord og skogbruk:

1.1 Alle inngrep som vesentleg kan endra karakteren til landskapet er forbodne. Dette gjeld til dømes:

a) Oppføring av bygningar, anlegg og faste innretningar, framføring av luftleidningar, jordkablar og kloakkleidningar, bygging av vegar, drenering og anna form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, lausbryting og fjerning av stein, mineral eller fossilar, bergverksdrift, vassdragsregulering og sprøyting med kjemiske midlar mot lauvtreoppslag. Opplistinga er ikkje fullstendig.

b) Oppdyrking eller endring i samansetnaden av treslag ved skogkultur.

c) Snauhogst dersom kvar hogstflate er større enn 5 daa. Ny skog skal kome naturleg, men furu kan likevel plantast.

d) Felling av særmerkete og dekorative tre, gaddar og daue tre ellers som er med på å prega landskapet.

Når tiltakene ikke er i strid med verneformålet kan det i medhold av verneforskriften for Trollheimen LVO kap. IV gis tillatelse til:

1.3

a) Nydyrking og oppføring av nye seteranlegg og framføring av jordbruksveg, kraftline og teleline/telekabel der det er naudsynt.

b) Snauhogst av flater større enn 5 daa, bygging av vegar for skogsdrift og andre tiltak i samband med skogbruksverksemd når dette er naudsynt og det kan skje utan vesentlege terrenginngrep.

5.3

a) Transport som trengs i samband med jordbruk og beitebruk, td. frakting av fôr, gjødsel, ved eller hogstvirke, og til framkjøring av felt storvilt.

Av verneforskriften for Innerdalen LVO kap. IV framgår følgende av betydning for jord og skogbruk:

3. Vedhogst til bebyggelsen i landskapsvernområdet er tillatt. Hogst skal for øvrig bare foretas til husbehov og bare etter utvisning av forvaltningsmyndigheten. De granplantinger som finnes skal kunne skjøttes, men nye granplantinger eller andre skogkulturtiltak må ikke foretas. Kjemisk bekjempelse av lauvskog, høy stubbing ved hogst og rydding, ringbarking av trær på rot og liknende metoder som virker landskapsskjemmende er ikke tillatt. Hule og tørre trær som er egnet boplass for fugler skal ikke felles.

4. Med de unntak som følger av punkt 3 skal plantelivet være fredet mot all skade og ødeleggelse som ikke skyldes vanlig ferdsel, beite, seterdrift eller gardsdrift. ...

7. Det er ikke tillatt å føre opp eller utvide bygninger av noe slag. Unntatt herfra er:
- Nybygg og utvidelse av grunneierens eller andre rettighetshaveres bebyggelse på Renndølsetra. ...

11. Trafikk med motoriserte kjøretøyer til lands og til vanns og landing med luftfartøy er forbudt. Unntatt er nødvendig transport i forbindelse med bosettingen, seterbrukene,

I forskrift om fredning av Svartåmoen som naturreservat finner vi følgende av betydning for jord og skogbruk:

Reglane i kap. IV er ikkje til hinder for:

5. Beiting på eit nivå som ikkje er til skade for fredingsformålet.

6. Vedlikehald av anlegg som er i bruk på fredingstidspunktet.

VI Forvaltningsstyresmakta kan etter søknad gje løyve til:

1. Naudsynt motorferdsel i samband med tiltak under kap. V pkt. 3 (jakt) og 6.

3. Avverking av plantefelt og uttak av framande treslag.

6. Hogst av ved for bruk på Trollheimshytta.

8. Uttak av ved til hytter og stolar innafor verneområdet.

I verneforskriften for Minildalsmyrene naturreservat finner vi følgende av betydning for jord og skogbruk:

IV

For reservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot enhver skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres, herunder treslagskifte.

3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, bygging av veger, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, gjødsling og bruk av kjemiske bekjempingsmidler.

Det framgår av verneforskriften for Minildalsmyrene kap V, at bestemmelsene i forskriften s kap. IV ikke er til hinder for:

2. Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt, frossen mark i forbindelse med jordbruks-, skogbruks- og reindriftsnæring. Jakt, fangst og fiske regnes ikke som næring.

3. Tømmertransport med jordbrukstraktor eller hest på frossen, snødekt myr og oppkjøring av fast spor for slik transport.

6. Tradisjonell beiting.

7. Plukkhogst av ved til grunneiers eget bruk.

Forvaltningsmyndigheten kan jf. verneforskriften for Minildalsmyrene kap. VI gi tillatelse til:

1. Hogst og andre skogshygieniske tiltak i området etter en plan godkjent av forvaltningsmyndigheten

Verneforskriftene samlet viser at vernet generelt ikke skal være til hinder for vedlikehold av eksisterende bygninger og anlegg, herunder tolkes seterstøler også å være en del av anleggene. Det er videre åpning for å kunne gi tillatelser til nødvendige byggearbeid / tiltak knyttet til tradisjonell landbruksdrift.

Skogsdriften innenfor verneområdene i Trollheimen reguleres både av verneforskriftene og skogbruksloven med tilhørende forskrifter, deriblant forskrift om bærekraftig skogbruk som gir regler for miljøhensyn ved skogsbrukstiltak.

I medhold av skogbruksloven § 12 er det lagt ut vernskog - med særlige restriksjoner for skogsdriften. Vernskog tjener som vern mot annen skog, beskytter utsatte områder mot

naturskader og beskytter skogen i område opp mot fjellet der skogen er sårbar og kan bli øydelagt ved feil skogbehandling.

Det er viktig å være oppmerksom på at det innenfor verneskoggrensene (se kart vedlegg 10) er ekstra krav til meldeplikt og hensynsfull drift av skogen.

4.1.3 Retningslinjer for forvaltningen

Bruk av utmark til slått og beite for husdyr har lang tradisjon i det norske landbruket. Utmarksslåtten og seterdriften har skapt et vakkert og artsrikt landskap som vi ønsker å bevare for framtiden. Dette kan vi best gjøre ved å opprettholde beitet og bruken av setrene på tradisjonelt vis.

Tradisjonell beitebruk og seterdrift som drives innenfor landskapsvernområdet bør holde fram, og gjerne øke i omfang. Intensivering eller nye driftsformer må godkjennes av forvaltningsmyndighetene for å sikre at disse ikke kommer i konflikt med verneformålet.

Etter søknad kan enkel jordbearbeiding som fjerning av tuer og drenering av fuktig mark på seterstølene som er i aktiv drift gis tillatelse. For setre som ikke er i aktiv drift vil slått av selve stølen være ønskelig, men grøfting og annen markberedning er ikke ønskelig.

I Svartåmoen naturreservat er det nødvendig med dispensasjon for slått og skjøtselsarbeid på seterstølen til Langlisetra / Alvstusetra – når skjøtselen skjer i tråd med godkjent skjøtselsplan anbefales det at det gis dispensasjon. Seterstølen med bygninger er viktige både som kulturminner og som landskapselement selv om de befinner seg innenfor grensene til et skogreservat.

Dersom jord- og husdyrbruket viser seg å ha negativ innvirkning på verneverdiene bør forvaltningsmyndighetene gripe regulerende inn.

Det er viktig at setre, høyløer og annen bebyggelse tas vare på som en del av kulturlandskapet. Restaurering må skje etter tradisjonell byggeskikk og til opprinnelige bruksform.

God tilgjengelighet som følge av veibygging og kraftutbygging (båt), sammen med eksisterende bebyggelse, gjør behovet for nye gjeter-/ skogsbuer mindre. Ved et dokumentert reelt behov vil det likevel kunne åpnes for oppføring av nye gjeterbuer, men det vil settes som vilkår at bua kan benyttes av flere i samme beiteområde, samt at bua fjernes dersom driften/ behovet opphører.

Gjerder kan komme i konflikt med verneverdiene og andre interesser. Når det knyttet til beitedyr / husdyrbruk er behov for gjerder bør det likevel utvises en positiv holdning, sett i lys av beitedyrenes viktige rolle i kulturlandskapet. Oppsett av nye gjerder og anlegg må vurderes i forhold til planer for næringa, virkning på verneverdiene og ulempen for utøvelsen av friluftslivet. I enkelte områder kan det være behov for gjerdeklyvere / grunder for at stier skal kunne benyttes gjennom inngjerdede områder. Gjerder som ikke er i bruk bør fjernes.

Når det gjelder skogbruksdrift innenfor verneområdene anbefales plukkhogst eller en kombinasjon av plukkhogst og småflatehogst. Størrelsen på hogstflaten må være tilpasset de klimatiske forholdene på stedet, og utvidelse av hogstflaten må ikke skje før ny foryngelse er etablert og utviklingsdyktig.

All hogst i vernskog, skal meldes til forvaltningsmyndighet og skogbrukssjefen i kommunen 14 dager før hogst iverksettes. Meldingen skal inneholde opplysninger om hvor og når hogsten skal foregå, planlagt driftskvantumet og driftsmåte. Forvaltningsmyndighet / skogbrukssjefen plikter straks å gi svar tilbake om hogsten er tillatt og hvilke vilkår som gjelder.

Meldeplikten gjelder ikke for ved til husbehov – det vil si «ved til eget bruk knyttet til eiendommens bygninger og eventuelle seterhus. Vedhogst for salg, herunder salg til eiere av fritidshytter regnes ikke som ved til husbehov».

For all hogst gjelder vanlige regler for flerbrukstilpasset skogbruk, men det skal tas ekstra hensyn til spesielle forhold som finnes i fjellskogen. Dette kan være å bevare nøkkelbiotoper og kantskog som er viktig som leveområder for planter og dyr, og gamle store furuer og gadd som nærmest kan oppfattes som uerstattelige i et menneskelig tidsperspektiv (60-80 år). Slike trær og kraggfuruer, tørre og vridde trær, hekketrær til rovfugler, samt leik og dagområder for storfugl må spares ved hogst.

Generelle retningslinjer for hogst innenfor vernegrensene:

Hogstflater.

Driftsformen skal tilpasses de klimatiske forholdene på stedet. Det skal tas hensyn til skogens produksjonsevne, muligheten for foryngelse og miljøverdier. Søknader om å legge ut større snauflater enn 5 daa skal vurderes av forvaltningsmyndighetene i hvert enkelt tilfelle og på bakgrunn av natur- og driftsforhold.

Planting

Ny skog skal komme naturlig, men vanlig norsk furu (lokal proveniens) kan plantes hvis det ikke medfører treslagskifte. Det vil ikke bli gitt tillatelse til planting av nye viltvoksende arter som f.eks. gran og contortafuru. Dette gjelder også suppleringsplanting i eksisterende felt. Spredning fra eksisterende plantefelt skal hindres.

Treslagskifte

Det vil ikke bli gitt tillatelse til treslagskifte fra ensartet lauvskog til barskog, eller omvendt. Det kan åpnes for en endring av tresammensetningen i blandingsskog hvor dette ikke medfører ensarta plantefelt som vil dominere skog- og landskapsbildet.

Forvaltningsmyndighetene vil vurdere dette i hvert enkelt tilfelle på bakgrunn av følgende kriterier:

- * ved treslagskifte fra lauv til furu må andelen furu være minst 40%.
- * ved treslagskifte fra furu til bjørk må andelen bjørk være minst 40%.
- * ett treslagskifte skal skje over tid, f.eks. ved at planting av furu skjer under skjerm av gjenstående lauvtrær.
- * et treslagskifte må vurderes i forhold til snauhogst og hogstflatestørrelse.

Sprøyting og skogkultivering

I følge verneforskriften er det forbud mot sprøyting med kjemiske midler mot løvtreoppslag, og det vil ikke være aktuelt å gi dispensasjon fra dette forbudet. Forbudet omfatter også skoggjødsling. Systematisk grøfing og oppdyrking av større arealer vil medføre betydelige naturinngrep. Det vil derfor ikke bli gitt dispensasjon til slike tiltak som ett ledd i

skogkultivering og treslagskifte. Dette gjelder også avskjæringsgrøfter og maskinell markberedning.

Særmerkete og dekorative tre

Det vil ikke bli gitt dispensasjon for felling av særmerkete og dekorative trær, gadd og døde tre som er med på å prege landskapet. Forbudet gjelder også fjerning av vindfall.

Driftsveier/motorferdsel

Forvaltningsmyndighetene vil legge opp til en restriktiv dispensasjonspraksis ved søknad om bygging av driftsveier og andre varige inngrep i forbindelse med skogsdrift. Det vil ikke bli åpnet for bygging av helårsveier. Det kan være aktuelt å tillate bygging av enkle vintertraktorveier når dette er nødvendig for å utnytte produktiv skog på eiendommen. Dette gjelder enkle driftsveier hvor det ikke er nødvendig med grøfting eller andre inngrep på flatt og myrlendt terreng.

All transport i forbindelse med skogsdrift skal foregå på tele og snødekt mark.

4.1.4 Tiltak

For å ivareta kulturlandskapet i seterdalene er det viktig å legge til rette for at det fortsatt kan drives tradisjonelt jordbruk / beitebruk i Trollheimen. I tillegg vil det være behov for å utføre skjøtsel i naturbeitemark og slåttemark i en del områder, som ved kartlegging er kategorisert som A- og B- områder, det vil si nasjonalt viktige kulturlandskap.

Tiltak:

- Inngå flerårige skjøtselsavtaler for setre i aktiv drift og viktige kulturlandskap som må ivaretas ved slått eller beiting.
- Overvåke utvalgte A og B områder for å følge med tilstandsutviklingen over tid.

Ansvarlig: Forvaltningsmyndigheten / SNO sammen med grunneiere og organisasjoner som vil påta seg skjøtselsoppgaver og registreringsarbeid knyttet til overvåking.

Pris: 100.000 kr årlig til skjøtsel og 50.000 per 5. år til overvåking av tilstandsutvikling.

4.2 Reindrift

4.2.1 Status

Det har vært kontinuerlig reindrift i Trollheimen fra ca 1870 fram til i dag. Reindriften i Trollheimen er Norges sør-vestligste sør-samiske tamreindrift, og drives av familiene Kant og Renander, bosatt på Nerskogen.

Reindriften i Trollheimen drives etter driftsplanen av 1985. Vinterflokkene er på 1.600 dyr fordelt på fem sjettedeler. Reindriften har behov for å utvide dyretallet og mener det er ressursgrunnlag for et høyere reintall i Trollheimen.

Ved vernetidspunktet ble området brukt kun som sommerbeite i perioden medio april til medio november. Det kan være behov for å strekke denne perioden noe lengre utover høst / vinter.

Reindriften bruk av områdene i Trollheimen vises i kart - vedlegg 11. Områder for kalving og tidlig vårbeite er mest sårbare for forstyrrelse, og utgjør det viktigste arealene, sammen med flytteleier – som er spesielt viktige for å kunne utnytte de ulike beiteområdene optimalt.

Presset reindriften møter utenfor verneområdene øker stadig, på grunn av arealdisponeringer som er i konflikt med reindriften sine interesser. Dette fører til at tilgjengelige areal egnet for reindriften utøvelse utenfor verneområdene minker, noe som gjør arealet i verneområdene ennå viktigere for reindriften næringa i årene framover.

Reindriften benytter snøscooter ved tilsyn og driving av dyrene vinterstid. På barmark benyttes helikopter ved samling til kalvemerking.

4.2.2 Rammer og mål

Reindriften beiterett gjelder for store deler av verneområdene i Trollheimen, med unntak av fjellområdene i Sunndals del av Trollheimen og Innerdalen LVO. Trollheimsloven, Lov om reindrift med forskrifter og verneforskriftene regulerer reindriften i Trollheimen – både områdebruk og hva som kan tillates av aktivitet og tiltak innenfor verneområdene i Trollheimen.

Forvaltningsmål:

Sikre naturgrunnlaget innenfor verneområdene i Trollheimen som grunnlag for samisk kultur og næringsutnyttelse, uten at dette forringer verneverdiene eller hindrer annen utnyttelse og bruk av områdene i tråd med verneformålet.

For Trollheimen LVO, Svartåmoen og Minilldalsmyrene NR gjelder et generelt forbud mot bygging og tekniske inngrep, samt forbud mot motorferdsel. For reindriften er det gjort en del unntak som det går fram av utdrag fra de ulike verneforskriftene under.

Av verneforskriften for Trollheimen LVO kap. IV punkt 1.1 heter det at alle inngrep som vesentlig kan endre landskapet er forbudt. Videre framgår det i punkt 1.2 at reglene i punkt 1.1 ikke er til hinder for:

a) Vedlikehold av bygninger, vegar og anlegg ...

Her forstås en også vedlikehold av eksisterende samlegjerder.

Etter søknad kan det i medhold av verneforskriften for Trollheimen LVO kap. IV punkt 1.3 gis tillatelse til:

c) Oppføring av bygninger, gjerde og andre anlegg i samband med reindrift.

Når det gjelder motorferdsel framgår følgende av verneforskriften for Trollheimen LVO:

5.2 Unntak fra forbud mot motorferdsel er:

d) Bruk av snøscooter, merka med skilt utstedt av reindriftingsagronomen i Sør-Trøndelag/Hedmark, på vinterføre for utøving av reindrift.

5.3 Forvaltningsstyresmakta kan gi løyve til:

b) Transport på berr mark for frakting av material av oppføring og vedlikehold av anlegg som er naudsynte i reindriftnæringa.

I forskrift om Minildalsmyrene NR kap. V punkt 2 framgår det at bestemmelsene ikke er til hinder for:

Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt, frossen mark i forbindelse med jordbruks-, skogbruks og reindriftnæring. Jakt, fangst og fiske regnes ikke som næring.

I forskrift om fredning av Svartåmoen som naturreservat kap V mangler punkt som omhandler reindriftnas bruk av snøscooter. Reindriftna bør gis flerårig tillatelse til bruk av snøscooter innenfor Svartåmoen naturreservat ved bruk av NML § 48.

Av utdragene i verneforskriftene ser en at det åpnes for nødvendig motorferdsel på vinterføre, samt vedlikehold av eksisterende bygninger og anlegg knyttet til reindriftna. Etter søknad kan det åpnes for transport på barmark, og det er det åpning for å kunne gi tillatelse til nødvendig gjerding /byggearbeid / andre nødvendige tiltak til reindriftna.

4.2.4 Retningslinjer for forvaltningen

Reindriftna er i stor grad styrt av vær og klima, og reinens reaksjon på dette. Det er derfor store variasjoner mellom år i hvor flokkene befinner seg til gitte tider. I kalvingsperioden er dyrene spesielt sårbare. Reinen påvirkes av ferdsel og forstyrrelse. Dersom flokkene sprer seg eller flytter seg til andre områder som følge av forstyrrelse fører dette til ekstra forbruk av energi og mordyr og kalver kan komme bort fra hverandre. For næringa medfører det økonomisk tap / økte kostnader og ekstra arbeid. Forvaltningen bør derfor ta hensyn til reindriftna ved behandling av søknader om ny tilrettelegging og tiltak i Trollheimen. Det samme gjelder ved valg av transportmetode og tidspunkt for transport til turistforeningens hytter, fritidshytter og i forbindelse med snømålinger og tilsyn ved kraftanlegg.

Ved behov for motorisert transport på barmark vurderes kjøretøy som motorsykkel, traktor og ATV, som setter spor i terrenget, ikke å være beste metode vurdert i lys av NML § 12. Driving av dyrene til samlegjerdet på Skrikhøa for kalvemerking, og andre transportbehov knyttet til reindriften i sommersesongen bør derfor skje med helikopter.

Nødvendige tillatelser for bruk av helikopter til samling av rein til kavemerking bør gis for perioder på inntil 4 år, med hjemmel i verneforskriften for Trollheimen kap IV punkt 5.3 f). Tilsvarende også for nødvendig bruk av snøscooter innenfor Svartåmoen naturreservat, med hjemmel i NML § 48.

4.2.5 Tiltak

For å redusere konfliktnivået mellom reindrift og annen bruk av verneområdene er informasjonsarbeid viktig. Informasjon både om reindriften generelt, og om hvordan andre brukere kan vise hensyn i sin bruk av området.

Tiltak:

- Informasjonsarbeid - møter med viktige brukergrupper, foredrag og undervisningsopplegg for skoleklasser
- produsere og distribuere informasjonsbrosjyrer og plakater

Ansvarlig: Forvaltningsmyndigheten og Trollheimen Sijte

Kostand: ca 10.000 årlig.

4.3 Naturressurser - jakt, fiske og høsting nytte vekster

Begrepet naturressurser omhandler her sanking av sopp, bær og nyttevekster – ikke utnyttelse av vasskraft og geologiske ressurser.

4.3.1 Status

Høsting av nyttevekster, plukking av bær og sopp skjer i begrenset omfang, av privatpersoner - ikke i noen organisert form.

Det er til dels gode bestander av fisk og jaktbart vilt i Trollheimen. Jakt og fiske retten tilhører grunneier.

På www.inatur.no finnes en god oversikt over tilgjengelige vatn, mulighet for fiske og priser for fiske / kortsalg i Trollheimen.

4.3.2 Mål

Forvaltningsmål

Jakt og fiske, samt høsting av nyttevekster, bær og sopp skal kunne skje i områder med liten grad av fysisk tilrettelegging og i en form som ikke setter spor.

Ivareta Trollheimens rike plante- og dyreliv og særlig sikre sjeldne planter og plantesamfunn over skoggrensa mot skade og ødeleggelse.

4.3.3 Rammer og regelverk

Av verneforskriften for Trollheimen framgår følgende som vedrører dyre og plantelivet:

2. Plantelivet

Planter og plantesamfunn over skoggrensa som er sjeldne i den norske fjellheimen er freda mot all slag skade og øydelegging som ikkje følgjer av landbruk, reindrifft eller vanleg aktsam ferdsel.

Nye viltveksande planteartar må ikkje innførast.

3. Dyrelivet

Dyrelivet i landskapsvernområdet vert regulert av viltlova og lov om laksefiske og innlandsfiske, med forskrifter. Jakt og fiske kan drivast i samsvar med dei lover og reglar som til ei kvar tid gjeld.

I verneforskriftene for Svartåmoen naturreservat kap IV punkt 2 framgår det at:

Dyrelivet, medrekna reirplassar og hiområde, er freda mot skade og øydelegging. Det er forbode å føre inn nye dyrearter.

Videre at reglene ikke er til hinder for sanking av bær og matsopp, jakt og fiske (kap V punktene 2, 3 og 4).

Fra verneforskriften for Minilldalsmyrene naturreservat kap IV punkt 2:

For dyrelivet gjelder viltlovens bestemmelser og forskrifter.

I Minildalsmyrene kan utkjøring av felt elg skje uten særskilt søknad (kap V punkt 5) dersom det skjer med lett beltekjøretøy som ikke skader myroverflaten. Det vil si at spor av transporten ikke skal kunne sees neste vår når ny vegetasjon spirer igjen.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til nødvendig motorferdsel i forbindelse med jakt i Svartåmoen (kap VI punkt 1) og utkjøring av felt storvilt i Trollheimen (kap V punkt 4).

4.3.4 Retningslinjer for forvaltningen

Jakt og fiske reguleres ikke av verneforskriften.

Vurdert i lys av NML § 12 vil det for de fleste steder innenfor verneområdene i Trollheimen vil det være bedre å planlegge drivjakt på storvilt slik at fellingssted blir liggende mer tilgjengelig, for å unngå behov for motorisert ferdsel til uttransport. Alternativ kan det ved behov for transport av felt storvilt gis løyve til å bruke helikopter framfor barmarktransport med ATW eller traktor - så lenge marka ikke er snødekt og frossen.

4.4 Friluftsliv, reiseliv og turisme

Retten til fri ferdsel i utmark (*allemannsretten*) er nedfelt i friluftsløven og gjelder også innenfor verneområder, dersom ikke annet framgår av vernebestemmelsene. Friluftsløven stiller krav til alle om hensynsfull atferd på annen manns grunn. Når en ferdes i vernede områder er det av og til særlige krav knyttet til hensynsfull og sporløs ferdsel.

Natur og kulturarv er grunnlag for mye av dagens reiselivsatsning i Norge. Både regjering og reiselivsnæring mener natur og kulturlandskapet er viktige ressurser og «*fellesgoder*», som kan bidra til verdiskaping både nasjonalt og lokalt. I regjeringens reiselivstrategi «*Destinasjon Norge*» pekes det på at regjeringen vil legge til rette for utvikling av reiselivsprodukter i tilknytning til de store verneområdene, slik at verneområdene kan være en arena for opplevelse og aktivitet innenfor rammen av vernet i det enkelte område. For Trollheimen er det viktig å vurdere eventuell tilrettelegging og aktivitet i lys av verneforskriftene og det faktum at området er i privat eie og viktig for landbruk og reindrift.

4.4.1 Status

Trollheimen er privateid og selv om bare en del av grunneierne selv satser på turisme, er det et ønske fra alle «eierkommunene» å bruke den storslåtte naturen som trekkplaster for utvikling lokalt. Den gode muligheten til utøvelse av friluftsliv og naturbaserte opplevelser brukes både til å trekke arbeidskraft til distriktet, friste turister på gjennomreise for kortere opphold og hytteboere til å etablere seg.

Trondhjems Turistforening (TT) og Kristiansund og Nordmøre Turistforening (KNT) har begge Trollheimen som viktige aktivitetsområder.

Turistforeningene har flere betjente og ubetjente hytter i Trollheimen og Innerdalen, og har i tillegg kvartæravtaler med flere privateide overnattingstilbud. Vedlegg 7 gir oversikt over turisthytter og merkede stier.

Det er flere reiselivsbedrifter som tilbyr overnatting og servering tilknyttet verneområdene i Trollheimen, men da hovedsakelig i randsonen av verneområdene. Turistforeningene, Renndølsetra og Innerdalshytta har overnatting og servering inne i Trollheimen og Innerdalen landskapsvernområder. Det leies også ut en del private hytter.

Det finnes i dag ei etablert båtrute på Gjevilvatnet, som frakter turister / besøkende til Vassendsetra.

Det finnes enkeltbedrifter som tilbyr opplevelsesaktiviteter i Trollheimen, men det er få aktører. Potensialet er til stede for flere aktører og mer organisert kommersiell aktivitet framover, særlig for produkter basert på natur og kulturopplevelser, for eksempel seterbesøk med servering av lokal mat, fisketurer, tindebestigning og kunnskapsbasert opplevelsesaktiviteter knyttet til flora, fauna, samisk kultur m.m.

4.4.2 Rammer og mål for friluftsliv, reiseliv / turisme

Forvaltningsmål:

Trollheimens urørte natur skal kunne oppleves gjennom enkelt, tradisjonelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging og med fokus på sporløs ferdsel.

Natur og kulturverdiene i Trollheimen kan utnyttes til lokal og nasjonal verdiskapning – når dette skjer på en bærekraftig måte og innenfor rammene av verneforskriftene.

I verneforskriften for Svartåmoen naturreservat kap IV punktene 5 -7, er følgende føringer viktig for reiseliv og turisme:

- 5. Idrettsarrangement, jaktprøver og annen organisert bruk av reservatet er forbode.*
- 6. Bruk av sykkel, hest og kjerre og riding utanom eksisterande vegar er forbode.*
- 7. Direktoratet for naturforvaltning kan av omsyn til fredingsformålet forby eller regulere ferdsel i heile eller delar av reservatet ved forskrift.*

I de øvrige verneforskriftene er det ingen særlige punkt som regulerer organisert ferdsel, eller ferdselsformer i Trollheimen. Det betyr at ferdsel skjer innenfor de samme rammer som ellers i norsk natur.

Verneområdestyret har vedtatt en besøksplan for verneområdene i Trollheimen (vedlegg 6). Denne legger føringer for framtidig tilrettelegging og bruk av verneområdene i Trollheimen - med fokus på å opprettholde områdenes verneformål i et langsiktig perspektiv. Planen viser at det er ønsket om noe mer tilrettelegging på enkelte innfallspor i randsonen av verneområdene, men de indre områdene ikke skal tilrettelegges utover dagens etablerte stier.

4.4.3 Retningslinjer for forvaltningen

Det er i dag et godt utbygd nett av merkede stier, kvistede vinterløyper og oppkjørte skiløyper i Trollheimen – se vedlegg 7 og 8. Likevel er det områder som ikke er tilrettelagt, for de som ønsker å ferdes i mer urørte områder.

Vedlikehold av dagens rutenett med tilhørende klopper og bruer kan fortsette, men ved behov for omlegging av sti, ny klopplegging eller nye bruer må det søkes om tillatelse for dette. Det samme gjelder for etablering av nye stier eller vinterkvistede løyper ev. oppkjørte skispor.

Ved ferdsel med sykkel og hest anbefales en del av veiene innover i verneområdene (se vedlegg 9), som tåler den ekstra slitasjen denne aktiviteten medfører – særlig når den skjer av grupper sammen. Selv om ridning / sykling er lov også i andre områder gjelder kravet om at

ferdselen skal være hensynsfull – det vil si ikke sette spor som vil vises over tid. Tråkk som ødelegger toppdekket i vegetasjonen eller fører til utvasking (hjulspor) i perioder med mye regn vil bli visende over tid.

Det er ikke ønskelig at det tilrettelegges for aktiviteter som medfører økt behov for motorferdsel innenfor verneområdene i Trollheimen.

Det er ikke ønskelig med etablering av en fast båtrute på Gråsjøen, tilsvarende den som finnes på Gjevilvatnet, da dette vil øke tilgjengeligheten og trafikken til de indre deler av Trollheimen LVO og Svartåmoen NR. Større trafikk i disse områdene vil medføre større behov for transport av varer til Trollheimshytta og økt belastning (NML § 10) i sårbare områder.

Bygninger er ofte en viktig del av infrastrukturen tilknyttet reiselivet. Det er et generelt byggeforbud i verneområdene i Trollheimen – med unntak av i tilknytning til tradisjonell landbruksdrift og i turistforenings sammenheng. For reiselivsbedrifter betyr dette at aktiviteten som skal foregå inne i verneområdene må baseres på eksisterende infrastruktur.

Utvikling av reiselivsprodukter som medfører behov for nye bygg, utvidelse av eksisterende bygninger eller etablering av faste telt- og lavvoplasser er ikke ønskelig.

Stier og tilrettelegging for ferdsel er viktige deler av reiselivets infrastruktur i utmark. For å gi lettere adgang for enkelte brukergrupper og verdiskaping for reiselivsbedrifter i randsonen til verneområdene i Trollheimen er det åpnet for noe mer tilrettelegging på enkelte av hoved innfallsporene.

4.5 Redningstjenesten

Verneområdene i Trollheimen er viktige rekreasjonsområder for lokalbefolkning, hytteboere og tilreisende fotturister. Lokal redningstjeneste er en viktig ressurs i forbindelse med leteaksjoner og bistand når noen er skadd i fjellet.

4.5.1 Status

Redningstjenesten i Trollheimen består av 6 ulike hjelpekorps; Meldal, Rennebu, Oppdal, Rindal, Surnadal og Sunndal - hver med sin kommune som primærområde. De fleste av korpene utfører transporttjenester ved å være leiekjørere, eller ved at de kjører opp skiløyper, frakter varer til Turisthyttene eller vintermerker / kvister viktige strekninger som den mye brukte Trekanten mellom de store turisthyttene til TT. Dette er viktig nyttetransport som gir hjelpekorpsene nødvendig erfaring i transport med snøscooter, samt kunnskap om naturmiljø og snøforhold i verneområdene.

Bildet viser Rindal og Meldal Røde Kors Hjelpekorps under kvisting av trekanten i Trollheimen. Foto Richard Halgunset.

Utkalling til operativt arbeid iverksatt av politi (112) eller AMK (113), skjer ved henteoppdrag eller leteaksjoner. Ved operativt redningsarbeid blir ofte flere korps sendt ut samtidig og i samme område – også utenfor sitt primærområde.

4.5.2 Rammer og mål

Redningstjenestens oppgave er å forestå øyeblikkelig innsats for å redde mennesker fra død og skader som følge av ulykkes- eller faresituasjoner.

Ved operativt redningsarbeid iverksatt gjennom hovedredningsentralen / lokal redningsentral eller AMK kan motorferdsel skje uten hinder av motorferdsellov eller verneforskriftene.

Trollheimen LVO kap. IV punkt 4:

Vernereglane er ikkje til hinder for gjennomføring av militær operativ verksemd og tiltak i samband med ambulanse, politi-, brannvern-, sikrings-, oppsyns-, skjotsels- og forvaltningsverksemd.

Innerdalen LVO kap. IV punkt 11:

Trafikk med motoriserte kjøretøyer til lands og til vanns og landing med luftfartøy er forbudt. Unntatt er nødvendig transport i forbindelse.....politi- og ambulansetjeneste
.....

Svartåmoen NR kap. V punkt 1:

Gjennomføring av militær operativ verksemd og tiltak som gjeld ambulanse, politi, brannvern, redning, oppsyn, skjøtsel og forvaltning. Motorferdsel i samband med øving krev særskilt løyve.

Minilldalsmyrene NR kap V punkt 1:

Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, sikrings og forvaltningsøyemed. Slik virksomhet innenfor reservatet bør reduseres til et minimum og gjøres mest mulig skånsomt.

I brev fra MD av 31.01.2013 «Retningslinjer for redningstjenestenes bruk av snøscooter i utmark og i vernede områder», går det fram at øvelser og forberedende redningsarbeid så langt det er mulig skal skje utenfor verneområdene. Når det foreligger godkjent øvelsesplan kan det etter søknad åpnes for nødvendig kjentmanskjøring i områder det kan forventes mulige redningsaksjoner. En eventuell dispensasjon skal vurderes etter naturmangfoldloven (NML) §§ 8-12 og gis ved bruk av NML § 48. Dersom øvelseskjøringen ikke er forankret i godkjent øvelsesplan krever behandling også etter motorferdselloven § 6.

4.5.3 Retningslinjer for forvaltningen

Det er viktig med god kontakt mellom hjelpekorpsene og forvaltningsmyndigheten for verneområdene ved utforming av øvelsesplaner, og når det gjennomføres øvelser / aksjoner innenfor verneområdene i Trollheimen.

Det er et overordnet mål i verneområder å redusere motorisert ferdsel til et minimum, derfor skal slik ferdsel begrenses til det som er strengt nødvendig, og skje på en måte som ivaretar hensynet til naturmangfold, friluftsliv og naturopplevelser. All øvingsvirksomhet som kan legges utenfor et verneområde, skal derfor foregå utenfor verneområdet.

Dersom redningstjenestens øvingsplan er forankret sentralt (på nasjonalt nivå) hos Røde Kors Hjelpekorps, Norsk Folkehjelp, Norske redningshunder eller andre lignende større redningsorganisasjoner, og planen er i samsvar med vurderinger fra lokal redningssentral, skal forvaltningsmyndigheten normalt gi dispensasjon til kjøring som omsøkt i planen, herunder gi dispensasjon for flere år av gangen, såfremt dette ikke vil stride mot vernevedtakets formål og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

4.5.5 Tiltak

Behovet for å gjøre seg kjent innenfor eget ansvarsområde i Trollheimen vil variere mellom de ulike hjelpekorpsene og over tid, avhengig av hjelpekorpsenes rekruttering og tilgjengelig personell.

For å få best mulig resultat av kjentmannsturer og skape godt samarbeid med lokale kjentmenn og mellom hjelpekorpsene, SNO og forvaltningsmyndigheten anbefales en årlig fellestur i regi av D-råd i Sør-Trøndelag Røde Kors, SNO og lokalt politi.

SNO og D-rådet avgjør sammen med de lokale hjelpekorpsene hvor turen legges det enkelte år, og hvem av korpene som bør delta. D-rådet kan stå som søker på slike felles turer.

Tiltak: Arrangere en årlig felles kjentmannstur i Trollheimen i regi av SNO, lokalt politi, Sør-Trøndelag Røde kors ved D-råd og lokale hjelpekorps med ansvarsområde innenfor verneområdene i Trollheimen.

Ansvarlig: Forvaltningsmyndighet, SNO, lokal politi, Sør-Trøndelag Røde kors ved D-råd og lokale hjelpekorps med Trollheimen som ansvarsområde.

4.6 Vannkraft

4.6.1 Status

75% av vannkraftpotensialet i Trollheimen er utbygd, og selv om de største regulerte vatna ligger utenfor verneområdene utgjør berørte vatn en stor del av vannoverflaten i landskapsvernområdene i Trollheimen og Innerdalen.

Trollheimsutbyggingen (Statkraft) førte til at deler av Folldalen ble omgjort til kraftverksmagasin og 15 km² ble satt under vann. Follsjø og Gråsjø er reguleringsmagasin - med svært store reguleringshøyder (Gråsjøen 53 m og Follsjøen 45 m). Vedlegg 13 viser bekkeinntak og overføringstuneller tilhørende Trollheimen kraftverk, samt snømålestrekk.

Drivautbyggingen, som ble vedtatt i 1969, har Gjevilvatnet som reguleringsmagasin (reg.høyde 15 m). Vann fra Dalsvatnet (reg.høyde 1,5m areal) og Ångardsvatnet (reg.høyde 1,5 m, areal 3,45 km²) blir pumpet opp i Gjevilvatnet, mens vatnet fra Tovatna, som nå danner et sammenhengende vatn, og føres inn i overføringstunnelen på vei til kraftverket ved Otta. Flere bekker og elver er også ført inn i de regulerte vatna.

Figuren viser Driva kraftverk med reguleringsmagasin og overføringstunneller.. Torbjørn Aadal.

Trønder Energi eier Driva Kraftverk sammen med Istad Kraft, og har søkt NVE om konsesjonsfritak for bygging av Tovatna kraftverk, for å utnytte eksisterende fall i vatnet som overføres fra Gjevilvatnet via Tovatna til Otta. Vedlegg 12 viser inntak og snømålestrekk knyttet til dette området.

På østsiden av Trollheimen er Granasjøen reguleringsmagasin for Orkla Kraftverk, som også eies og drives av Trønder Energi. Her er elvene Hela, Jøla og Bekkedalsbekken regulert via overføringstunneler, mens elva Minilla og Jølvatnet ble spart av hensyn til naturvern og friluftsliv. Vedlegg 12 viser inntak og snømålestrekk knyttet til dette området.

Både Statkraft og Trønder Energi Kraft As utfører snømålinger (se vedlegg 12 og 13) for å planlegge driften sin både med hensyn til mest økonomisk drift, og for å greie å overholde krav til minste og høyeste vannstand i konsesjonskravene sine.

I Innerdalen er langvatnet regulert, og NEAS er ansvarlig for drift og tilsyn. Neas foretar ikke snømålinger i området.

Søya, Ulvåa og Todalsvassdraget er varig vernet mot kraftutbygging.

4.6.2 Mål

Forvaltningsmål:

Forhindre ytterligere inngrep knyttet til vannkraftutbygging i verneområdene i Trollheimen

4.6.3 Rammer og regelverk

Av verneforskriften for Trollheimen framgår følgende som vedrører vasskraft og kraftselskapene i Trollheimen:

1. Landskapet

1.1 Alle inngrep som vesentleg kan endra karakteren til landskapet er forbodne. Dette gjeld til dømes:

a) Oppføring av bygningar, anlegg og faste innretningar, vassdragsregulering ,.....

1.2 Reglane i 1.1 er ikkje til hinder for:

a) Vedlikehald av bygningar, vegar og anlegg. også slike som trengst til drifta av kraftverk.

c) Utbygging av Småvoll kraftverk utan regulering av Kråkvatnet (Småvoll alt. B, jf. St.meld. nr 53 1986 -87).

Av verneforskriften for Innerdalen framgår følgende:

9. Vassdragene må ikke reguleres eller utbygges utover den regulering som Langvatnet allerede har.

Kraftselskapene har aktivitet knyttet til tilsyn og vedlikehold av sine anlegg. Motorferdselen i forbindelse med dette kan gis dispensasjon etter søknad, med hjemmel i verneforskriften for Trollheimen kap IV punkt 5.3 d):

d) Transport som trengst ved tilsyn av kraftanlegg.

Av verneforskriften for Innerdalen framgår følgende:

11. Trafikk med motoriserte kjøretøyer til lands og til vanns og landing med luftfartøy er forbudt. Unntatt er nødvendig transport i forbindelse med bosettingen, seterbrukene, driften av de to turisthyttene, politi- og ambulansetjeneste, oppsynet med landskapsvernområdet og vannkraftanlegget ved Langvatnet.

4.6.4 Retningslinjer for forvaltningen

Kraftselskapene har behov for tillatelser for motorferdsel for å kunne utføre nødvendig tilsyn, vedlikehold og drift av sine installasjoner. Slike tillatelser gis i medhold av verneforskriftene for Trollheimen punkt 5.3 d) og Innerdalen punkt 11.

Snømålinger trenger tillatelser i medhold av verneforskriften for Trollheimen punkt 5.3 f) *i særlige tilfeller*. Her heter det at før en tillatelse gis skal behovet vurderes opp mot mulige skader og ulemper og med mål om å holde motorferdselen på et minimum. Det er derfor et mål at kraftselskapene og forvaltningsmyndigheten sammen finner en forenelig løsning med tanke på hvor stort omfang snømålingene behøver å ha innenfor verneområdene, og om det finnes aktuelle målepunkt utenfor som kan erstatte ønskelige punkt i verneområdene jf. NML § 12. Videre at kraftselskapenes motorferdsel vurderes sammen med annen motorferdsel i verneområdene med hensyn til samlet belastning (NML § 10).

4.6.5 Tiltak

Tiltak:

- Årlige kontaktmøter med kraftselskapene for å ha god dialog omkring deres aktivitet i verneområdene.
- Arbeide for å tilpasse eksisterende inngrep til omgivelsene.
- Følge opp konsesjonsvilkår og ny konsesjonsbehandling.

Ansvarlig: Forvaltningsmyndigheten og kraftselskapene

4.7 Bygninger og anlegg

For verneområdene i Trollheimen gjelder et generelt byggeforbud, men verneforskriftene har hjemler for å kunne gi dispensasjoner til endel tiltak. Hovedmålet er å hindre inngrep som påvirker landskapets karakter enkeltvis eller samlet, jf. NML§ 10.

4.7.1 Status

Etablert forvaltningspraksis er at vedlikehold av eksisterende bygninger og anlegg kan skje, men tiltak som medfører endringer i byggets utseende, størrelse eller bruk – herunder også riving og / eller flytting, krever tillatelse i medhold av verneforskrift og eventuelt plan- og bygningslov (PBL).

Det er nær 400 bygninger og anlegg innenfor verneområdene i Trollheimen. Av disse er ca 90 setre, ca 60 enkle overnattingsbuer og ca 150 fritidshytter. I tillegg har TT og KNT flere turisthytter innenfor verneområdene.

Det er store variasjoner i de ulike bygningenes størrelse, funksjon og beliggenhet, noe som har vært vektlagt ved tidligere behandling av søknader om dispensasjoner.

Det er vanskelig å sette noen faste mål for bygningsstørrelser, men det har gjennom forvaltningspraksis vært holdt som et mål at både nye og eksisterende bygninger skal passe i de naturlige omgivelser, ha en begrenset størrelse og ha en mest mulig ensartet og enkel form.

Hytter av en slik størrelse at arealet dekker de funksjoner og behov en fritidsbolig er ment å fylle, har ikke kunne påregne dispensasjon for tilbygg/nybygg. Det har vært åpnet for oppsett av nye bygninger når disse har erstattet eksisterendebygg.

Uthus har vært holdt på en beskjeden størrelse, med funksjon som utedo, lagerplass for redskap, ved m.m. I tillatelser har det vært stilt krav om at uthus ikke skulle være innredet for opphold og overnatting. Ombygging av fjøs til boligformål har ikke vært tillatt.

Etter råd fra Fylkeskonservatoren har det ikke vært gitt tillatelse til å oppføre nye bygninger på gamle tufter. Et slikt bygg vil være å betrakte som en helt ny bygning, ikke som et kulturminne. Det samme gjelder for ombygging eller «restaurering» av høyløe, hvor bygget får en annen funksjon enn opprinnelig.

Det tidligere samarbeidsutvalget har tilrådd forvaltningsmyndigheten ikke å åpne opp for bygging av gjeterhytter, fiskebuer, oppsynshytter, nødbuer eller naust. Ved dokumenterte næringsbehov har det vært en åpning for bygging av gjeterbuer.

4.7.2 Rammer og forvaltningsmål

All byggesaksbehandling skal skje etter verneområdets verneforskrift før det behandles etter annet lovverk.

Forvaltningsmål:

- Holde antall boenheter på samme nivå som ved vernetidspunktet.
- Tilpasse eksisterende bygninger og inngrep til de naturlige omgivelser.
- Beholde bygningenes begrensede størrelse og ensartede og enkle form.
- Bevare seterbygningene som setre – modernisering kun ved innvendige endringer.

Alle verneområdene i Trollheimen har et generelt byggeforbud.

Av verneforskriften for Trollheimen LVO kap. IV punkt 1.2 går det fram at dette ikke er til hinder for:

- a) Vedlikehold av bygningar, vegar og anlegg, også slike som trengst til drifta av kraftverk.*
- b) Oppattnying av bygningar som er gått tapt ved brann eller naturskade. Bygningsrådet skal i slike høve gje forvaltningsstyresmakta melding om søknad om byggeløyve. Forvaltningsstyresmakta kan setja vilkår for utforminga av bygningane.*
- c) Utbygging av Småvoll kraftverk utan regulering av Kråkvatnet (Småvoll alt. B, jf. St.meld. nr 53 1986 -87).*

Etter søknad kan det i medhold av Verneforskriften for Trollheimen LVO kap. IV punkt 1.3 gis tillatelse til:

- a) Nydyrking og oppføring av nye seteranlegg og framføring av jordbruksveg, kraftline og teleline/telekabel der det er naudsynt.*
- c) Oppføring av bygningar, gjerde og andre anlegg i samband med reindrift.*
- d) Bygging og fornying av turisthytter og anlegg for friluftslivet.*

I forskrift om fredning av Svartåmoen som naturreservat kap V framgår at reglene ikke er til hinder for:

- 6. Vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet.*

Videre at det etter søknad kan gis løyve til:

7. Tiltak som fører til miljøvennlige tekniske forbedringer ved Trollheimshytta.

Av verneforskriften for Innerdalen LVO kap. IV framgår følgende:

7. Det er ikke tillatt å føre opp eller utvide bygninger av noe slag. Unntatt herfra er:

- Nybygg og utvidelse av grunneierens eller andre rettighetshavers bebyggelse på Renndølsetra. Nybygg skal være begrenset til området for nåværende bebyggelse d.v.s. innmarka på Renndølsetra mellom de to armene av Renndøla.

- Nybygg og utvidelser av bebyggelse på Innerdalshytta. Nybygg skal være begrenset til området for nåværende bebyggelse, d.v.s. selve Innerdalen gård.

- Plassering og utforming av utvidelser og nybygg skal skje under hensyntaken til landskap og naturmiljø og skal godkjennes av departementet.

10. Telegraph-, kraft- og telefonledninger må ikke anlegges, unntatt kraft- og telefonledninger til Renndølsetra og Innerdalshytta etter departementets anvisning.

Verneforskriftene samlet viser at vernet generelt ikke skal være til hinder for vedlikehold av eksisterende bygninger og anlegg. Videre er det gitt en åpning for å kunne gi tillatelser til nødvendige byggearbeid / tiltak knyttet til tradisjonelt jordbruks-, reindrifts- og turistforeningsdrift.

4.7.3 Retningslinjer for forvaltningen

Etablert forvaltningspraksis videreføres i stor grad, men med mer presise mål med hensyn på mulige bygningsmessige utvidelser. Bygningenes beliggenhet og bruk skal vektlegges ved vurdering av eventuelle tillatelser.

Alle faste innretninger som bygninger, master, demninger, bruer, skilt, gjerder osv. må ha tillatelse fra verneforskriften for å kunne oppføres.

Søknad skal være skriftlige og ta utgangspunkt i standard byggesøknadsskjema etter PBL, og skal inneholde tegninger, situasjonsplan, kart og kvittering av nabovarsel. Videre skal søknaden inneholde en begrunnelse for hvorfor tiltaket ønskes gjennomført, opplysninger om andre bygninger i området, samt en beskrivelse av eiendomsforholdene.

Søknaden sendes den enkelte kommune, som oversender saken til behandling etter verneforskriften før en eventuell endelig behandling skjer etter PBL.

Generelt gjelder det at eksisterende bygninger / anlegg som var oppført da vernet ble innført kan vedlikeholdes, men vedlikehold som medfører visuelle eller bruksmessige endringer

krever behandling etter verneforskriftene for de ulike verneområdene, og ofte også etter plan og bygningsloven (PBL).

For bygninger skilles det mellom vedlikehold, nybygg, utvidelser, ombygging og riving.

Med vedlikehold forstås mindre tiltak som opprusting av teknisk og funksjonell standard slik som taktekking, etter-isolering, skifte av vinduer og kledning med mer. Vedlikehold kan skje i medhold av verneforskriftene. Tiltak som innebærer fasadeendring defineres ikke som vedlikehold og krever behandling etter verneforskriften.

Nybygging er etablering av nye bygninger, eller oppbygging av bygninger hvor den bærende konstruksjonen har forfalt/må skiftes ut. Generelt åpnes det ikke for nybygg, men det kan gis tillatelse til gjenoppbygging av bygninger og anlegg som er ødelagt av brann eller naturskade. Slike nye bygg skal i utgangspunktet være lik den gamle med hensyn til areal og størrelse. Det kan etter vurdering åpnes for oppsett av nye bygg til erstatning for eksisterende bygg ved renovering.

Ved dokumentert behov knyttet til tradisjonell landbruk / reindrift og turistforeningsdrift kan det åpnes for nybygg.

Etter råd fra Fylkeskonservatoren gis det ikke tillatelse for oppføring av nye bygninger på gamle tufter. All nybygg krever behandling etter verneforskrift.

Med utvidelse menes endring av en bygningenes grunnflate målt utvendig. Alt bebygd areal teller. Dersom det kan dokumenteres et behov for utvidelser i forbindelse med renovering av bygninger som fantes på vernetidspunktet, kan det åpnes for utvidelser på inntil 30 % av bygningens opprinnelige størrelse. Samlet bebygd areal skal ikke overskride 60 m² per boenhet inkludert uthus. Alle utvidelser krever behandling etter verneforskrift.

Ombygging er endringer som medfører fasade- og / eller bruksendring, og krever behandling etter verneforskriftene. Ombygging som medfører bruksendring på høyløer, uthus og fjøs er ikke ønskelig i verneområdene i Trollheimen.

Riving av bygninger og flytting av bygg krever behandling etter verneforskriftene.

All bygging skal være i tråd med lokal og tradisjonell byggeskikk, og tilpasses eksisterende bebyggelse og landskapet. Bygningene skal males i mørk farge, taket skal være mørkt eller av torv – torv skal være tatt i området for å unngå spredning av fremmede plantearter.

Eksisterende terreng og vegetasjon rundt bygningene skal bevares i størst mulig grad. Tilrettelegging av uteareal ved planering, oppfylling av masse og etablering av plen rundt eksisterende bygninger skal ikke skje.

I tilknytning til aktivt jordbruk, beitebruk og reindrift kan det etter søknad tillates oppsett av nye gjerder, men det må stilles vilkår i tillatelsen om at gjerder som ikke er i bruk rives og fjernes. I forbindelse med ønskede skjøtselstiltak kan det også tillates bruk av gjerder for å øke beitetrykk på et område eller skjjerme en vegetasjonstype (slåttemark) mot beiting.

Inngjerding av hytter / buer og setre for øvrig tillates ikke. Årsaken er at gjerder gir uheldig forstyrrelse av landskapsbildet, og medfører en fare for at vegetasjonen over tid endres både som følge av manglende beiting og / eller ved etablering av «hage» med plen / beplantning.

Den samlede belastning det kan føre til at mange ønsker å gjerde inn eiendommene sine er viktig å legge til grunn ved vurdering av søknader om tillatelse for gjerding - jf. NML § 10.

Vedlikehold av skilt, bruer, klopper m.m., som ikke medfører noen vesentlig oppgradering, kan skje uten særskilt søknad.

4.7.3 Tiltak

Tiltak :

- Stimulere til å fjerne gjerder som ikke benyttes til aktivt beitebruk eller i skjøtselsformål.
- Stimulere til ivaretagelse og restaurering av seteranlegg, gjennom å bistå med hjelp til utarbeidelse av gode søknader og planlegge gjennomføring / finansiering.

Ansvarlig: Forvaltningsmyndighet / kommune

4.8 Motorferdsel

Motorferdsel i verneområdene i Trollheimen er regulert av de ulike verneforskriftene og lov om motorferdsel. I tillegg kan den enkelte grunneier jf. motorferdsellovens § 10, forby eller begrense motorferdsel på egen eiendom.

Motoriserte transportmidler gjør det mulig å ferdes over store områder på kort tid, og fører med seg støy og forurensing. Det er derfor et mål å holde motorferdselen i Trollheimen på et absolutt minimum. Hensikten er ikke å hindre nødvendig motorferdsel som tjener anerkjente nyttebehov, men å forhindre unødvendig og fornøylespreget motorferdsel.

4.8.1 Status – forvaltningspraksis

Motorferdselen i Trollheimen er i hovedsak knyttet til transport av materialer, ved, varer og tyngre utstyr til drift og vedlikehold av turisthytter, private hytter / buer og setre. I tillegg bruker reindrifta, SNO, redningstjenesten og kraftselskapene motorkjøretøy i deler av sitt arbeid innenfor verneområdene.

Transportmetode varierer og har i stor grad vært bestemt av det enkelte områdes topografi og tilgjengelighet til ulike årstider. Ved alle tillatelser til bruk av helikopter stilles det vilkår om melding til SNO / forvaltningsmyndighet før gjennomføring av planlagt transport. Det er lite barmarktransport, og bruken av veiene i verneområdene er godt regulert.

Til fritidshytter i området har det ved dokumentert transportbehov vært åpnet for bruk av leiekjører med snøscooter for inntil 3 tur/retur per år. Ved større transportbehov har det vært åpnet for flere turer, men konsentrert i tid – f.eks. i løpet av en kjøredag. Tillatelsene har vært gitt for en sesong om gangen.

For varig bevegelseshemmede med tilknytning til området har det vært åpnet for persontransport. Annen persontransport har fått tillatelse når transporten kombineres med nyttetransport, uten at dette medfører ekstra motorferdsel.

Ved næringsaktivitet knyttet til jord og skogbruk har det vært gitt flerårige tillatelser for nødvendig transport med snøscooter vinterstid og med traktor etter eksisterende veitraseer i sommer sesongen, og det har vært åpnet for at grunneier eller en ansatt utfører transporten.

Turistforeningen har flerårige tillatelser for nødvendig transport knyttet til drift og vedlikehold av sine hytter og sitt løypenett. Transportmiddel er både snøscooter, bandvogn, traktor og helikopter. Praksis har vært å stille vilkår om bruk av leiekjører, eller eventuelt lokalt røde kors.

For framkjøring av ved i forbindelse med hogst i verneområdene har det vært åpnet for at turistforeningene og eventuelle hytteeiere selv kan stå for transporten.

Ved behov for håndverkere der det må medbringes en del tungt utstyr til arbeidet, har det vært åpnet for at håndverker selv kan benytte snøscooter vinterstid eller bil etter eksisterende vei sommerstid til transporten.

Reindriften benytter snøscooter for tilsyn og driving av reinen i Trollheimen, samt helikopter for samling av rein til kalvemerking. For helikoptertransport og transport med snøscooter i Svartåmoen naturreservat er det nødvendig med behandling etter verneforskriftene, mens den øvrige transporten skjer i medhold av verneforskriftene uten søknad.

Statens naturoppsyn benytter snøscooter og helikopter ved tilsyn og registreringsoppgaver i verneområdene i Trollheimen. Transporten skjer i medhold av verneforskriftene og trenger ikke eget løyve.

Kraftselskapene benytter motorisert transport for tilsyn og vedlikehold av sine anlegg, samt i forbindelse med snømåling. Anlegg og snømålingsstrekke er kartfestet - se vedlegg 12, 13 og 14. Det gis flerårige tillatelser (ikke for helikopter) og er etablert gode rutiner for melding av planlagt motorferdsel – både til SNO / forvaltningsmyndighet og grunneiere.

I områder med stor konsentrasjon av hytter i randsonen til verneområdet, og for å kanalisere ferdsele på en ønsket måte i sårbare områder, har det vært åpnet for oppkjøring av skiløyper. Praksis har vært enkel tilrettelegging – liten løypemaskin og eller snøscooter med sporlegger, i perioden fra vinterferie til påske. På Nerskogen og deler av traseen i Storlidalen har det vært noe høyere tilretteleggingsgrad, større løypemaskin, og oppkjøring fra sesongstart. Fra 2012 har det vært gitt flerårige tillatelser for oppkjøring av skiløyper der ordningene viser seg å fungere godt.

4.8.2 Rammer og mål for motorferdsel

Naturens egne lyder, «stillhet» og fravær av motordur er en viktig kvalitet ved urørt natur. I utgangspunktet er all motorisert ferdsel innenfor verneområdene i Trollheimen forbudt.

I naturvernområder er det vanligvis strengere regler for motorisert ferdsel enn det som følger av Lov om motorferdsel. Når det søkes om tillatelse til motorferdsel innenfor verneområdene i Trollheimen skal derfor søknaden først behandles etter verneforskriftene. I tillegg kan det for en del søknader være behov for behandling etter motorferdselloven i den enkelte kommune.

Motorferdselloven regulerer motorferdsel med sikte på å verne naturmiljøet og fremme trivsel. Motorferdsel knyttet til landbruks-, skogsbruks- og reindriftnæring, tilsyn og vedlikehold av kraftanlegg og drift og vedlikehold av turistforeningens hytter kan skje i medhold av motorferdselloven. Transport til fritidsbruk av hytter / buer og setre krever behandling etter motorferdselloven, dersom tillatelsen ikke er knyttet til bruk av leiekjører for å utføre transporten.

Godkjente leiekjører, og fly- / helikopterselskap kan ikke ta på seg oppdrag innenfor verneområdene i Trollheimen uten at nødvendig tillatelse etter verneforskrift foreligger.

Øvelsesaktivitet i regi av redningstjenesten skal kun skje etter søknad med utgangspunkt i godkjent øvelsesplan.

Forvaltningsmål:

Motorferdselen i Trollheimen skal holdes på et så lavt nivå som mulig.

Valg av transportmiddel skal vurderes utfra hva som gir minst skade og forstyrrelse for både dyre og planteliv og utøvelsen av friluftsliv.

Motorferdselen skal styres bort fra urørte og sårbare naturområder.

Av verneforskriften for Trollheimen LVO kap. IV punkt 5.2 går det fram at følgende kan skje uten særskilt tillatelse:

- a) Motorferdsel i samband med militær operativ verksemd.*
- b) Motorferdsel i samband med ambulanse -, politi -, brannvern -, sikrings -, oppsyns -, skjotsels - og forvaltningsverksemd.*
- c) Køyring på Heldals - og Jøldalsvegane inn til Heldalen og parkeringsplassen på Jølhaugen (Kleva).*
- d) Bruk av snøscooter, merka med skilt utstedt av reindriftsagronomen i Sør-Trøndelag/Hedmark, på vinterføre for utøving av reindrift.*

For Innerdalen LVO kap. IV punkt 11 er følgende unntatt:

...nødvendig transport i forbindelse med bosettingen, seterbrukene, driften av de to turitshyttene, politi- og ambulansetjeneste, oppsynet med landskapsvernområdet og vannkraftanlegget ved Langvatnet.

For Svartåmoen NR kap. V punkt 1 går det fram at vernereglene ikke er til hinder for:

Gjennomføring av militær operativ verksemd og tiltak som gjeld ambulanse, politi, brannvern, redning, oppsyn, skjøtsel og forvaltning. Motorferdsel i samband med øving krev særskilt løyve.

For Minildalsmyrene NR kap. V punkt 1 - 5 framgår det at vernereglene ikke er til hinder for:

- 1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse -, politi -, brannvern -, sikrings og forvaltningsøyemed. Slik virksomhet innenfor reservatet bør reduseres til et minimum og gjøres mest mulig skånsomt.*
- 2. Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt, frossen mark i forbindelse med jordbruks -, Skogbruks og reindriftsnæring. Jakt, fangst og fiske regnes ikke som næring.*
- 3. Tømmertransport med jordbrukstraktor eller hest på frossen, snødekt myr og oppkjøring av fastspor for slik transport.*
- 4. Oppkjøring/preparering av tradisjonelt viktige løypetraseer avmerket på kart som oppbevares hos forvaltningsmyndigheten og kommunen.*
- 5. Utkjøring av felt elg med lett beltekjøretøy som ikke skader myroverflaten.*

Forvaltningsmyndigheten kan jf. verneforskriften for Trollheimen kap. IV punkt 5.3 etter søknad gi tillatelse til:

- a) Transport som trengs i samband med jordbruk og beitebruk, td. frakting av fôr, gjødsel, ved eller hogstvirke, og til framkjøring av felt storvilt.*
- b) Transport på berr mark for frakting av material av oppføring og vedlikehald av anlegg som er naudsynte i reindriftnæringa.*
- c) Transport av varer til turishyttene og naudsynt transport i samband med bygging og fornying av turishytter og anlegg for friluftslivet.*
- d) Transport som trengst ved tilsyn av kraftanlegg.*
- e) Frakting av materialer og tyngre utstyr (båtar e.a) til fritidshus, buer og naust.*
- f) Motorferdsel når andre særlege grunnar ligg føre. Før eit løyve i tilfelle vert gjeve, skal trongen haldast opp mot moglege skadar og ulemper og vurderast i høve til eit mål om å redusere motorferdsla til eit minimum.*

For Svartåmoen NR kap. VI punkt 1 går det fram at det etter søknad kan gis tillatelse til:

Naudsynt motorferdsel i samband med tiltak under kap. V pkt. 3 (jakt) og 6 (vedlikehald av anlegg som er i bruk på fredingstidspunktet).

For Minildalsmyrene NR kap. VI punkt 2 og 3 går det fram at det etter søknad kan gis tillatelse til:

- 2. Ferdsel med hest eller jordbrukstraktor i reservatets ytterkanter etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.*
- 3. Motorisert ferdsel på snødekt, frossen mark i forbindelse med nødvendig transport til og fra hytter og setrer i og utenfor området.*

En forenklet tolkning av verneområdenes verneregler viser at det er lagt vekt på at det skal være rom for motorferdsel knyttet til jordbruks-, reindriftnæring og turistforeningsdrift. Videre at det skal gis rom for tilsyn med eksisterende kraftanlegg og transport av materialer og tyngre utstyr til fritidshytter. For Minildalsmyrene er det i tillegg tatt med at oppkjøring av skispor på tradisjonelt viktige løypestråker skal kunne fortsette.

Dette ligger til grunn både for etablert og foreslått framtidig praksis knyttet til motorferdsel innenfor verneområdene i Trollheimen.

4.8.3 Retningslinjer for forvaltningen

Etablert forvaltningspraksis videreføres i stor grad. Faktisk transportbehov må dokumenteres og utgjør en viktig del av kunnskapsgrunnlaget (NML § 8) ved behandling av en søknad. Det er et mål å begrense motorferdselen både i antall turer og i tidsrom for å holde den samlede belastningen på akseptabelt nivå, jf. NML § 10. Valg av transportmetode og hvem som utfører transporten (NML §§ 11 og 12) skal vurderes utfra hva som gir minst omfang og forstyrrelse.

Tillatelser til motorferdsel skal ha kart som viser tillatt trase`. Det skal settes begrensninger på antall turer, antall kjøretøy, hvem tillatelsen gjelder for, varighet og tidsrom tillatelsen gjelder for. Det skal det stilles krav om rapportering.

Det skilles ikke mellom fritidsbruk av setre, hytter og buer. Hver seter / hytte / bu behandles som en enhet uavhengig av antall eiere.

Hva kan det gis tillatelse til å transportere

Ved næringsmessig transport knyttet til landbruk / skogbruk / reindrift, ved bygge- / vedlikeholdsarbeid utført med innleid firma, samt ved turistforeningsdrift, kan det gis tillatelse for transport både av personell og nødvendig utstyr og materiell.

Til setre / hytter / buer som brukes i fritidsøyemed, kan det gis tillatelse til transport av materialer, bagasje og tyngre utstyr – ikke alminnelig persontransport. Ved ledig kapasitet er det adgang til å la personer sitte på.

Ved dokumentasjon fra lege på varig funksjonshemming kan det gis tillatelse for ren persontransport – søkers tilknytning til området skal vektlegges ved vurderingen. Det skal være en strengere dispensasjonspraksis når persontransport skyldes bevegelses hemming med årsak i alder eller forbigående sykdom / helseplager.

Kjøretøy / transportmetode

Når det åpnes for bruk av motorkjøretøy skal det gjøres en avveining på valg av type kjøretøy / transportmetode (NML§12) slik at motorferdselen minimeres og potensiell skade og forstyrrelse ved transporten blir minst mulig.

Det er ikke ønskelig med barmarktransport – annet enn etter vei, på innmark / setervoller i forbindelse med utøvelse av jord / skogbruk og reindrift.

Der det er bilvei skal transporten skje etter denne når veien er åpen. På veier registret som traktorveier åpnes det i hovedsak for transport med traktor, og ikke for bil eller ATV.

Traktorslep / kjørespor er ikke å regne som vei dersom de ikke er opparbeidet som traktorveier, men er blitt til gjennom tidligere bruk. Hovedregelen er at det ikke gis tillatelse til noen form for motorferdsel på slike slep / spor i barmarksesongen.

I områder som er tilgjengelig ved traktorvei / vei i barmarksesongen, vil det være vanskeligere å få tillatelse til snøscootertransport vinterstid. Det samme gjelder for områder der det åpnes

for helikoptertransport. Det kan da bare åpnes for begrenset motorferdsel vinterstid for transport som ikke kan vente til sommersesongen.

Kjøretid

For å minimere forstyrrelsen for andre brukere gjelder følgende forbud mot kjøring:

- hverdager mellom 21.00 og 08.00
- helg mellom 10.00 lørdag og 16.00 søndag
- påsken mellom 12.00 skjærtorsdag og 08.00 påskeaften og fra 10.00 påskeaften til 16.00 2. påskedag

Av hensyn til dyreliv og skade på vegetasjon ved bruk av snøscooter på vårføre skal ikke gis tillatelse til motorferdsel etter 20. april. Unntatt er motorferdsel som kan skje uten særskilt tillatelse – i medhold av verneforskriftene og lov om motorferdsel.

I tilknytning til jord-/skogbruk og reindrift kan det unnvikes fra disse kjøretidsbestemmelsene. Tilsvarende for redningstjenestens transport i tilknytning til kjentmannsturer og ved kvisting av trekanten. Generelt gjelder at avvik meldes/avklares med SNO / forvaltningsmyndigheten.

Veiene skal kunne brukes for traktor og bil (der det er åpnet for dette) fra de blir bare for snø. Etter søknad kan en vei brøytes opp dersom særlige behov tilsier det.

Hvem kan utføre transporten

Motorferdsel knyttet til landbruks-, skogbruks eller reindriftsnæring kan næringsutøver selv, eller en ansatt utføre. Det samme gjelder for transport av materialer og arbeidsfolk knyttet til vedlikehold av anlegg i de nevnte næringene. Ved tilsyn og vedlikehold av kraftanlegg og snømålinger er det kraftselskapenes ansatte som utfører transporten. Sjåfør og snøscooter skal kunne identifiseres som ansatt i kraftselskapet.

Ved dokumentasjon på avtalt et næringsoppdrag knyttet til vedlikeholdsarbeid kan det åpnes for at innleid firma kan utføre transport av personell og utstyr. Dette gjelder til alle typer bygg og anlegg innenfor verneområdene. Det kreves i tillegg tillatelse i medhold av lov om motorferdsel.

For nyttetransport vinterstid til fritidshytter / buer / setre som brukes til fritidsformål, samt til turistforeningens hytter er hovedregelen at dette skal skje ved bruk av leiekjører.

Etter Nasjonal forskrift kan kommunene gi dispensasjon til hytteeier for transport av bagasje og utstyr mellom bilveg og hytte, der hytta ligger minst 2,5 km fra brøytet bilveg, og det i området ikke er mulighet for leiekjøring. De fleste av kommunene i Trollheimen praktiserer denne åpningen til å gi hytteeier selv tillatelse til å utføre transporten.

Når det gis tillatelse til et omsøkt transportbehov innenfor verneområdene i Trollheimen, og det kan synliggjøres at transportbehovet blir mindre ved at transporten utføres med annen sjåfør enn leiekjører, kan det åpnes for at eier (bruker) av hytte / bu eller seter selv utfører transporten. Det samme gjelder for tilsyn /driver av turistforeningens hytter. Når det åpnes for å bruke annen sjåfør enn leiekjører kreves kommunal behandling etter motorferdselloven.

Det forventes en samordning mellom kommunes og forvaltningsmyndighetens praksis med hensyn til antall turer per sesong når det åpnes for at hytteeier selv kan utføre transporten.

Transportomfang og varighet på tillatelser

Hovedhensikten er at omfanget av motorferdselen skal holdes så lavt som mulig. I dette ligger et ansvar om at den enkelte tiltakshaver / hytteeier / næringsutøver planlegger sin transport gjennom året.

Transport som en direkte del av landbruks- skogbruks eller reindriftsnæringens virksomhet, er ikke regulert. Det kan gis flerårige tillatelser.

For transport av ved, proviant og tyngre utstyr til hytter / buer og setre kan det gis inntil 2 tur/retur per vintersesong. Ved framkjøring av ved som hogges innenfor verneområdene og ved behov for materialtransport knyttet til vedlikehold på hytter / buer kan det åpnes for flere turer i et konsentrert tidsrom. Det kan åpnes for flerårige tillatelser.

Transport knyttet til løypekjøring kan gis flerårig tillatelser.

Det kan gis flerårige tillatelser til turistforeningshyttene innenfor Trollheimen. Det samme gjelder for drift og vedlikehold av kraftanlegg.

Rapportering

I alle tillatelser som gis etter verneforskriftene stilles det krav om rapportering. Kjørebøker sendes inn etter endt sesong - 15. mai for vinter og 31. desember for barmark.

Kjørebøkene skal vise dato, kjørerute, kjøretøy, hensikt med turen, antall turer, antall km, og hvem som har utført transporten. For tiltakshavere som bruker flere sjåfører / kjøretøy skal kjørebøkene sendes samlet fra ansvarlig løyvehaver.

Kjørebøkene skal føres før hver tur starter, for slik å kunne fungere ved feltkontroll.

Kjørebøkene gir oversikt over faktisk omfang på motorferdselen i verneområdene i Trollheimen – og er viktig for å se utviklingen over tid i forhold til forvaltningsmålet.

4.9 Veier

Det er flere veier som strekker seg inn i Trollheimen. De fleste veiene i Trollheimen er bygd som landbruksveier eller som anleggsveier i forbindelse med kraftutbygging.

4.9.1 Status

Veier som ikke er opparbeidet for bil regnes som utmark i lov om motorferdsel. Derfor er mange av veiene i Trollheimen ikke åpne for annen transport enn den som er gitt ved dispensasjon fra verneforskriftenes motorferdselsforbud.

Veibyggningen har på veier som er åpne for kjøring med bil ført til økt motorferdsel, mens det for veier som har begrensninger med hensyn til type motorkjøretøy og transportbehov har vært en utvikling med press om mulighet for å benytte mer komfortable kjøretøy enn det veien i utgangspunktet var beregnet på. Generelt handler dette om å flytte grensen fra traktor til bil eller ATV.

Veiutløsning har i en del områder ført bedre lønnsomhet i skogbrukets marginale områder, og et potensielt press med tanke på økt avvirkning i områder som ellers ville vært spart.

De ulike veiene har egne reguleringer / retningslinjer for bruk:

Heldalsveien

Kjøring på Heldalsveien er tillatt (når veien er brøytet) i medhold av verneforskriften for Trollheimen kap IV punkt 5.2 c).

Seterveien i Jøldalen/Svartådalen

Seterveien i Jøldalen / Svartådalen (heretter kalt Jøldalsveien) går fra Grindal inn til Jøldalen / Svartådalen – en strekning på ca 25 km.

I tiden før 1979/80 var veien bygd som skogsbilvei inn til Åssetra, ca 13 km fra Grindal. I forbindelse med Orkla / Grana-utbyggingen forlenget Kraftverkene i Orkla (KVO) veien med 2 km, inn til P-plassen på Kleva. Kraftverket bygde også stikkveier til inntaket ved Hela (ca 4 km), Fjellbekken (300 meter) og Jøla (1,5 km). Fra P-plassen på Kleva og inn til Svartåa ved Reitåsetra går det i dag en traktorvei (ca. 10 km). Fra Reitåsetra og inn til Søstuggusetra og Bruholtsetra går det et dårlig traktorslep (1,5 km).

Stikkveien opp til Åssetra er stengt med bom. Anleggsveien ned til Jøla er stengt med kjetting. Stikkveiene til Hela og Fjellbekken er åpne. Ved P-plassen på Kleva er det oppsatt låst grind, informasjonstavle og et «*Motorferdsel forbudt*»-skilt ved seterveien som går innover mot Jøldalen/ Svartådalen.

Jøldalen Veglag har som formål å bygge og vedlikeholde veier til setre og hytter i området fra Grindal til Jøldalen/Svartådalen. Det er veglaget som administrerer bomveien. I 1981 planla veglaget å bygge en traktorvei inn til Svartådalen. Disse planene kom for dagen kort tid etter at verneplanen for Trollheimen ble lagt frem (juni 1980), og veien ville gå ca 13 km innover i det foreslåtte landskapsvernområdet. I forbindelse med dette veiprojektet gjorde veglaget det klart i brev av 9. mars 1982 til Miljøverndepartementet at dette var en vei som skulle bli stengt for motorisert ferdsel. Unntak var for transport med traktor til grunneiernes og rettighetshavernes setre og hytter. Veien skulle ikke forlenges eller settes i stand for biltrafikk, og bruken skulle heller ikke endres i forhold til hva som tidligere var tillatt av kjøring i

området. Det ble også vist til at Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag ville gjelde for ferdsele i området.

Anleggsveien til Tovatna

Anleggsveien går fra Storli Gård innover til demningen ved nordenden av Tovatna. Veien er ca. 10 km lang med en stikkvei på ca. 600 meter bort til et luke- og betjeningshus på sørsiden av Tovatna. Ca. 6,5 km av anleggsveien ligger innenfor Trollheimen landskapsvernområde. Anleggsveien, som ligger på eiendommene til gnr 155, bnr 1 i Oppdal kommune og gnr 140, bnr 1 og 2 i Surnadal kommune, er bygd av Driva Kraftverk (DK) i forbindelse med Drivautbyggingen i 1973. Trønder Energi står i dag for driften DK.

Anleggsveien er stengt for allmenn motorferdsel. Dette er kunngjort med et skilt på grinda ved Storli Gård og en stengt bom på brua over Lona. Trønder Energi og grunneierne har en gjensidig avtale om bruksrett til veien. For kraftselskapet gjelder dette for ferdsel i forbindelse med tilsyn og drift. For grunneiernes er ikke bruksretten definert, men etter forvaltningsmyndighetenes fortolkning er den begrenset til motorferdsel i forbindelse med næringsvirksomhet, tilsyn og utnytting av eiendommene. Det kreves dispensasjon fra verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde for motorferdsel regulert av bruksretten. Det framgår av den enkelte dispensasjon hvem som har tillatelse til å benytte motorkjøretøy på anleggsveien. Ingen av de bruksberettigede har hjemmel til å gi tillatelse til andre personer eller for transport som ikke hører inn under egen bruksrett og beskrevet i dispensasjonen fra verneforskriften.

I og med at motorferdselen på anleggsveien i utgangspunktet er begrenset til nødvendig næring- og nyttekjøring for tre bruksberettigede, finner forvaltningsmyndighetene det naturlig å ikke åpne for motorferdsel i medhold av verneforskriftene for andre enn de som etter innbyrdes avtale har bruksrett på veien.

Vindøldalsveien

I Vindøldalen er det bilvei fra Skarvkleiva til snuplass ved Kløftsetrene, en strekning på ca 16 km, hvor ca 4 km ligger innenfor landskapsvernområdet. Veien ble opparbeidet før Trollheimen ble vernet.

Veien i Vindøldalen er delt i tre ulike bruksordninger:

- Vindøldalsveien som går mellom Skarvkleiva og Pebua er en ca 9 km lang veistrekning som er regulert med veiavgift. Veistrekningen er brøytet om vinteren og ligger utenfor verneområdet.

- Indre Vindøldalsveien mellom Pebua og Breiskarbekken er en ca 5 km lang veistrekning hvor ferdsele er regulert ved hjelp av en låst bom ved Pebua. Ca 2 km av veistrekningen (Stølseterbekken-Breiskarbekken) ligger innenfor verneområdet. Det er et nøkkelsystem med totalt 350 nøkler til bommen. Veien holdes ikke åpen om vinteren.

- Fra Breiskarbekken og inn til Kløftsetrene er det bygd privat skogsbilvei (Kløftseterveien) på ca 1,7 km. Denne veien ble forlenget i ca 1,8 km som traktorvei opp til Vassdalsvatnet (708 m.o.h.) før vernevedtaket.

Etter vernevedtaket ble det av berørte grunneiere og rettighetshavere stilt spørsmål om hvordan verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde ville regulere motorferdselen innenforverneområdet, spesielt på eksisterende veier. Saken ble tatt opp til diskusjon i

Samarbeidsutvalget for Trollheimen, og etter befaring i Vindøldalen den 29. juni 1988 vedtok utvalget enstemmig å tilrå «at ferdsel med motorkjøretøy kunne foregå uten spesiell tillatelse inntil brua over Breiskarbekken i Vindøldalen på sommerføre, og så langt vegen blir brøytet på vinterføre».

Vedtaket omfattet berørte grunneiere og rettighetshavere innenfor landskapsvernområdet (Stølseterbekken/eiendomsgrense mellom 17/3 og 17/4), og ble fattet på bakgrunn av at motorferdselen i området var regulert ved at veien var stengt med låst bom ved Pebua.

Forvaltningsmyndighetene så det derfor lite hensiktsmessig å innføre et nytt bomsystem for veistrekningen innenfor landskapsvernområde. Forutsetningen var imidlertid at eksisterende nøkkelsystem for Indre Vindøldalsveien fungerte slik at motorferdselen ikke var i strid med verneformålet.

Det er styret for Indre Vindøldalsveien som bestemmer hvordan trafikken skal reguleres mellom bommen ved Pebua og landskapsvernområdet (Stølseterbekken). Med dagens forvaltningspraksis, dvs. at det er åpnet for kjøring inn til Breiskarbekken uten spesiell tillatelse, vil veistyrets håndteringen av nøkkelsystem/bomordning ved Pebua også få betydning for motorferdselen innenfor verneområdet. Ved en eventuell økning i antall nøkler eller annen endring av eksisterende bomordning med den følge at belastningen på verneområdet øker, vil dette medføre at forvaltningsmyndigheten må ta forvaltningspraksisen opp til ny vurdering.

Kjøring etter Kløftseterveien kan bare skje etter tillatelse fra forvaltningsmyndigheten i medhold av verneforskriften og etter avtale med grunneierne. Det er ikke aktuelt å åpne for motorferdsel etter traktorveien opp til Vassdalsvatnet.

Vedlikehold av veien kan skje i medhold av verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde Kap IV punkt 1.2 a). Det kan derimot ikke tas ut grus fra elva, lages elveforbygning eller endre elveløpet (kanalisering).

Innerdalsveien

Jeepvegen fra Nerdalen til Innerdalshytta kan brukes (bil og traktor) i forbindelse med bosettingen på Innerdalshytta, seterdriften på Renndølsetra og driften av de to turisthyttene Innerdalshytta og Renndølsetra.

Øvrig motorferdsel krever dispensasjon fra verneforskriften for Innerdalen landskapsvernområde.

Persontransport av turister / besøkende er ikke regnet som innenfor driften av turisthyttene.

Veien kan vedlikeholdes, men standarden skal ikke økes.

Svardalsveien og andre mindre veier innenfor verneområdene i Trollheimen

Veiene reguleres av motorferdselloven. Veier bygd som jordbruksveier kan i utgangspunktet kun benyttes med traktor i forbindelse med næringsutøvelse.

Dispensasjon fra verneforskriftene er nødvendig.

4.9.2 Rammer og forvaltningsmål

Av verneforskriften for Trollheimen LVO kap. IV punkt 1.1 går følgende fram:

1.1 Alle inngrep som vesentleg kan endra karakteren til landskapet er forbodne. Dette gjeld til dømes:

a) Oppføring av bygningar, anlegg og faste innretningar, framføring av luftleidningar, jordkablar og kloakkleidningar, bygging av vegar,

Videre i punkt 1.2 :

1.2 Reglane i 1.1 er ikkje til hinder for:

a) Vedlikehald av bygningar, vegar og anlegg.

Etter søknad kan det åpnes for:

1.3 Unntak etter søknad.

Når verksemda kan skje utan at det strir mot føremålet med vernet, kan forvaltningsstyresmakta på nærare vilkår gje løyve til:

a) Nydyrking og oppføring av nye seteranlegg og framføring av jordbruksveg, krafiline og teleline/telekabel der det er naudsynt.

b) Snauhogst av flater større enn 5 daa, bygging av vegar for skogsdrift

Av verneforskriften for Innerdalen LVO kap. IV gjelder følgende:

5. Bygging av bilveg eller andre anlegg for motorisert trafikk herunder skiheis, taubane o.l. må ikke foretas. Nødvendig vedlikehold av jeepvegen fra Nerdal til Innerdalshytta er tillatt.

8. Gruvedrift, steinbrott, grustak, sandtak o. l. er ikke tillatt. Mindre uttak av sand og grus til vedlikehold av vegen kan foretas etter anvisning av forvaltningsmyndigheten.

11. Trafikk med motoriserte kjøretøyer til lands og til vanns og landing med luftfartøy er forbudt. Unntatt er nødvendig transport i forbindelse med bosettingen, seterbrukene, driften av de to turisthyttene, politi- og ambulansetjeneste, oppsynet med landskapsvernområdet og vannkraftanlegget ved Langvatnet.

4.9.3 Retningslinjer for forvaltningen

Eksisterende forvaltningspraksis for bruk av veiene innenfor verneområdene i Trollheimen skal videreføres. Se omtale for de ulike veiene i kap 4.9.2.

Vernebestemmelsene er ikke til hinder for vedlikehold av eksisterende veier.

Vedlikeholdsarbeid skal ikke føre til utbedring som øker veistandarden slik at bruken av veien og presset på verneområdet øker.

Både tilførsel av masse og eventuelt uttak av masse til vedlikehold av vei må ha tillatelse fra forvaltningsmyndighetene. Gis slik dispensasjon må man være oppmerksom på faren for å tilføre fremmede arter i jordsmonn, skape sår i landskapet ved grusuttak eller gjøre veier mer synlige.

Verneforskriften for Trollheimen landskapsvernområde har mulighet for å kunne gi dispensasjon til bygging av jordbruksvei når dette er nødvendig og kan skje uten å skade verneformålet. Gis det slik dispensasjon må det stilles krav om lav standard på veien og bom for å redusere unødig ferdsel.

5. Forvaltningsoppgaver og tiltak

5.1 Statens Naturoppsyn

Statens naturoppsyn (SNO) har oppsynsmyndighet i egen lov, lov av 21. juni 1996 nr. 38 om statlig naturoppsyn (naturoppsynsloven).

Lokal SNO i Rindal har ansvar for oppsyn i Trollheimen landskapsvernområde i tillegg til en del mindre verneområder i nærområdet i Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag.

SNO Rindal – Lars Olav Lund, har som oppgave å drive naturoppsyn med hjemmel i lov om statlig naturoppsyn innen for sitt oppsynsområde. Formålet er å ivareta nasjonale miljøverdier og forebygge miljøkriminalitet. Mer konkret medfører dette kontroll av bestemmelsene gitt i Friluftsløven, Naturvernloven, Motorferdselloven, Kulturminneloven, Viltloven, Laks og innlandsfiskloven og deler av Forurensningsloven. Oppsynet driver også veiledning og informasjon, samtidig som det kan drive skjøtsels-, registrerings- og dokumentasjonsarbeid.

SNO Rindal har også regionalt rovviltansvar for Møre og Romsdal - med oppgaver knyttet til dokumentasjon av skader forvoldt av rovvilt, bestandsregistrering av rovvilt, samt drift og kvalitetssikring av et nettverk av lokalt engasjerte rovviltkontakter.

SNO Rindal løser deler av sine oppsynsoppgaver gjennom tjenestekjøp fra sju privatpersoner. Seks av disse utfører oppgaver knyttet til sporing av jerv, mens en person jobber med naturoppsyn i Innerdalen landskapsvernområde.

Verneområdestyret for Trollheimen ønsker at SNO ressursen knyttet til Trollheimen styrkes med en naturveilederstilling, som i tillegg til informasjonsarbeid og veiledning kan påta seg skjøtselsoppgaver og tilrettelegging.

5.2 Tilrettelegging

Tilrettelegging innenfor og i tilknytning til verneområdene i Trollheimen skjer i dag av flere aktører. Turistforeningene, private, organisasjoner / utmarkslag/ grunneierlag, kommunene, Verneområdestyret for Trollheimen og SNO.

Alle tilretteleggingstiltak innenfor verneområdene skal være avklart med forvaltningsmyndigheten og ha tillatelse i medhold av verneforskriftene.

5.3 Informasjon

Det er ønskelig at informasjon om verneområdene i Trollheimen har forvaltningsmyndighet og SNO som «avsender / utgiver». Dette for å sikre at informasjonen som gis er i tråd med verneformål og ønsket utvikling i verneområdene i Trollheimen.

Også informasjon som gis av andre aktører til brukere og besøkende bør kvalitetssikres. Dette kan skje ved at forvaltningsmyndighet og SNO i større grad er i dialog med og veileder betjeningen ved turisthytter og andre overnattingssteder, og bedrifter / guider som tilbyr opplevelsesbasert aktivitet i Trollheimen.

6 Saksbehandling

6.1 Forvaltningsmyndigheter

Ansvar for forvaltningen av verneområdene i Trollheimen involverer følgende myndigheter:

Miljøverndepartementet (MD) er øverste myndighet for miljøforvaltningen i Norge. Departementet har ansvar for at den miljøvernpolitikken som Stortinget har vedtatt blir gjennomført. MD er overordnet myndighet for forvaltning av områder vernet etter naturmangfoldloven, og er klageinstans for vedtak som fattes av verneområdestyret.

Miljødirektoratet (MID) er fagmyndighet for verneområdeforvaltningen i Norge. Direktoratet gir faglig veiledning ved forvaltning av vernede områder. Klage på vedtak som fattes av verneområdestyret gis en faglig forberedelse av MID før MD fatter endelig vedtak. Forvaltningsplan for store verneområder skal faglig godkjennes av MID.

Fylkesmannen (FM) har hatt forvaltningsmyndighet for verneområdene i Trollheimen fram til Verneområdestyret for Trollheimen ble konstituert og gitt delegert myndighet av MD. Verneområdeforvalteren er ansatt hos FM, som har personalansvar og kan bistå med faglig rådgivning. I den nye forvaltningsordningen har FM klagerett på vedtak fattet etter naturmangfoldloven, jf. § 62, og vil dermed også ha klagerett på vedtak som fattes av verneområdestyret. FM har også roller knyttet til grensemerking, eventuelle grenseendringer og erstatning. FM har delegert myndighet etter naturmangfoldlovens kap IX §§ 69-73 om håndheving og sanksjoner.

Verneområdestyre for Trollheimen er forvaltningsmyndighet for verneområdene Trollheimen og Innerdalen landskapsvernområder og Svartåmoen og Minildalsmyrene naturreservat.

Styret består av 10 politisk valgte representanter, en fra hver av de berørte kommunene, en fra hver av de berørte fylkeskommunene og to fra Sametinget. Styret skal sørge for en helhetlig og kontinuerlig forvaltning på tvers av administrative grenser og innenfor rammen av naturmangfoldloven og verneforskriften for det enkelte verneområde.

Arbeidsutvalg for Trollheimen, består av verneområdestyret lederen og nestleder, samt en sametingsrepresentant. Utvalget er delegert myndighet i motorferdselsaker av ikke prinsipiell karakter.

Verneområdeforvalter er Verneområdestyres sekretariat, og forbereder alle saker til styret. Verneområdeforvalter er gitt delegert myndighet i alle typer ferdselsaker innenfor rammen av verneforskriften og vedtatte nedfelte retningslinjer. Verneområdeforvalter er ansatt hos FM, som har personalansvar, men er underlagt verneområdestyret. Kontorsted er lagt til Rindal, samlokalisert med lokalt SNO.

Faglig rådgivende utvalg består av en bredt sammensatt gruppe – som representerer grunneierne, bondeorganisasjonene, Trollheimen Sitje, reiselivet, kraftprodusentene, turistforeningene og andre frivillige organisasjoner. Utvalget skal bistå med innspill til viktige prinsipielle saker, eller ved forvaltningsplanarbeid / utarbeidelse av tiltaksplaner.

Et **administrativt kontaktutvalg** bestående av en saksbehandler fra hver av kommunene og fylkeskommunene, samt reindriftsforvaltningen, skal bidra til å sikre helhet i planlegging og arealbruk innen og utenfor verneområdenes grenser.

6.2 Lovverk, føringer og forvaltning

6.2.1 Verneforskriftene

Verneforskriftene for verneområdene i Trollheimen finnes som vedlegg 1- 4.

6.2.2 Forholdet til andre lovverk

Vedtak om vern av verneområdene i Trollheimen gitt med hjemmel i naturvernloven, denne ble 1. juli 2009 erstattet av naturmangfoldloven. Selv om naturvernloven er opphevet, gjelder verneforskrifter vedtatt i medhold av naturvernloven ennå, med unntak av den generelle dispensasjonsbestemmelse som nå skal erstattet av naturmangfoldlovens dispensasjonsbestemmelse, § 48.

Det er viktig å være oppmerksom på at dersom det gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert hvorvidt det omsøkte tiltaket strider mot vernevedtakets formål og kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

En vurdering av de miljørettslige prinsippene skal gjøres ved et hvert vedtak om dispensasjon fra verneforskriften, jf. §§ 8-12, jf. §7 i naturmangfoldloven.

Verneforskriften går foran andre lover eller forskrifter dersom det er motstrid mellom bestemmelser. Likevel gjelder øvrig regelverk i tillegg til verneforskriftene, noe som medfører at en sak i enkelte tilfeller krever behandling etter flere lovverk.

Eksempler:

I en byggesak vil man for eksempel trenge både en tillatelse etter verneforskriften og en tillatelse etter plan- og bygningsloven.

Ved søknader om tillatelse til motorisert ferdsel vil det i de fleste tilfeller være nødvendig med både en dispensasjon etter motorferdselloven og en etter verneforskriften, samt tillatelse fra grunneier.

Verneforskriftene har normalt strengere bestemmelser vedrørende bruk og tiltak enn annet lovverk. Derfor er det naturlig at en søknad om dispensasjon først blir behandlet etter verneforskriften av forvaltningsmyndigheten og deretter etter plan og bygningslov, motorferdsellov, annet lovverk.

Verneforskriften begrenser ikke rådighetsutøvelsen utenfor verneområdet.

6.2.3 Forvaltning av verneforskriften

Verneforskriftenes hensikt er å ivareta den tilstanden verneområdene var i ved fredningstidspunktet, samt å fremme verneformålet. Det er forvaltningsmyndighetens oppgave å sørge for at forvaltningen skjer i tråd med verneforskriftene.

Verneområdestyret, eller arbeidsutvalget / forvalter i delegerte saker, skal behandle søknader. Eventuelle klager skal, om vedtak ikke omgjøres av verneområdestyret, sendes Miljødirektoratet for faglig tilrådning før de sluttbehandles av Miljøverndepartementet som er klageinstans.

6.2.3.2 Generelle retningslinjer for saksbehandling

Som regel vil det bli gitt dispensasjon for tiltak som bidrar til å fremme verneverdier.

Tiltak som ikke påvirker verneverdiene, dvs. som verken fremmer eller er i strid med disse vil normalt få tillatelse, om tiltaket vurderes som viktig for søker og ikke til forstyrrelse / konflikt for andre brukere.

Litteratur

Verneplanen for Trollheimen (Trollheimsutvalet, 1980)

Forvaltningsplanen for Trollheimen av 2005 (Rapport Møre og Romsdal fylke 2005:6).

Litteraturlisten er ikke ferdig.....

Vedlegg

- 1. Verneforskrift for Trollheimen landskapsvernområde**
- 2. Verneforskrift for Innerdalen landskapsvernområde**
- 3. Verneforskrift for Svartåmoen naturreservat**
- 4. Verneforskrift for Minilldalsmyrene naturreservat**
- 5. Bevaringsmål**
- 6. Besøksplan for verneområdene i Trollheimen**
- 7. Kart over merkede stier (sommer) og turistforeningshytter**
- 8. Kart over kvistede vinterruter og oppkjørte skiløyper**
- 9. Kart over veier egnet for ferdsel med sykkel og hest**
- 10. Kart over vernskog**
- 11. Kart over reindriftens arealbruk**
- 12. Kart over inspeksjonspunkt og snøstrekk - Driva og Grana kraftverk
Trønder Energi Kraft AS**
- 13. Kart over anlegg, tuneller og snøstrekk - Trollheim Kraftverk
Statkraft AS**

Vedlegg 1. Verneforskrift for Trollheimen landskapsvernområde

Forskrift om vern av Trollheimen landskapsvernområde, Rindal, Surnadal og Sunndal kommunar, Møre og Romsdal, Oppdal, Rennebu og Meldal kommunar, Sør-Trøndelag.

Fastsett ved kgl. res. av 11. desember 1987. Fremja av Miljøverndepartementet. Endret 17 des 1999 nr. 1447.

I

I medhald av lov om naturvern av 19. juni 1970 nr. 63, §§ 5, 6, 13, 21 og 23 er eit område i Trollheimen i Rindal, Surnadal og Sunndal kommunar i Møre og Romsdal fylke og i Oppdal, Rennebu og Meldal kommunar i Sør-Trøndelag fylke lagt ut til landskapsvernområde ved kgl.res. av 11. desember 1987 under namnet Trollheimen landskapsvernområde.

II. Grenser

Det freda området omfattar heile eller delar av følgjande gnr./bnr.:

Rindal kommune: 1/1; 1/2; 1/3; 1/4; 1/5; 1/6; 1/7; 4/13; 4/14; 4/15; 4/16; 6/1; 6/3; 7/1; 7/2; 12/1; 12/14; 12/15; 13/3; 67 (Bolme felleseige); 67/1; 67/2; 67/4; 67/14; 67/29; 67/44; 67/81; 67/84.

Surnadal kommune: 1 16/4 + 8; 16/5; 16/8; 16/10, 11; 16/12; 16/13; 16/14; 16/18; 16/19; 16/21; 16/23; 16/25; 16/32; 16/41; 16/44; 16/47; 16/48; 17; 17/2; 17/3; 17/4; 17/5; 17/6; 17/7; 17/8; 17/8; 17/9; 17/10; 17/11; 17/12; 17/13; 17/14; 17/15; 17/16; 17/17; 17/20; 17/21, 22; 17/23; 17/24; 17/25; 17/28; 43/7, 8; 43/1; 43/2; 43/3; 43/4; 43/5; 43/6; 43/7; 43/8; 43/9; 43/10; 43/11; 43/12; 43/13; 43/14; 43/15; 43/16; 43/17; 43/18; 43/19; 43/21; 43/22; 43/24; 43/25; 43/26; 43/27; 43/28; 43/29; 43/30; 43/31; 43/32; 43/33; 43/34; 43/35; 43/37; 43/38; 43/39; 43/40; 47/1; 47/3; 47/6; 47/7; 47/8; 47/11; 47/14; 47/19; 47/21; 47/22; 47/28; 47/29; 47/32; 47/40; 47/42; 47/43; 47/44; 137/1; 137/2; 137/3; 137/3; 137/4; 138/1; 138/3; 139; 139/2; 139/1 + 8; 139/3; 139/4; 139/5; 140/1; 140/4; 140/6; 141/1;

Sunndal kommune: 4/1; 4/2; 4/4; 6/1; 20/1; 21/1; 21/2; 21/4; 25/2; 26/2; 28/1; 29/1; 29/2; 29/4; 30/1; 32/1; 32/2; 33/1; 33/2; 34/1,2; 37/1; 37/2; 37/3; 37/6; 37/8; 37/9; 37/15; 40/1; 40/2; 40/3; 51/29; 51/31; 91/1; 91/74; 102/1; 102/2; 103/1; 103/4; 103/6; 104/1; 104/6; 104/7;

Oppdal kommune: 155/1; 156/1 (Storli sameie); 183/1; 187/1; 188/1; 189/1; 191/1; 191/9; 193/1; 193/8; 197/1; 199/1; 203/1; 203/2; 204/6; 205/2; 205/4; 206/1, 3; 207/1; 208/1; 209/1; 210/1; 211/1; 211/2; 219/1; 220/1; 220/2; 220/3; 224/7; 225/1; 226/1; 229/1; 231/4; 232/1; 236/1; 237/1; 242/1; 244/2; 245/1; 246/1; 247/1; 248/1; 249/1; 251/1; 252/8; 253/1, 2; 257/1; 259/1; 159/3; 262/1; 262/3; 263/1; 265/1; 334/1, 3; 334/2; 334/4.

Rennebu kommune: 10/1; 13/2; 13/11; 15/2; 15/3; 15/4; 15/10, 15; 21/1; 21/4; 21/5; 21/15; 21/40; 21/49; 21/50; 21/51; 21/54; 21/57; 32/1; 37/1; 38/1; 38/4, 6; 39/1; 128/1; 140/1; 140/2; 141/1; 143/1, 2; 144/1; 144/3; 150/8; 152/7.

Meldal kommune: 110/6; 111/1; 113/1; 113/2; 115/1; 115/3; 116/2; 118/1; 127/6; 132/3; 139/6; 140/4.

Det verna arealet er omlag 1165 km².

Grensene for landskapsvernområde er teikna inn på kart i målestokk 1:50.000. Kartet og vernereglane blir oppbevarte i dei berørte kommunane, hjå fylkesmannen i Møre og Romsdal, og i Sør-Trøndelag, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

Dei nøyaktige grensene for reservatet skal merkast opp i marka etter nærare tilvisning frå forvaltningsstyresmakta.

Knekkpunkta bør koordinatfestast.

0 Endra med forskrift 17 des 1999 nr. 1447.

1 Se forskrift 17 des 1999 nr. 1447 om fredning av Svartåmoen naturreservat, Surnadal.

III. Føremålet.

Føremålet med vern av Trollheimen landskapsvernområde er å ta vare på eit særmerkt og vakkert fjellområde med skog og seterdalar og eit rikt plante- og dyreliv.

VI. Vernereglar.

1. Landskapet

1.1 Alle inngrep som vesentlig kan endra karakteren til landskapet er forbodne. Dette gjeld til dømes

a) Oppføring av bygningar, anlegg og faste innretningar, framføring av luftleidningar, jordkablar og kloakkleidningar, bygging av vegar, drenering og anna form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, lausbryting og fjerning av stein, mineral eller fossilar, bergverksdrift, vassdragsregulering, og sprøyting med kjemiske midlar mot lauvtreoppslag. Opplistinga er ikkje fullstendig.

b) Oppdyrking eller endring i samansetnaden av treslag ved skogkultur.

c) Snauhogst dersom kvar hogstflate er større enn 5 daa. Ny skog skal komme naturleg, men furu kan likevel plantast.

d) Felling av særmerkte og dekorative tre, gaddar og daude tre elles som er med på å prega landskapet.

1.2 Reglane i 1.1 er ikkje til hinder for:

a) Vedlikehald av bygningar, vegar og anlegg, også slike som trengst til drifta av kraftverk.

b) Oppattnying av bygningar som er gått tapt ved brann eller naturskade. Bygningsrådet skal i slike høve gje forvaltningsstyresmakta melding om søknad om byggjeløyve. Forvaltningsstyresmakta kan setja vilkår for utforminga av bygningane.

c) Utbygging av Småvoll kraftverk utan regulering av Kråkvatnet. (Småvoll Alt. B, jf. St.meld. nr. 53 1986-87).

1.3 Unntak etter søknad.

Når verksemda kan skje utan at det strir mot føremålet med vernet kan forvaltningsstyresmakta på nærare vilkår gje løyve til:

- a) Nydyrking og oppføring av nye seteranlegg og framføring av jordbruksveg, kraftline og teleline/telekabel der det er naudsynt.
- b) Snauhogst av flater større enn 5 daa, bygging av vegar for skogsdrift og andre tiltak i samband med skogbruksverksemd når det er naudsynt og det kan skje utan vesentleg terrengingrep.
- c) Oppføring av bygningar, gjerde og andre anlegg i samband med reindrift.
- d) Bygging og fornying av turisthytter og anlegg for friluftslivet.
- e) Opparbeiding av nye turistleier og løyper.

2. Plantelivet.

Planter og plantesamfunn over skoggrensa som er sjeldne i den norske fjellheimen er freda mot all slags skade og øydeleggjing som ikkje følgjer av landbruk, reindrift eller vanleg aktsam ferdsel. Nye viltveksande planteartar må ikkje innførast.

3. Dyrelivet.

3.1 Dyrelivet i landskapsvernområdet vert regulert av viltlova og lov om laksefiske og innlandsfiske, med forskrifter. Jakt og fiske kan drivast i samsvar med dei lover og reglar som til ei kvar tid gjeld.

4. Militær operativ verksemd og andre offentlige tiltak.

Vernereglane er ikkje til hinder for gjennomføring av militær operativ verksemd og tiltak i samband med ambulanse, politi-, brannvern-, sikrings-, oppsyns-, skjøtsels- og forvaltningsverksemd.

5. Motorisert ferdsel

5.1 Motorisert ferdsel er forbode, likeeins lågtflyging og landing med fly eller helikopter.

5.2. Unnateke frå reglane i 5.1 er:

- a) Motorferdsel i samband med militær operativ verksemd.
- b) Motorferdsel i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, sikrings-, oppsyns-, skjøtsels- og forvaltningsverksemd.
- c) Køyring på Heldals- og Jøldalsvegane inn til Heldalen og parkeringsplassen på Jølhaugen.
- d) Bruk av snøscooter, merka med skilt utstedt av reindriftsagronomen i Sør-Trøndelag/Hedmark, på vinterføre for utøving av reindrift.

5.3 Forvaltningsstyresmakta kan gje løyve til:

a) Transport som trengst i samband med jordbruk og beitebruk, til dømes frakting av fôr, gjødsel, ved eller hogstvirke, og til framkøyring av felt storvilt.

b) Transport på berr mark for frakting av material til oppføring og vedlikehald av anlegg som er naudsynte i reindriftsnæringa.

c) Transport av varer til turisthyttene og naudsynt transport i samband med bygging og fornying av turisthytter og anlegg for friluftslivet.

d) Transport som trengst ved tilsyn av kraftanlegg.

e) Frakting av materialer og tyngre utstyr (båtar e.a.) til fritidshus, buer og naust.

f) Motorferdsel når andre særlege grunnar ligg føre. Før eit løyve i tilfelle vert gjeve, skal trongen haldast opp mot mogelege skader og ulemper og vurderast i høve til eit mål om å redusera motorferdsla til eit minimum.

6. Unntak i særskilde høve.

Forvaltningsstyresmakta kan gjere unntak frå vernereglane for vitskapelege undersøkingar og arbeid av vesentleg verdi for samfunnet og i spesielle tilfelle, når det ikkje strir mot føremålet med vernet.

7. Skjøtsel.

Forvaltningsstyresmakta, eller den forvaltningsstyresmakta avgjer, kan gjennomføre skjøtseltiltak for å fremja føremålet med vernet. Det kan utarbeidast skjøtselplan som skal innehalde nærare retningslinjer for gjennomføring av skjøtselstiltaka.

8. Forvaltning.

Forvaltninga av vernereglane vert lagt til fylkesmannen i Møre og Romsdal og fylkesmannen i Sør-Trøndelag, kvar innanfor sitt fylke.

Det skal nemnast opp eit samarbeidsutval for området med ein representant for kvar av kommunane og dei to fylkeskommunane.

Departementet fastset kven som skal ha sekretariatet for samarbeidsutvalet.

Samarbeidsutvalet skal haldast underretta om forvaltninga i verneområdet, og har uttalerett i større, prinsipielle eller vanskelege saker. Det kan be om at det blir utarbeidd skjøtselplan for området, og skal generelt følgja opp utviklinga og sjå til at den er i samsvar med verneføremålet.

Forvaltningsstyresmakta kan i saker etter pkt. 5.3 a og e delegera til dei som har det daglege oppsynet å ta avgjerd etter nærare retningslinjer.

V. Ikrafttreding. Desse reglane trer i kraft straks.

Vedlegg 2. Verneforskrift for Innerdalen landskapsvernområde

Forskrift om vernebestemmelser for landskapsvernområde for Innerdalen landskapsvernområde, Sunndal kommune, Møre og Romsdal.

Fastsatt ved kgl.res av 17. juni 1977. Fremmet av Miljøverndepartementet.

I

I medhold av lov om naturvern av 19. juni 1970 nr. 63 § 5 jfr. § 6 er gnr. 91, bnr. 1, 3 og 9 i Innerdalen i Sunndal kommune, Møre og Romsdal fylke, På tilsammen ca. 73.000 dekar, ved kgl.res. av 17. juni 1977 vernet som landskapsvernområde under navnet Innerdalen landskapsvernområde.

II

Landskapsvernområdet har følgende grenser:

Fra Jutulgubben (området vestligste punkt) i nordaustlig retning over Grønnhaugen og over nederste Svarthølen til kammen søraust for toppen av Snøfjellet (på denne strekning følges eiendomsgrensen mot Nerdal). Herfra i aust-søraustlig retning etter vannskillet til Slangelifjellet og til brekkpunktet i fylkesgrensen (eiendomsgrensen er på denne strekningen ikke klarlagt). I aust følges fylkesgrensen mot Sør-Trøndelag. i sør går grensen fra Ottadalskammen etter vannskillet til Somrungnebbba og videre til trigonometrisk punkt h. 1.798, derfra til et punkt i Tverrådalen ca. 400 m nord for nordenden av Tverråvatnet, derfra i nordvestlig retning over Navarnebbba (h. 1.662) til h. 1.840, derfra i sørvestlig retning til en stor steinblokk med kors i ved elva Langvatnet og Giklingdalsvatnet (Storvatnet) og videre i samme retning til fjellranden på Trolla. Derfra følges høyeste ryggen av Trolla nord-nordvestover og tilbake til utgangspunktet på Jutulgubben.

Grensen skal på hele strekningen følge yttergrensen for de tre eiendommene når disse sees som en enhet. Der eiendomsgrensen ikke er klarlagt, skal grense for landskapsvernområdet følge eiendomsgrensene ved en senere fastlegging av disse.

Kart i målestokk 1:50.000, datert 17. juni 1977, viser nøyaktig hvor grensene for området går. Kartet oppbevares hos Sunndal kommune, hos fylkesmannen i Møre og Romsdal, hos forvaltningsmyndighetene og i departementet.

III

Formålet med landskapsvernområdet er å bevare et vakkert naturlandskap som på grunn av topografi, vassdrag og vegetasjon har betydelig rekreativ og naturvitenskapelig verdi.

IV For landskapsvernområdet gjelder følgende bestemmelser:

1. Grunneiere og andre rettighetshavere beholder sine rettigheter med de innskrenkninger som følger av disse bestemmelser.

2. Jakt og fiske skal kun foregå etter de regler som gjelder for distriktet til enhver tid. Departementet kan i samråd med grunneierne treffe bestemmelser om fredning av eller innskrenket jakt på enkelte dyrearter når det etter sakkyndiges mening anses nødvendig.

Nye dyrearter må ikke innføres.

3. Vedhogst til bebyggelsen i landskapsvernområdet er tillatt. Hogst skal for øvrig bare foretas til husbehov og bare etter utvisning av forvaltningsmyndighetene.

De granplantninger som finnes skal kunne skjøttes, Men nye granplantninger eller andre skogkulturtiltak må ikke foretas. Kjemisk bekjempelse av lauvskog, høy stubbing ved hogst og rydding, ringbarking av trær på rot og lignende metoder som virker landskapsskjemmende er ikke tillatt. Hule og tørre trær som er egnet som boplass for fugler skal ikke felles.

4. Med de unntak som følger av punkt 3 skal plantelivet være fredet mot all skade og ødeleggelse som ikke skyldes vanlig ferdsel, beite, seterdrift eller gardsdrift. Det er ikke tillatt å ta opp planter med rot.

Bær og soppstaking er tillatt.

5. Bygging av bilveg eller andre anlegg for motorisert trafikk, herunder skiheis, taubane og lignende må ikke foretas. Nødvendig vedlikehold av jeepvegen fra Nerdal til Innerdalshytta er tillatt.

6. Oppmerking av nye turistruter, bygging av klopper og oppsetting av vegvisere og oppslag skal være godkjent på forhånd av forvaltningsmyndighetene.

7. Det er ikke tillatt å føre opp eller utvide bygninger av noe slag.

Unntatt herfra er:

- Nybygg og utvidelser av grunneierens eller andre rettighetshaveres bebyggelse på Renndølsetra. Nybygg skal være begrenset til området for nåværende bebyggelse, d.v.s. innmarka på Renndølsetra mellom de to armene av Renndøla.

- Nybygg og utvidelser av bebyggelse på Innerdalshytta. Nybygg skal være begrenset til området for nåværende bebyggelse, d.v.s. selve Innerdalen gård.

Plassering og utforming av utvidelser og nybygg skal skje under hensyn til landskap og naturmiljø og skal godkjennes av departementet.

8. Gruvedrift, steinbrott, grustak, sandtak o.l. er ikke tillatt. Mindre uttak av sand og grus til vedlikehold av vegen kan foretas etter anvisning av forvaltningsmyndighetene.

9. Vassdragene må ikke reguleres eller utbygges utover den regulering som Langvatnet allerede har. Mindre fiskerikultiveringstiltak er likevel tillatt med samtykke av forvaltningsmyndighetene.

10. Telegraf-, kraft- og telefonledninger må ikke anlegges, unntatt kraft- og telefonledninger til Renndølssetra og Innerdalshytta etter departementets anvisning.

11. Trafikk med motoriserte kjøretøyer til lands og til vanns og landing med luftfartøy er forbudt. Unntatt er nødvendig transport i forbindelse med bosettingen, seterbruken, driften av de to

turisthyttene, politi- og ambulansetjeneste , oppsynet med landskapsvernområdet og vannkraftanlegget ved Langvatn.

12. Forurensing og forsøpling av vassdraget og naturen ellers er forbudt.

13. Forøvrig må det ikke iverksettes tiltak som i vesentlig grad kan endre landskapets art eller karakter. Fylkesmannen avgjør i tvilstilfelle om et tiltak kan settes i verk.

14. Departementet kan gjøre unntak fra vernebestemmene for vitenskapelige formål, for tiltak av vesentlig samfunnsmessig verdi eller i særlige tilfeller når det ikke strider med formålet i vernet.

V

Innerdalen landskapsvernområde forvaltes av Møre og Romsdal fylkesskogkontor i samråd med departementet.

VI

Kongens myndighet etter naturvernloven § 21 om merking av fredninger m.v., etter § 22 om regulering av ferdsel og etter § 23 til å gjøre unntak fra vernebestemmelsene, delegeres til Miljøverndepartementet.

VII

Disse bestemmelser trer i kraft straks. Samtidig oppheves vernebestemmelsene for Innerdalen Landskapsvernområde gitt ved kgl.res. av 31. mars 1967 å gjelde.

Vedlegg 3. Verneforskrift for Svartåmoen naturreservat

Forskrift om freding av Svartåmoen som naturreservat, Rindal og Surnadal kommuner, Møre og Romsdal

Fastsett ved kgl.res. 17. desember 1999 med heimel i lov av 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8 og § 10 jf. § 21, § 22 og § 23. Fremja av Miljøverndepartementet. Endra med forskrift 20 april 2012 nr. 919 (bl.a. overskrifta).

I

I medhald av lov om naturvern av 19. juni 1970 nr. 63 § 8 og § 10, jf. § 21, § 22 og § 23 er eit barskogområde i Rindal og Surnadal kommunar i Møre og Romsdal fylke freda som naturreservat ved kgl.res. 17. desember 1999 under namnet Svartåmoen naturreservat.

II

Det freda området vedkjem følgjande gnr./bnr.:

Rindal kommune: 1/1, 1/2, 1/3.

Surnadal kommune: 16/1, 16/2, 16/6, 16/7, 16/20, 16/27, 16/28, 16/30, 16/38, 16/43, 16/45, 16/46.

Reservatet dekkjer eit totalareal på 12 825 dekar. Grensene for reservatet går fram av kart i målestokk 1:30 000 datert Direktoratet for naturforvaltning april 2012. Dei nøyaktige grensene for reservatet skal merkast av i marka. Knekkpunkta skal koordinatfestast. Kartet og fredingsforskrifta blir lagra i Rindal og Surnadal kommuner, hos fylkesmannen i Møre og Romsdal, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

0 Endra med forskrift 20 april 2012 nr. 919.

III

Formålet med fredinga er å sikre eit skogområde med alt naturleg plante- og dyreliv. Av spesielle kvalitetar kan nemnast at området er eit lite rørt furuskogområde på grusavsetjingar som er typisk for regionen.

IV

For reservatet gjeld følgjande reglar:

1. Vegetasjon, medrekna daude buskar og tre, er freda mot skade og øydelegging. Det er forbode å fjerne planter eller plantedelar frå reservatet. Nye planteartar må ikkje førast inn. Planting og såing av tre er ikkje tillate.

2. Dyrelivet, medrekna reirplassar og hiområde, er freda mot skade og øydelegging. Det er forbode å føre inn nye dyrearter.

3. Det må ikkje setjast i verk tiltak som kan endre naturmiljøet, som t.d. oppføring av bygningar, anlegg og faste innretningar, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båtar, framføring av kloakkleidningar og luftleidningar, bygging av vegar, drenering og anna form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller tilførsel av konsentrert forureining, tømning av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske plantevern- eller skadedyrmiddel. Forsøpling er forbode. Opplistinga er ikkje fullstendig.

4. Motorisert ferdsel, på land og vatn er forbode, medrekna start og landing med luftfarty.

5. Idrettsarrangement, jaktprøver og annan organisert bruk av reservatet er forbode.

6. Bruk av sykkel, hest og kjerre og riding utanom eksisterande vegar er forbode.

7. Direktoratet for naturforvaltning kan av omsyn til fredingsformålet forby eller regulere ferdsel i heile eller delar av reservatet ved forskrift.

V

Reglane i kap. IV er ikkje til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ verksemd og tiltak som gjeld ambulanse, politi, brannvern, redning, oppsyn, skjøtsel og forvaltning. Motorferdsel i samband med øving krev særskilt løyve.

2. Sanking av bær og matsopp.

3. Jakt.

4. Fiske.

5. Beiting på eit nivå som ikkje er til skade for fredingsformålet.

6. Vedlikehald av anlegg som er i bruk på fredingstidspunktet.

VI

Forvaltningsstyresmakta kan etter søknad gje løyve til:

1. Naudsynt motorferdsel i samband med tiltak under kap. V pkt. 3 og 6.

2. Merking, rydding og vedlikehald av eksisterande stiar, løyper og gamle ferdselsvegar. Vedlikehald av kulturminne.

3. Avverking av plantefelt og uttak av framande treslag.

4. Avgrensa bruk av reservatet i samband med undervisning.

5. Opplag av båtar.
6. Hogst av ved for bruk på Trollheimshytta.
7. Tiltak som fører til miljøvennlige tekniske forbetringar ved Trollheimshytta.
8. Uttak av ved til hytter og stølar innafor verneområdet.

VII

Forvaltningsstyresmakta, eller den forvaltningsstyresmakta gjev fullmakt, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremje fredingsformålet. Det kan lagast ein forvaltningsplan som kan innehalde nærare retningsliner for gjennomføring av skjøtsel.

VIII

Forvaltningsstyresmakta kan gjere unntak frå forskrifta når formålet for fredinga krev det, og dessutan for vitskaplege undersøkingar, arbeid som er særleg viktig for samfunnet og i spesielle tilfelle dersom det ikkje strir mot formålet med fredinga.

IX

Direktoratet for naturforvaltning fastset kven som skal ha forvaltningsmyndigheit etter denne forskrift.

X

Denne forskrifta trer i kraft straks.

Vedlegg 4. Verneforskrift for Minilldalsmyrene naturreservat

Forskrift om Minilldalsmyrene naturreservat, Oppdal og Rennebu kommuner, Sør-Trøndelag.

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. av 21. desember 1990. Fremmet av Miljøverndepartementet.

I

I medhold av lov om naturvern av 19. juni 1970 nr. 63 § 8, jf § 10 og § 21, § 22 og § 23, er myrområdet Minilldalsmyrene i Oppdal og Rennebu kommuner, Sør-Trøndelag fylke, fredet som naturreservat ved Kronprinsreg.res. av 21. desember 1990 under betegnelsen Minilldalsmyrene naturreservat.

II

Det fredete området berører følgende gnr/bnr: 128/1, 141/1, 334/1,2,3,4 i Oppdal kommune og 21/48,49,50,51,54 i Rennebu kommune.

Reservatet dekker et areal på 1.878 dekar.

Grensene for naturreservatet framgår av kart i målestokk 1:5.000 datert Miljøverndepartementet november 1990. Kartet oppbevares i Oppdal og Rennebu kommuner, hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka etter nærmere anvisning fra forvaltningsmyndigheten. Knekkpunktene bør koordinatfestes.

III

Formålet med fredningen er å bevare et stort, uvanlig myrområde i denne naturgeografiske regionen, samt å bevare et vakkert landskap og en rik fuglebiotop.

IV

For reservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot enhver skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres, herunder treslagskifte.
2. For dyrelivet gjelder viltlovens bestemmelser og forskrifter.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, opplag av båt, campingvogn o.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veger, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling,

planering og lagring av masse, utføring av kloakk eller konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling og bruk av kjemiske bekjempningsmidler. Opplistingen er ikke utfyllende.

4. Motorisert ferdsel er forbudt.

V

Bestemmelsene i kap. IV er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, sikrings- og forvaltningsøyemed. Slik virksomhet innenfor reservatet bør reduseres til et minimum og gjøres mest mulig skånsomt.
2. Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt, frossen mark i forbindelse med jordbruks-, skogbruks- og reindriftsnæring. Jakt, fangst og fiske regnes ikke som næring.
3. Tømmertransport med jordbrukstraktor eller hest på frossen, snødekt myr og oppkjøring av fast spor før slik transport.
4. Oppkjøring/preparering av tradisjonelt viktige løypetraséer avmerket på kart som oppbevares hos forvaltningsmyndigheten og kommunen.
5. Utkjøring av felt elg med lett beltekjøretøy som ikke skader myroverflaten.
6. Tradisjonell beiting.
7. Plukkhogst av ved til grunneiers eget bruk.
8. Sanking av bær og matsopp.

VI

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gi tillatelse til:

1. Hogst og andre skoghygieniske tiltak i området etter en plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
2. Ferdsel med hest eller jordbrukstraktor i reservatets ytterkanter etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
3. Motorisert ferdsel på snødekt, frossen mark i forbindelse med nødvendig transport til og fra hytter og setrer i og utenfor området.

VII

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides skjøtselsplan, som skal inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtselstiltakene.

VIII

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra fredningsbestemmelsene når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

IX

Forvaltningen av fredningsbestemmelsene tillegges Fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

X

Forskriften trer i kraft straks.

5. Bevaringsmål

Vedlegg 6. Besøksplan for verneområdene i Trollheimen

Besøksplan – Trollheimen

Besøksplanen er enkel og utarbeidet med bakgrunn i dagens områdebruk og som innledning på framtidig plan for «bruk og vern» av verneområdene i Trollheimen - med fokus på å opprettholde områdenes verneformål i et langsiktig perspektiv.

Verneområdestyret har fått innspill til utforming av besøksplanen fra kommunene, grunneiere og turistforeningene. Besøksplanen legger opp til framtidig informasjon og områdebruk som vil bidra til lokal verdiskaping samtidig som verneformål og verneverdier ivaretas. Brukerne / de besøkende skal få en god opplevelse, ved riktig og god informasjon både før de reiser til Trollheimen og når de ankommer Trollheimen. Ulike områder av Trollheimen passer for ulike brukergruppene, og til de ulike årstider.

Noen innfallsporter passer for en bredere gruppe besøkende som barnefamilier, funksjonshemmede, syklende og ridende. På mange av disse stedene finnes mulighet for opplevelser og turer av kortere varighet, i tillegg til å være startpunkt for lengre turer i Trollheimen. Andre startpunkt har enklere informasjon og tilrettelegging.

Verdiskapingsprosjektet Opplev Trollheimen har sammen med kommunene arbeidet fram en plan for punkter for ønskede veiskilt til Trollheimen. Dette er samkjørt med innfallsporter i besøksplanen og Turistforeningens startpunktmerking. Statens Vegvesen vil følge dette opp med en skiltplan, og oppsett av de første skiltene i løpet av høsten 2013.

Bruker grupper og områdebruk

De ulike brukerne har ulike behov for tilrettelegging og informasjon om verneområdene. Vi har flere typer brukere av Trollheimen:

- Grunneiere med næringsinteresse i verneområdene i Trollheimen
- Fastboende som bruker Trollheimen i fritidssammenheng
- Hytteiere som bruker deler av Trollheimen mer intensivt i rekreasjon
- Fotturister som besøker Trollheimen for kortere eller lengre vandringer
- Turister på gjennomreise med korte opphold ved hoved innfallsporene

Grunneiere har tilknytning til buer / setre og næringsseiendom i hele fjellområdet i Trollheimen, og er i stor grad brukere av Trollheimens seterdaler. De utnytter området både i næringsssammenheng og rekreasjon, og er ofte lokalkjente. De har mindre behov for tilrettelegging og informasjon enn andre besøkende.

Fastboende i kommunene rundt Trollheimen bruker randområdene i fritidssammenheng, på dagsturer til fots, på ski eller med sykkel. Noen områder brukes i forbindelse med bading (Vindøldalen, Resvatnet) på varme sommerdager. Denne gruppen er ofte kjent i områdene, men nytter seg av tilrettelegging i form av stier, oppkjørte løyper osv.

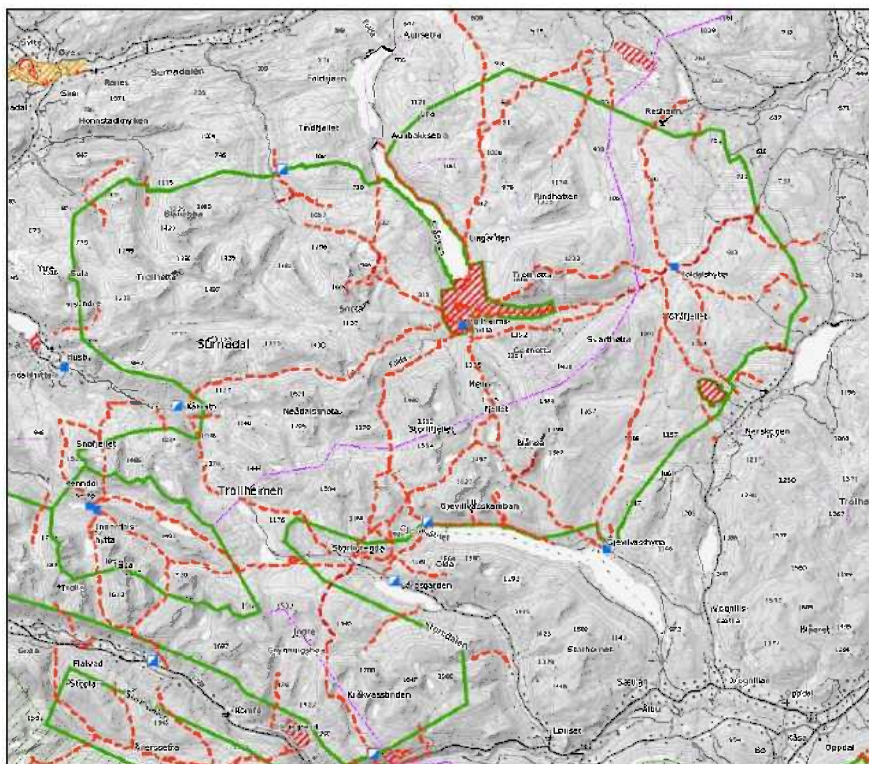
Hytteeierne har hovedsakelig hyttene sine utenfor, men nært opptil grensen til verneområdene i Trollheimen. Vi har hyttekonsentrasjoner i Vindøldalen, i området Romundstadbygda / Resdalen, på Nerskogen, i Gjevillvassdalen og Storlidalen. Denne brukergruppen ønsker ofte tilrettelegging i form av merkede kortere turer og oppkjørte skiløyper i nærområdet.

Fotturistene bruker i hovedsakelig etablerte rutenett og turistforeningens hytter på vandringer gjennom Trollheimen. Det er i alt 10 betjente / selvbetjente turisthytter i Trollheimen. Hyttene til KNT og TT har et samlet besøkstall på omkring 15.000 overnattinger per år. I tillegg er det flere turistbedrifter i randsonen rundt Trollheimen som tilbyr overnatting.

Den siste gruppen av brukere er tilreisende på gjennomfart i området. Denne gruppen besøker bare randsonen av Trollheimen, og har ofte et ønske om å oppleve / se Trollheimen på 1 time eller ev ½ dag.

Det er ønskelig at bruken av verneområdene i Trollheimen skjer etter samme mønster som tidligere – der næringsaktivitet som setring / beite / jakt og fiske har sin plass sammen med enkle friluftaktiviteter som ikke krever vesentlig tilrettelegging, forstyrrer beitedyr eller setter spor. Det er ikke ønskelig at det tilrettelegges for aktiviteter som medfører økt behov for motorferdsel innenfor verneområdene i Trollheimen. I randområdene er det i noen deler av området oppkjørte skispør og kortere turløyper som egner seg for dagsturopplevelser av Trollheimen. Framover skal tilrettelegging utover vedlikehold av eksisterende merkede stier kun skje i randsonen av verneområdene.

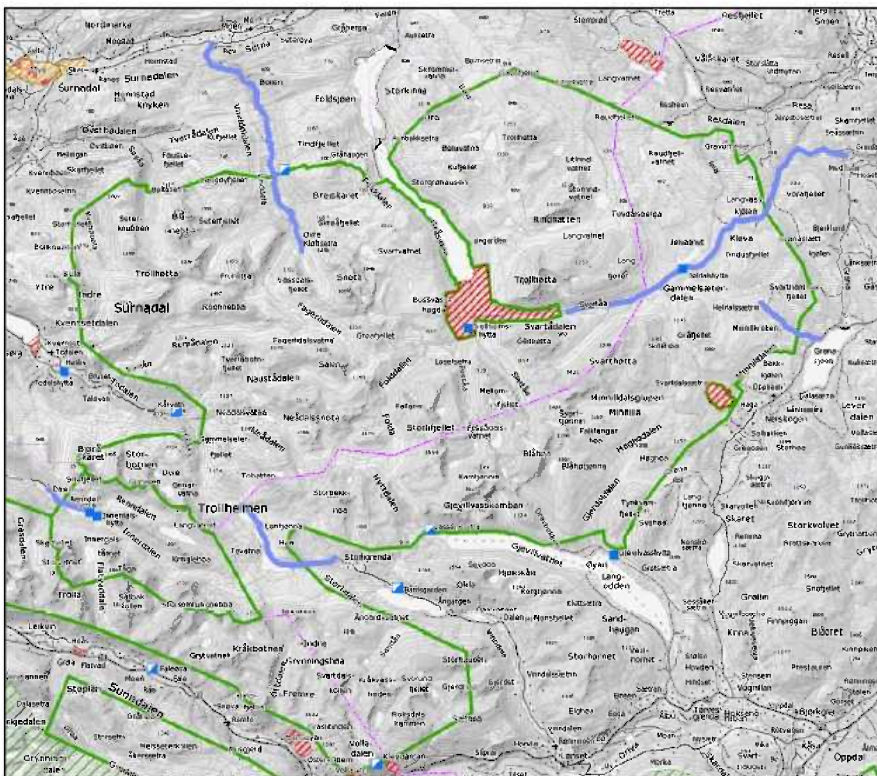
Bilde 1 viser merkede turstier (rød stiplet strek) i Trollheimen. Turistforeningens hytter eller kvarteravtaler er merket med blå firkant.

Bilde 2 viser kvistede løyper (stiplede blå linjer) og oppkjørte skispor (blå linjer) i Trollheimen. Skiløypene på Nerskogen og Storlidalen kjøres opp fra sesongstart, mens de andre skiløypene er oppkjørt i perioden vinterferie - påske. Kartet er ikke fullstendig (mangler trekanten) og vil bli erstattet med et oppdatert kart.

Bilde 3 viser veier - områder egnet for sykling og ridning.

Det er utover dette ikke forbudt å sykle / ri i Trollheimen, men syklister og ryttere oppfordres til å tenke over hvor de ferdes slik at de velger seg traseer der det ikke så lett blir hjulspor eller opptråkket. For organisert ridning må det innhentes tillatelse fra grunneier. Sykling og ridning er forbudt i Svartåmoen naturreservat, og kan her bare skje etter særskilt dispensasjon.

Informasjon

Det er viktig å formidle riktig informasjon om verneområdene i Trollheimen – informasjon både om verneformål og verneverdier, samt egnet bruk og tilrettelegging av områdene til ulike brukergrupper.

Det i dag 22 store informasjonstavler på innfallsportene til Trollheimen, og 50 mindre plakater satt opp på tavler, turisthytter og bomhus. Alle disse skal skiftes ut med nye oppdaterte informasjonsplakater. Framover planlegges til sammen 35 innfallsporter (H/S/E), med ulik mengde informasjon og størrelse på tavler. Det kan i tillegg settes opp informasjonstavler på turistforeningshytter og bomhus.

Eksisterende tavler skal benyttes der de er i god stand, og skiftes etter hvert som behov og økonomi gjør det mulig. Ved utskifting av informasjonsplakater vurderes informasjonspunktene fortløpende.

Informasjonen bør i tillegg til å finnes på informasjonsplakater ved alle innfallsportene, også være tilgjengelig på nett og i form av brosjyrer som kan legges ut på turistforeningenes hytter og andre overnattingsbedrifter. Informasjon om Trollheimen bør være tilgjengelig i kommunesentrene / turistinformasjonene rundt Trollheimen.

Informasjonsmengden på de ulike innfallsportene vil variere. Deler av informasjonen / informasjonsmaterialet bør finnes på flere språk. Det anbefales å lage en enkel brosjyre på Norsk og Engelsk.

På innfallsportene bør det legges til rette for en ryddig presentasjon av informasjon fra forvaltningsmyndigheten og andre aktuelle grupper. Informasjonen bør om mulig formidles på samme informasjonstavle og i samme standard / form.

Informasjon er et viktig forvaltningsverktøy og er med på å ta vare på naturverdiene, samtidig som det er verdiskapende.

Det er viktig å formidle informasjon om verneverdiene og riktig adferd for å ivareta verneverdiene over tid, samt oppfordre til hensynsfull og til sporløs ferdsel. Trollheimen er viktig som beiteområde for tamrein, sau og storfe - det er derfor viktig å formidle hvordan fotturistene bør opptre i møte med rein / andre beitedyr. Egne skilt med opplysning om båndtvangregle bør settes opp.

Konkret informasjon om hva som finnes av opplevelsesmuligheter, krav til ferdigheter og utstyr, grad av tilrettelegging og besøkstrykk på de ulike innfallsportene / områdene er også viktig. Å utvikle god informasjon på hjemmesiden er her et viktig redskap, likeså arbeide med å kvalitetssikre informasjon som andre legger ut om Trollheimen.

Trollheimen har store områder uten telefondekning – dette er det viktig at de besøkende vet, og kan formidle til sine nærmeste når de er på tur i Trollheimen. På den måten unngås en del unødige leteaksjoner som oppstår når bekymret familie ikke får kontakt med vandrere i området.

Innfallsporter

Med ulike brukergrupper er det viktig å synliggjøre hvor de riktige «besøkpunktene» for de ulike besøkende er, og vurdere behovet for tilrettelegging i forhold til den aktuelle brukergruppen og verneområdenes tåleevne. Det vil være behov for ulik tilrettelegging på ulike innfallsporter rundt området.

For noen besøkende er de største innfallsportene til verneområdene stedet der de får et førsteinntrykk av området, for andre kan det være det eneste stedet de besøker. En del besøkende bruker slike større innfallsporter som utgangspunkt for ½- heldagsturer til fots, med sykkel / kano e.l. For å gi et tilbud til de som bare opplever verneområdet fra randsonen, er en kort natursti (1 time) med informasjon om verneverdiene aktuelt. Det er ønskelig at slike stier er tilpasset barnefamilier, bevegelseshemmede og eldre. Slike større innfallsporter/ besøkpunkt bør ha tilrettelegging i form av rasteplasser og tilgjengelig toalett.

Andre innfallsporter er startpunkt for besøkende som skal på flere dagers tur, eller for fastboende/ hytteeiere. Slike startpunkt har ikke det samme behovet for tilrettelegging og informasjon.

En godt utformet innfallsport vil ”inspirere, instruere og informere”. Det vil si gi nødvendig informasjon og skape lyst til å ferdes i naturen på en skånsom og god måte. Godt tilrettelagte innfallsporter kan også brukes for å kanalisere ferdselen i et verneområde, og slik direkte ivareta hensynet til naturen og landskapet.

Trollheimen har mange innfallsporter, og det er derfor viktig å prioritere opprusting av disse i forhold til hvilken funksjon de har eller skal ha i framtiden.

Gode rasteplasser/sitteplass mangler i dag på de fleste innfallsportene. Toalettmulighetene er svært variable.

På bakgrunn av dagens bruk av de ulike innfallsportene og ønsker om tilrettelegging for enkelte typer brukere utformes en tiltaksplan for informasjon og tilrettelegging. Denne tiltaksplanen legges til grunn for forvaltningens bestillingsdialog med SNO for å løse ut midler til nødvendige tiltak. Tiltaksplanen vil skiftes ut oftere enn forvaltningsplanen og besøksplanen for verneområdene i Trollheimen.

Det anbefales følgende inndeling av innfallsportene:

- 1. Hoved innfallsport (H)** Steder som egner seg til kortere turer/ opphold, og som har god tilgang på parkering. Her ønskes høy grad av tilrettelegging (sitteplasser, toalett) og om mulig natursti/ sti tilgjengelig for bevegelseshemmede, eldre og barnevogn/ sykkel. Viktig med god generell informasjon om verneområdene i Trollheimen og informasjon om dette området spesielt.

2. Standard startpunkt (S) Steder som er naturlige startpunkt for flere dagers turer eller startpunkt for fastboende/ hytteeiere som skal på tur i Trollheimen. Slike startpunkt har parkeringsmulighet eller er egnet startsted for reisende med kollektiv trafikk. Her er det viktig med god generell informasjon om verneområdene i Trollheimen og dette området spesielt. Ellers ingen spesiell tilrettelegging.

3. Enkelt startpunkt (E) Steder som brukes som startpunkt for mindre grupper - ofte lokale brukere (grunneiere, fastboende, hytteeiere). Startpunktet har ofte ikke god tilgang på parkering. Her er det ønskelig med generell informasjon om verneområdene i Trollheimen. Ellers ingen spesiell tilrettelegging.

Oversikt over innfallsportene / startpunktene for verneområdene i Trollheimen:

Bilde 4 viser startpunkter / innfallsporner, H i stor rød prikk og S/E i mindre røe prikk. Blå prikk er turistforeningshytter.

Rindal kommune

Hølstoen – utgangspunkt til flere turer **(S)**

Langlia – sti til Trollheimshytta **(E)**

Folldalen – Storbekklia – sti til Ura **(E)**

Folldalen – Gråhaugen - sti til Trollheimshytta **(S)**

Surnadal kommune

Folldalen – Gråsjøen / Breiskaret – sti til Trollheimshytta og Snota **(H)**

Vindøldalen – utgangspunkt til flere turer **(H)**

Søyådalen **(E)**

Kvenndalen **(E)**

Kvensetdalen **(E)**

Romådalen **(E)**

Kårvatn – utgangspunkt til flere turer **(H)**

Talgøysetra – sti mot Innerdalen **(E)**

Todalshytta – sti mot Innerdalen **(E)**

Sunnal kommune

Nerdalen - start til Innerdalen **(H)**

Dalsbøen – utgangspunkt for vinterturer til Vinnufjell **(E)**

Hoås – sti til Nerdalen **(E)**

Fale – sti til Innerdalen **(E)**

Sunnalsporten Gjøra **(H)**

Gjøra – sti til Gjørashaugen **(E)**

Vollan - sti til Vollasetra **(E)**

Oppdal kommune

Klevgardene / Liabø – sti til Vollasetra / Storlidalen **(E)**

Storlidalen – Bårdsgården – utgangspunkt til flere turer **(S)**

Storlidalen – Storli – utgangspunkt til flere turer **(H)**

Gjevillvassdalen – utgangspunkt til flere turer **(H)**

Skarvatnet **(E)**

Skugglia **(E)**

Rennebu kommune

Nerskogen – Sørøyåsen **(S)**

Nerskogen – Svartdalen **(S)**

Nerskogen – utløp Minilla **(S)**

Heldalen **(S)**

Jøldalen **(H)**

Meldal kommune

Å **(E)**

Vei inn til frostmyra/ Bjugntjern (?) **(E)**

Resdalen **(H)**

For reisende med kollektiv trafikk til vandringer i Trollheimen er det Langlia i Rindal, Å i Meldal, Liabø i Oppdal eller Gjæra og Fale i Sunndal som er egnede startpunkt.

Tilretteleggingstiltak på innfallsportene

Oversikten over innfallsportene viser at det er 9 hoved innfallsporter til Trollheimen og Innerdalen. Disse er sammenfaller godt med punktene som skiltes fra hovedvei mot Trollheimen i *skiltprosjektet* i regi av Opplev Trollheimen. Hoved innfallsportene vil prioriteres med noe mer tilrettelegging enn de øvrige startpunktene.

Ønskede tiltak

Generelle informasjonstiltak

1. Utarbeidelse av nye informasjonsplakater med generell informasjon om verneområdene i Trollheimen, som erstatter dagens plakater for:

- Trollheimen LVO
- Innerdalen LVO
- Svartåmoen NR
- Minilldalsmyrene NR

Skiftes alle steder der dagens plakater henger. Trollheimen og Innerdalen prioriteres først.

2. Utarbeidelse av områdevis informasjonplakater for til sammen 9 områder:

- Kårvatn
- Vindøldalen
- Folldalen
- Resdalen
- Jøldalen
- Nerskogen
- Gjevillvassdalen
- Storlidalen
- Innerdalen

Noen av områdeplakatene skal brukes på flere informasjonstavler. I tillegg kan de brukes som områdevis informasjon på nettsiden.

3. Utarbeide nye informasjonstavler for Trollheimen til erstatning for dagens tavler etter hvert som det er behov for å skifte dem ut. Hoved tavlene bør inneholde plass til annen informasjon i det enkelte område, men på en ryddig og god måte. Det er viktig at informasjon om verneverdiene ikke overskygges av informasjon fra andre aktører.

4. Lage en enkel informasjonsbrosjyre om verneområdene i Trollheimen

5. Lage en informasjonsbrosjyre om båndtvang og hund i Trollheimen

6. Utvikle hjemmesiden med informasjon om verneverdier, botanikk i Trollheimen, vilt og fugleliv, mulighet for fiske og generell informasjon om anbefalte turer sommer og vinter. Viktig å få fram behovet for ferdighet for ferdsel i ulike områder og (manglende) mobildekning.

Tiltak på den enkelte innfallsport

Innspill fra noen kommuner og grunneierlag er tatt med her. Denne delen må oppdateres i en årlig tiltaksplan for verneområdene i Trollheimen som grunnlag for bestillingsdialog med SNO.

Folldalen (H)

- Informasjonstavle x 2 (ved veibom Kvammen og parkeringsplass ved Gråsjødammen)

- Ny parkeringsplass / utvidelse av eksisterende (sammen med veglaget)
- Utbedring av båtutslipp ved Gråsjødemningen (forlengelse) – med Statkraft
- Sikring av overløpet på demningen med rekkverk e.l. – med Statkraft
- Sittebenker

Vindøldalen (H) Ny skilttavle ved p-plass Pebua, og informasjonsskilt i bomhuset

Kårvatn (H) Utbedring av sti til Nauståfossen, sittebenker og info.hus /sanitetsanlegg ved parkeringsplass.

Nerdalen (H) sammen med Dalsbøen (S) er det behov for mer parkeringsplass.

Sunnalsporten - Gjøra (H) Skilttavle ved Nasjonalparksenteret

Storlidalen – Storli (H) Skilttavle, sittebenker

Gjevillvassdalen (H) Skilttavle

Nerskogen – utløp Minilla (H) Skilttavle, ferdigstilling sti og grind på hengebru ved Minilla

Nerskogen – Svartdalen (S) Ny skilttavle

Nerskogen – Sørøyåsen (S) – Stein for å stenge motorferdsel mot Minilldalssetrin, benker til eksisterende bord, tilrettelegge for bål / alt skilt med bålforbud ved bade plass Minilla.

Jøldalen (H) Skilttavle

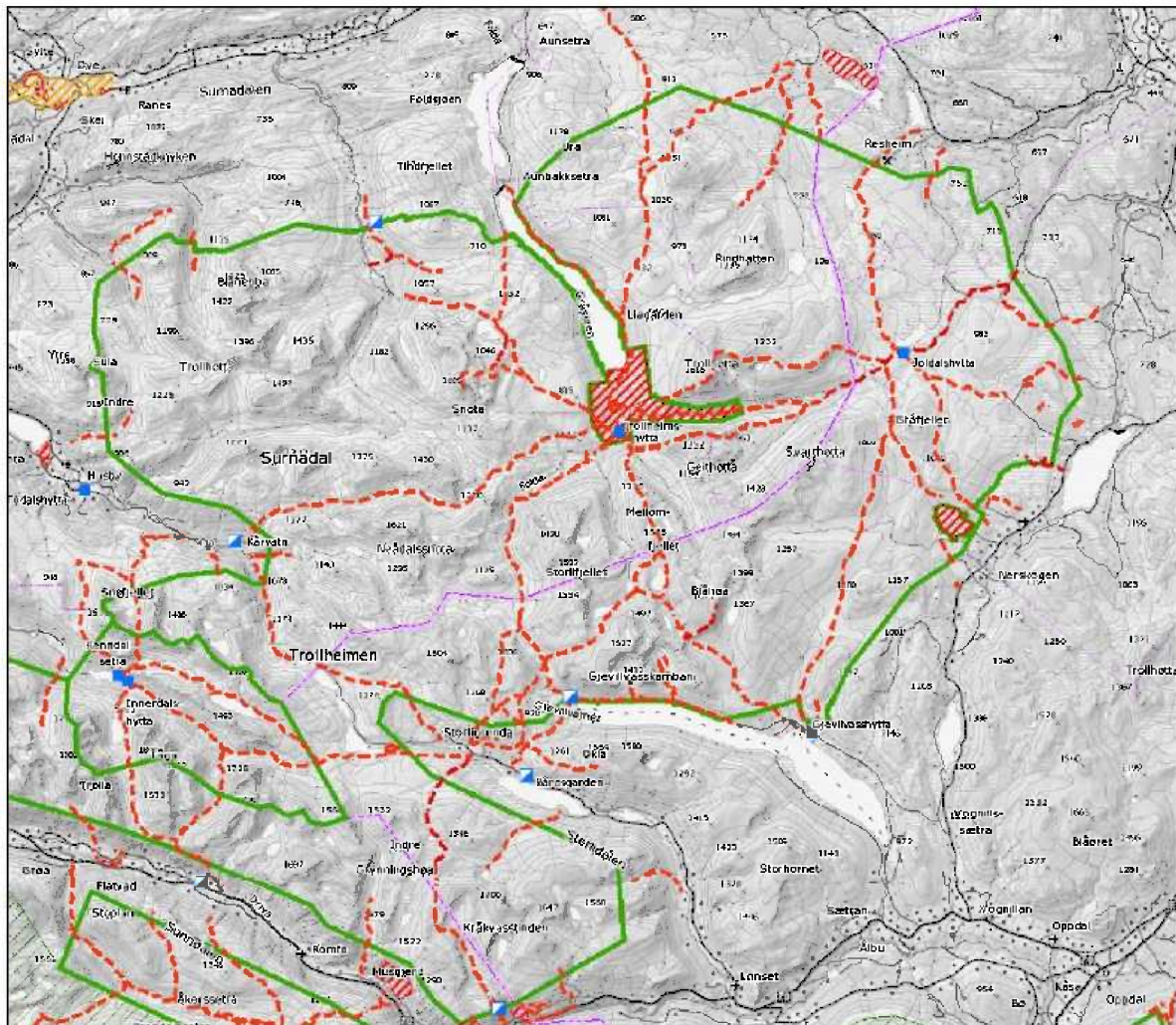
Resdalen (H) Skilttavle, natur/kulturminnesti, sitteplasser, vinterbålplass / skispor langs vernegrensen(?), sanitetsanlegg (?)

Rindal

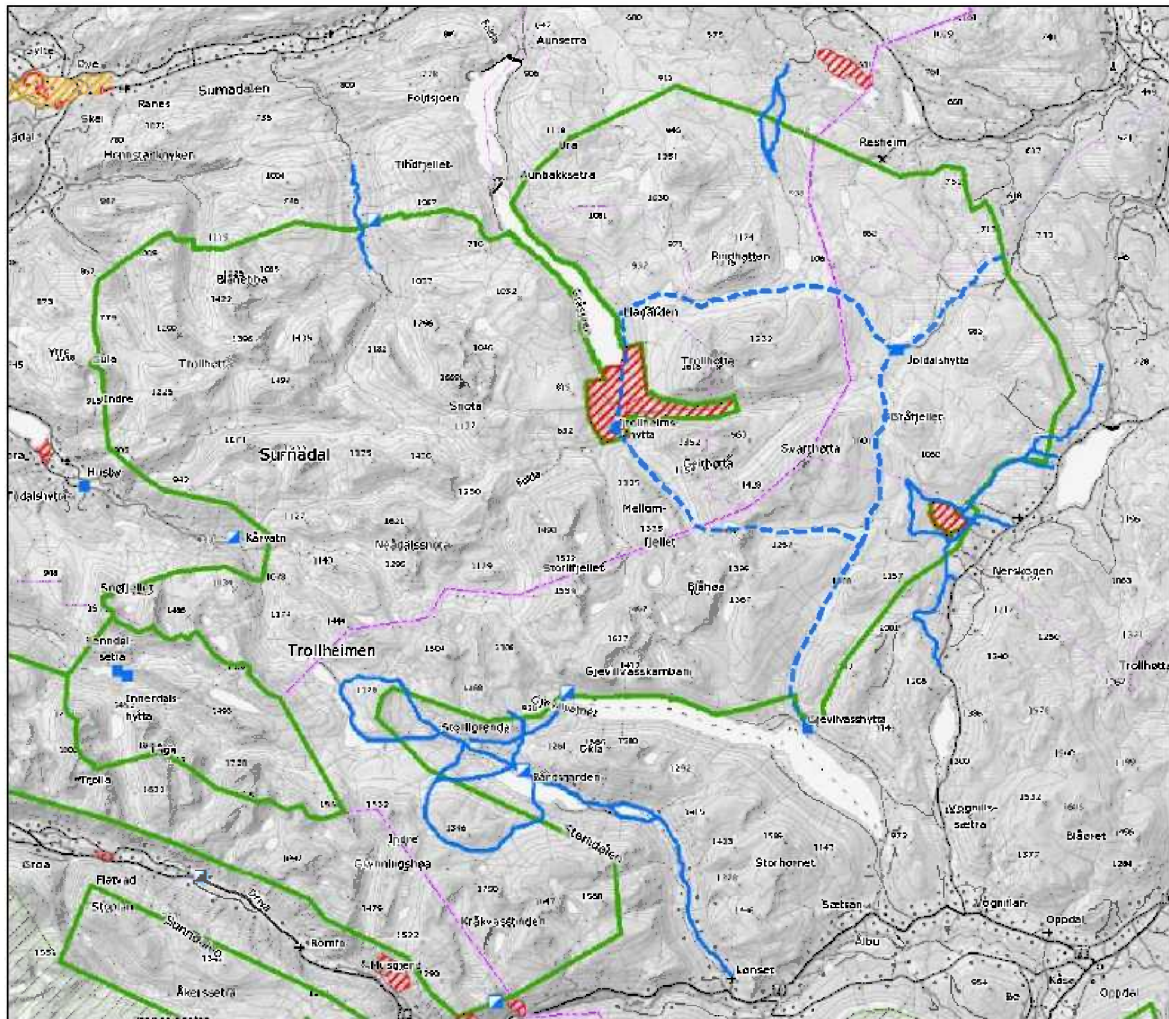
Infotavle ved start Langliruta / Saga Skysstasjon

Infotavle ved kontoret til SNO / Verneområdeforvalter.

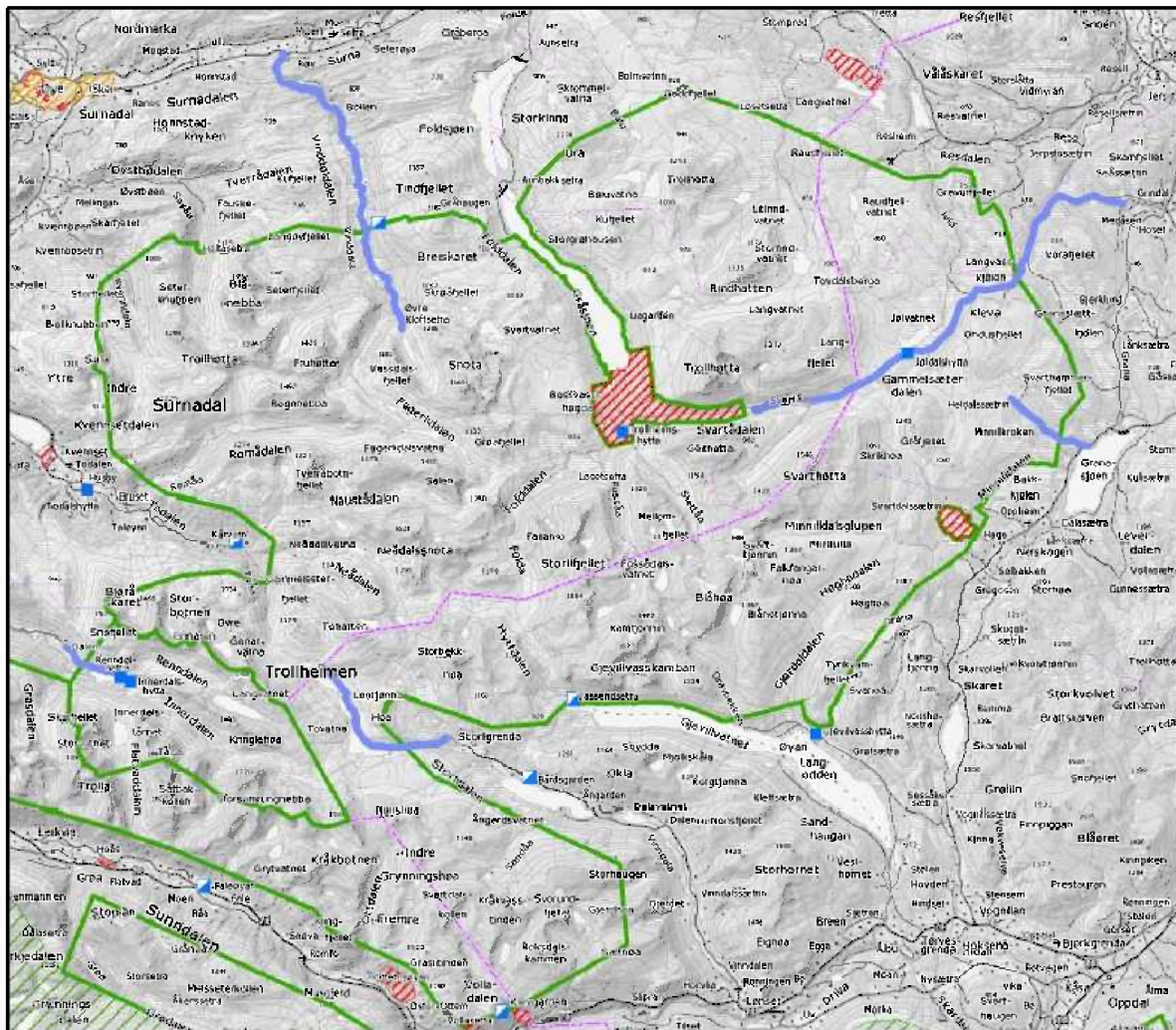
Vedlegg 7. Kart over merkede stier (sommer) og turistforeningshytter

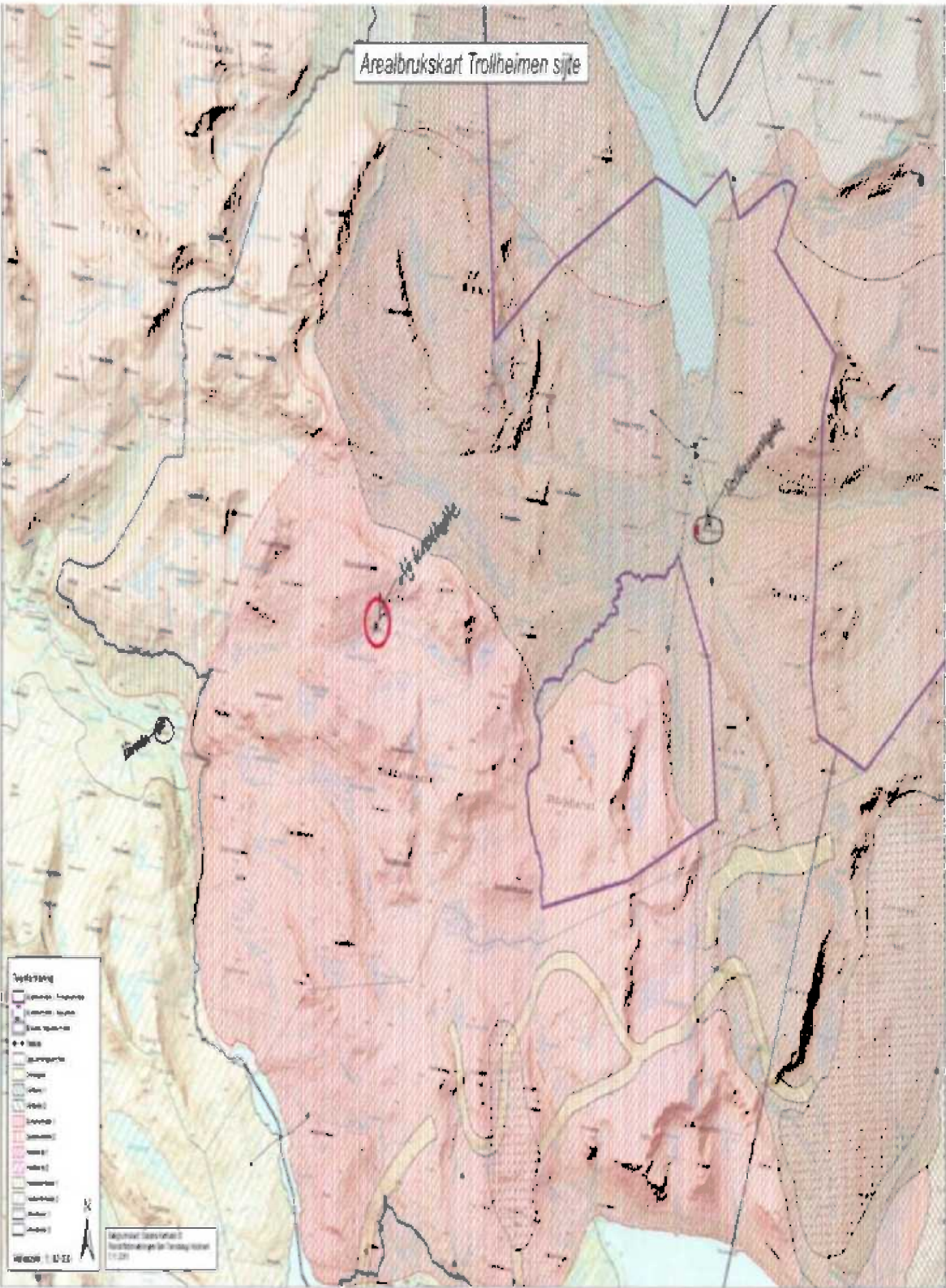
Vedlegg 8. Kart over kvistede vinterruter og oppkjørte skiløyper

Vedlegg 9. Kart over veier egnet for ferdsel med sykkel og hest

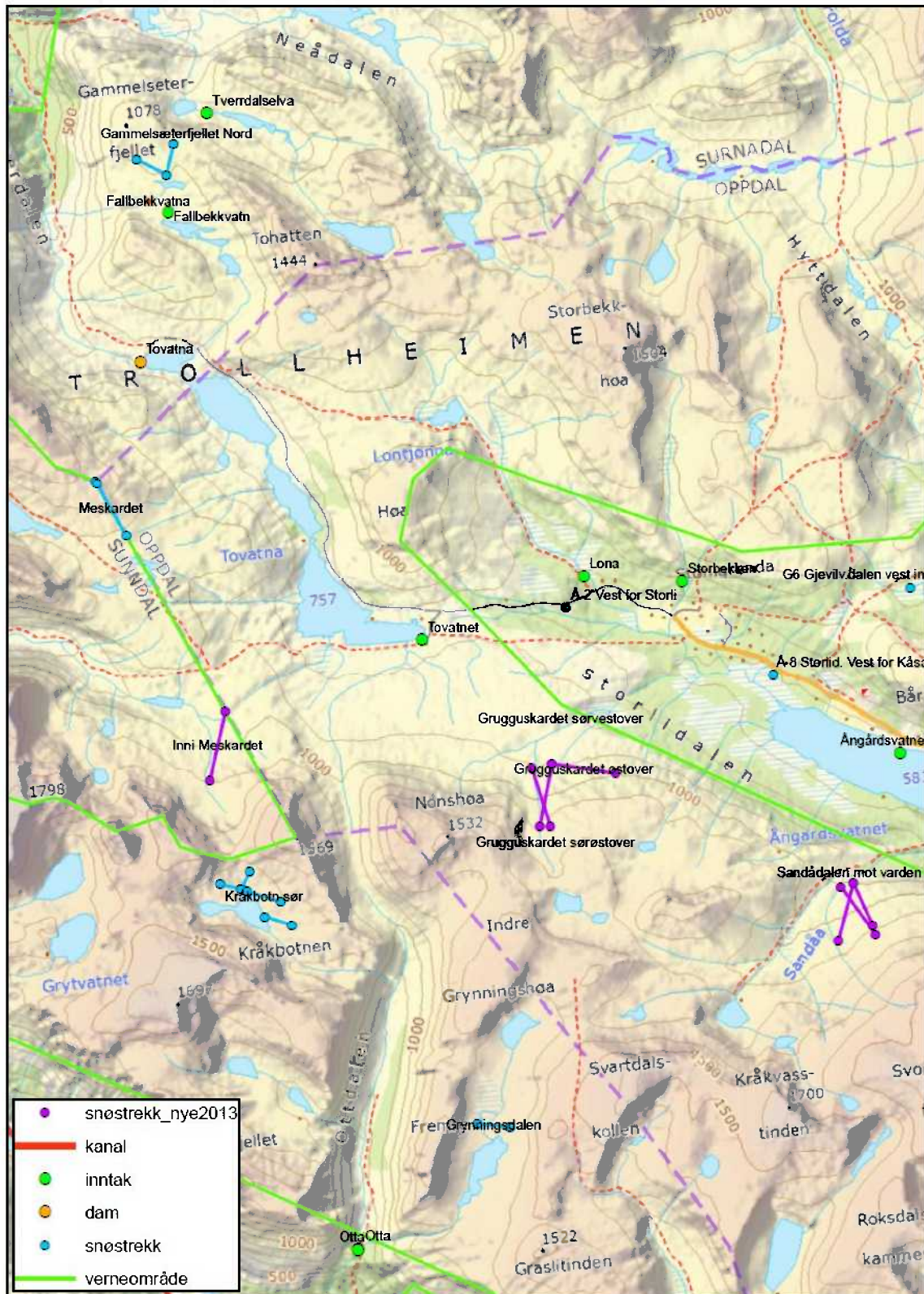
11. Kart over reindriftens arealbruk

12. Kart over inspeksjonspunkt og snøstrekk - Driva og Grana kraftverk Trønder Energi Kraft AS Vest

Inspeksjonspunkter Driva Kraftverk i verneområdet

TrønderEnergi

Inspeksjonspunkter Driva Kraftverk i verneområdet

Arkivsaksnr: 2013/4769-0

Saksbehandler: Hege Sæther Moen

Dato: 23.10.2013

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Trollheimen	57/2013	04.11.2013

Verneområdene i Trollheimen - Bestillingsdialog tiltak og budsjett forvaltning 2014.

Forvalters tilråding

Verneområdestyret gir verneområdeforvalter i oppgave å arbeide videre med innspill til bestillingsdialogen for 2014, med utgangspunkt i tiltaksplanene for henholdsvis skjøtsel og informasjon / tilrettelegging og tiltak beskrevet i forslag til forvaltningsplan (VO-sak 57/2013) med besøksplan. Tilsvarende gis forvalter i oppdrag å utarbeide oppdaterte tiltaksplaner i henhold til godkjent forslag til forvaltningsplan og besøksplan.

Verneområdestyret gir verneområdeforvalter i oppgave å utarbeide budsjett for forvaltning av verneområdene i Trollheimen 2014. Antatt møtebehov for verneområdestyret er 4 dagsmøter og 1 todagers møte, og 3 møter / befaringer for AU for 2014.

Innstilling til budsjett for forvaltning, oppdaterte tiltaksplaner og bestillingsdialog legges frem til Au i møtet den 10.12.2012. AU gis fullmakt til å gjøre endelig vedtak – innspill til i bestillingsdialog og forvaltningsmidler for 2014.

ST 58/2013 Eventuelt